

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 196 (12.828)

Trst, petek, 21. avgusta 198

559
(nije)
723
B554 AA
OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER
60100200

V Haagu so se včeraj sestali zastopniki držav članic Zahodnoevropske zveze

Zahodna Evropa podpira napore za zagotovitev mirne rešitve zapletenega zalivskega vozla

Sovjetska zveza ostro napada vse bolj množično prisotnost zahodnega vojaškega ladjevja

HAAG — V tem nizozemskem mestu so se včeraj, na zahtevo italijanske vlade, sestali zastopniki sedmih držav (Italije, Francije, Velike Britanije, Nizozemske, Belgije, Luksemburga in Zahodne Nemčije) članic Zahodnoevropske zveze (UEO). Namen sestanka je bil izdelava enotne zahodnoevropske strategije v Zalivu. Na včerajšnjem sestanku se sicer stališča niso pretirano zblížala (najbolj sta si še vedno oddaljeni Italija in Velika Britanija), vseeno pa so ob koncu izdali enoten dokument, v katerem so članice Zahodnoevropske zveze potrdile »pravico do proste plovbe v Zalivu in neodložljivo potrebo po prekinitvi vojaških spopadov na iraško-iranski fronti.

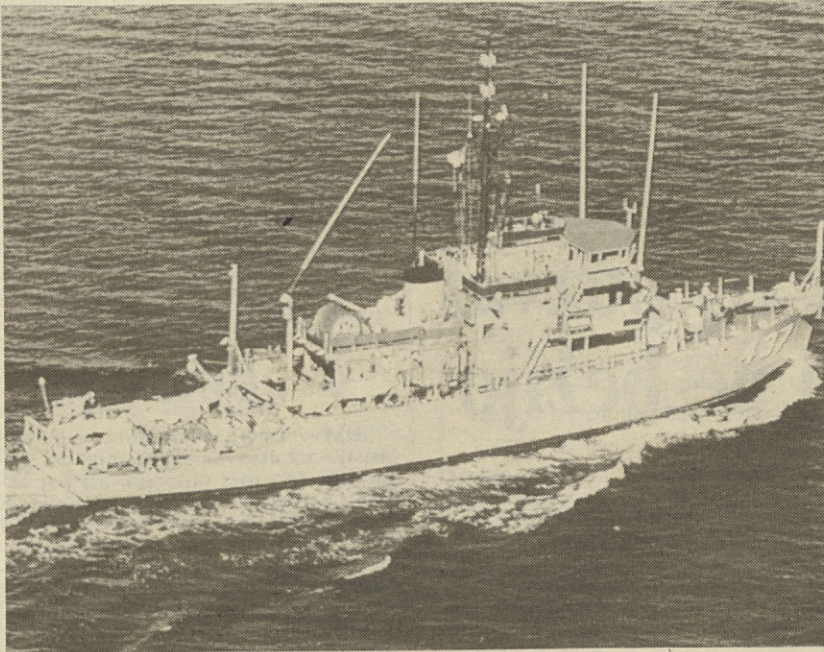
Zahodni diplomati, Italijo je zastopal bodoči generalni tajnik Farnesine Bruno Bottai, so ponovno potrdili vse zaupanje mirovni pobudi Varnostnega sveta OZN, ki »edina lahko omogoči spravo med Irakom in Iranom, kar je tudi bistvo zapletenega zalivskega položaja«. Nizozemski predstavnik Henry Wynaerds, ki je predsedoval včerajšnjemu srečanju, je ob koncu dejal, da je UEO predvsem politična institucija, zato niso njeni sklepi vojaškega značaja — to se sicer tudi jasno odraža iz sklepnega dokumenta — prvič pa

so razpravljali o vprašanjih, ki zadevajo eno izmed najbolj »vročih«
območij sveta. Na sestanku so se udeleženci obvezali, da bodo tudi v bodočem podpirali resolucijo VS OZN št. 598 in vse napore generalnega tajnika svetovne organizacije Pereza De Cuellarja.

V dogajanje okrog pravice do proste plovbe v Zalivu se je včeraj vključila tudi Sovjetska zveza, Genadij Gerasimov, glasnik zunanjega ministrstva, je namreč ostro napadel vse bolj množično prisotnost zahodnega vojaškega ladjevja v Zalivu. Gerasimov je tudi tokrat potrdil stališče svoje vlade, da je pravica do proste plovbe neodtujljiva, zato imajo pravico, da ostanejo v Zalivu le minolovci in to le toliko časa, dokler ne odkrijejo vseh morskih min.

Konvoj treh ameriških tankerjev, ki je v četrtek priplul v Zaliv, je moral včeraj, zaradi slabe vidljivosti v zelo nevarnem območju, zaustaviti plovbo. Ladje so zasidrane ob obali Saudske Arabije.

Radio Teheran je včeraj oddal vest, da so iranski minolovci včeraj odkrili štiri morske mine v ozemelskih vodah Združenih arabskih emiratov, sedaj pa naj bi iranski minolovci »čistili«
v Zalivu.

Minolovec Enhance je eden izmed štirih minolovcev, ki jih je Pentagon odposlal v nevarne zalivske vode (Telefoto AP)

Primanjkljaj v Agrokomercu velja vsakega Jugoslovana po milijon starih dinarjev

Neverjetne izjave direktorja

LJUBLJANA — Na vprašanje, kako je prišlo do izgube v Agrokomercu iz Velike Kladuše, je predsednik poslovodnega odbora sozda Fikret Avdić v intervjuju za ljubljanski radijski Val 202 včeraj dejal: »To ni nikakršna izguba, to je kredit.«
Direktor Avdić je prepričan, da ne gre za izgubo, ne za družbeno škodo, krajo neznanskih razmer ali finančni polom. Po njegovem mnenju so vse take ocene pretirane.

Ko je Avdić odgovarjal na vprašanje o odgovornosti, je najprej dejal, da sicer ni na sodišču, vendar pa, če bo treba, bo v hiši pravice spregovoril tudi o tem. Kljub vsemu, je dejal, da je zmotno mnenje, da je poslovodni organ pripeljal Agrokomerc v tak položaj. Po eni strani želijo zdaj vodilnim v Agrokomercu odpisati velike in pomembne poslovne rezultate, po drugi pa jih vplesti v finančni polom stoletja, meni Avdić in dodaja, da je vprašanje odgovornosti širše.

Tega žal ni bolj natančno pojasnil, pač pa je dejal, da »najbrž ne bomo zadovoljili tistih, ki mislijo, da bo iz tega nastal spektakel«. Kaj je imel Avdić v mislih, ko je govoril o širši odgovornosti, si lahko razložimo tudi z odgovorom na vprašanje o poslovanju z Bihaško banko. Avdić je namreč dejal, da so v Agrokomercu izdali dobrošen del menic s soglasjem bank in jugoslovanskega denarnega trga. Avdić si pravzaprav zelo preprosto predstavlja pokritje izgub, ki so nastale z izdajo menic brez kritja. V intervjuju je namreč dejal, da Združena banka Gospodarska banka iz Sarajeva vodi razgovore o tem problemu in po njegovih besedah bi se moral primanjkljaj »spremeniti v kredit na tri leta«. Od kod sarajevski banki toliko denarja, ni pojasnil.

Avdić je med drugim napovedal, da bo poslovodni odbor najprej ponudil svoj program ukrepov finančne konsolidacije, medtem pa bodo govorili o odgovornosti.

VELIKA KLADUŠA — Ni še dolgo tega, kar so o Agrokomercu iz bosanskega mesteca Velika Kladuša govorili kot o čudežu. V nerazvitem okolju je zrasel prehrambni kombinat, ki je dal kruh 13.000 delavcem. Izdelki (večji del licenčni) z znakom Agrokomerca so preplavili jugoslovanske trgovine in lepo popestrili ponudbo. Z resnimi poslovnimi prijemi so si kmalu utrdili zaupanje med partnerji po vsej državi, tako da bi čudežnemu velikanu iz nerazvite Kladuše res delali krivico, če bi trdili, da je bila to ves čas sumljiva firma. Vsaj navzven...

Toda po gromozanskem škandalu, ki ga je pred dnevi razkril tisk, ko se je razvedelo, da je Agrokomerc po deželi razposlal za 220 (ali celo 400) milijard dinarjev nepokritih bančnih menic, se odstira tančica tudi dosedaj manj znanih podrobnosti. Ker jugoslovanski novinarji, ki te dni oblegajo sedež Agrokomerca in Bihaške banke, zamenjajo pritiskajo na ključne odgovornih oseb, jim ostaja več časa za pikantnosti iz ozadja tega kladuškega čudeža.

Delavci velikega kombinata, ki so sicer zelo hvaležni ljubljensmu direktorju Fikretu Avdiću, ker jim je postavil podjetje in kraj na noge, so bili zadnje čase vedno bolj nezadovoljni. Plače niso več naraščale, kot bi bilo treba, zato je začelo bosti v oči razkošje, s katerim so se obdajali vodilni. Tri vile, limuzina in jahte enega od direktorjev, pa vile generalnega v Opatiji. Avdić je namreč sklenil, da zaradi šibkega zdravja ne bo hodil v Veliko Kladušo, ker mu opatijska klima bolj ustreza. Delavski svet se je strinjal in direktorju omogočil, da je podjetje vodil kar s terase s pogledom na morje. Avdić jim je ponudil seveda tudi drugo možnost: lahko si izberete človeka, ki bo sedel v pisarni v Kladuši, toda jamčim vam, da vas bom bolje vodil jaz iz Opatije, kot pa kakšen zelenec v pisarni, prepričal jih je, kaj ne bi, saj so mu zaupali.

Zaupali - in ga ljubili. V pisarnah Agrokomerca in še kje po mestu je mogoče na stenah videti poleg Titove tudi sliko Fikreta Avdića...

Velika Kladuša je bila znana še po nečem. To je zadnji kraj v Jugoslaviji, kjer še gojijo prvomajske parade, kot bi jih človek lahko kje drugje posnel nekaj let po vojni. To so bile povorke s traktorji, veselimi delavci, ki so nosili transparente z zahvalnimi napisi, kulisami na prikolicah, ki so prikazovale srečo in razvoj kraja.

Ko so v Kladuši razpisali prostovoljno ljudsko posojilo za izgradnjo komunalne infrastrukture, so morali občani svojo prostovoljnost dokazovati s potrdili. Brez potrdila o plačnem posojilu nisi mogel otroka vpisati v šolo ali pokopati sorodnika. O tem so pisali časopisi že spomladi, v Kladuši pa so bili tihi. Kot so tudi zdaj, ko je napočil finančni škandal. Uradnih izjav ni mogoče dobiti nikjer, ne v podjetju ne v bankah ne v Sarajevu.

Na prihodnji paradi, če bo takrat še kaj veselja do tega, bodo lahko prikazali tudi panoje, na katerih bodo pregledno napisali, koliko denarja je to - 220 milijard. Odkar vlada v Jugoslaviji inflacija, ljudje z novimi dinarji (čeprav velja jo že dolga leta) težko računajo. In za boljše predstavo imajo radi poenostavljene primerjave, kot recimo tale: dolg, ki ga je v nekaj mesecih z goljufijo ustvaril Agrokomerc, je slehernega Jugoslovana obremenil s starim milijonom dinarjev. Če bi držala številka 400 milijard, je to tako, kot bi sleherni prebivalec Kranja prejel staro milijardo - za kar se še vedno dobi kar dober avto srednjega razreda. In tako naprej.

Komentator v Ljubljanskem dnevniku je zapisal, kaj bo on storil s svojim dolgom, ki mu ga je prislužil Agrokomerc: poravnal ga bo z menico. (Z. Š.)

Iranci ustavili ladjo Jugolinije

REKA — Jugoslovansko ladjo »Bribir«
so predvčerajšnjim prestregli patrnl ni čolni iranske vojne mornarice in jo za krajši čas ustavili. Vendar je niso napadli - kot poročajo nekatere zahodne časopisne agencije. To je včeraj za Tanjug izjavil pomočnik generalnega direktorja reške Jugolinije Pero Rilo-
lović. Po njegovih besedah »so morda Iranci tudi izstrelili kakšen rafal«, vendar le v opozorilo »Bribir«, naj se ustavi. Skratka, pazdarani so prišli na Bribir zgolj na čaj...

Inačice več svetovnih časopisnih agencij se nekoliko razlikujejo od izjave Pere Rilo-
lovića. Agencije namreč poročajo in se pri tem sklicujejo na pomorske vire v Zalivu, do so »Bribir«
zadeli z rafalom iz avtomatskega orožja, vendar ni prišlo do resnejših okvar. Po agencijskih trditvah tudi ni bilo ranjenih, trdijo pa, da so pripadniki iranske vojne mornarice ladjo preiskali.

EP v plavanju v Strasbourgu

Včeraj dosegli »le« en evropski rekord

□ □ □

Turnir Alpe - Jadran

Srčna igra Jadrana proti Slovanu

□ □ □

Odbojka: turnir v Kopru

Dober test Mebla pred prvenstvom

Na morskem dnu pri Gradežu našli rimsko ladjo s tovorom amfor

OGLEJ — Sodelavci Zavoda za spomeniško varstvo, muzeja v Ogleju in uslužbenci specializiranega podjetja za podvodne raziskave Marina surveis so približno teden dni raziskovali ostanke rimske ladje na morskem dnu kakih šest milj od Gradeža. Raziskovalno akcijo in poskus, da bi ladjo, dolgo kakih 15 metrov, dvignili, so morali začasno prekiniti iz varnostnih razlogov, zaradi pojava morskih psov namreč.

Po navedbah dr. Paole Lopreato, ki vodi skupino arheologov in drugih strokovnjakov, ki si prizadevajo, da bi dragoceno najdbo spravili na suho, gre za ladjo, dolgo okrog 15 metrov in široko okrog 5 metrov, ki ima na krovu menda nedotaknjen tovor štirih različnih vrst amfor in pa tovor steklenih posod. Nekatere od amfor so še zmeraj začepljene in arheologi upajo, da bodo prav spriči te okoliščine lah-

ko ugotovili vrsto in tudi izvor tovara. Na prvi pogled bi utegnili biti v lončenih posodah vino, ki so ga v tistih časih uvažali iz Grčije. Na krovu so doslej našli tudi nekaj drugih predmetov. Zanimanje vzbuja predvsem okrog 40 centimetrov velika bronasta posoda. Arheologi si niso na jasnem, ali gre za posodo, v kateri je bila žerjavica in je služila za gretje, ali pa za prenosni kuhalnik, seveda na oglje.

Ladjo so odkrili člani društva Archeosub iz kraja Marano Lagunare in takoj obvestili pristojne organe, ki so področje seveda tudi takoj in primer-
no zavarovali pred improviziranimi arheologi. Po dosedanjih ugotovitvah gre za pomembno arheološko najdbo, ker zgleda, da je ladja razmeroma dobro ohranjena, tovor pa ni bil izropan.

Dvig ladje in tovara z morskega dna se bo nadaljeval v prihodnjih tednih, ko bo mimo nevarnost morskih psov.

ZDA prisotnost v Zalivu

NEW YORK — ZDA so sklenile število svojih bojnih ladij v Perzijskem zalivu povečati še za najmanj 8 minolovcev, ki bodo v prihodnjih dneh zapustili ameriška pristanišča. ZDA imajo trenutno v Zalivu 28 vojnih ladij, na katerih je približno 18 tisoč mornarjev in enot za hitro posredovanje.

Kot sodijo tukajšnji komentatorji, poskuša Reaganova administracija s povečevanjem svojega vojnega ladjevja v Perzijskem zalivu, dokazati Iranu, da ne misli odstopiti od varovanja ku-
vajtskih tankerjev oziroma da bodo ameriške vojne ladje na tem področju ostale daljši čas.

Minolovci, ki bodo v kratkem odpluli proti Perzijskemu zalivu, so bili doslej v rezervi, izdelani pa so bili v času korejske vojne. Pentagon je svoje rezervne minolovce, ameriška mornarica ima v svoji sestavi trenutno samo 3 minolovce, poslal v Perzijski zaliv zato, ker je Hormuška ožina tako na gosto posejana z minami, da 8 najmodernejših ameriških helikopterjev tipa Sea Stallion na tem področju, ki so namenjeni izključno odkrivanju in uničevanju min, ne bo niti približno kos zastavljeni nalogi.

Po ameriških virih naj bi mine na področju Perzijskega zaliva nastavlale posebne enote islamske garde, ki uporabljajo hitre motorne čolne, ni pa izključeno, da jih spuščajo v morje tudi iz nekaj tisoč ribiških in trgovskih ladij, ki neprestano plujejo po Zalivu. Zaradi tega je praktično nemogoče preprečiti nastavljanje novih min.

Nedavno je Iran obtožil tudi ZDA, da njene sile nastavljajo mine, vendar so v Washingtonu to trditve kategorično zanikali. Kot izjavljajo predstavniki Pentagona, je v Perzijskem zalivu mogoče najti vse vrste min, od najmodernejših akustičnih min, ki eksplodirajo ob šumu ladijskih motorjev, magnetnih min, do zastarelih min tipa MO-8, ki so izdelane s tehnologijo, ki je bila moderna v času carske Rusije. Večino eksplozij so doslej povzročile mine te vrste.

Po ameriških obveščevalnih podatkih naj bi te mine Sovjetska zveza pred leti prodala Severni Koreji, le-ta pa naj bi jih v zadnjih letih preprodala Iranu. Eden izmed iranskih voditeljev Hodzatoleslam Fafsandjani je sicer pred dnevi izjavil, »da lahko v Iranu mine izdelujejo v takšnem številu kot seme«.

V Perzijskem zalivu je trenutno največja koncentracija vojaških ladij in letal po vietnamski vojni. Po ameriških podatkih je v Perzijskem zalivu ali pa v njegovi bližini najmanj 60 vojnih ladij različnih držav (med njimi je tudi 6 sovjetskih vojnih ladij) ter ena ameriška in ena francoska letalonosilka, samo Američani pa razpolagajo s približno 85 najmodernejšimi letali. Skupaj naj bi bilo na področju Perzijskega zaliva skoncentriranih skoraj 500 različnih vojnih letal. Zaradi tako velike koncentracije orožja na relativno majhnem prostoru lahko že majhen incident pripelje do spopada z najresnejšimi posledicami. Povečevanje števila vojnih ladij na tem področju to nevarnost seveda samo še povečuje.

Zastoj v pogajanjih odpira vrata nasilju

Stavka južnoafriških rudarjev ima vedno bolj politični pomen

NAIROBI — V Južni Afriki je vsaka reč povezana s politiko, je na vprašanje novinarjev ob začetku stavke afriških rudarjev v premogovnikih in rudnikih zlata odgovoril generalni sekretar nacionalne zveze rudarjev (NUM) Cyril Ramaphosa, ko so ga vprašali, ali ima za nedoločen čas razglašena stavka 340.000 rudarjev tudi politično ozadje. S tem je bilo v bistvu povedano tisto, kar je med sedaj že skoraj dva tedna trajajočim rudarskim protestom postajalo vedno bolj očitno.

Nobenega dvoma ni, da sta začetni zagon največji stavki v zgodovini južnoafriške rudarske industrije dala predvsem protest proti gospodarskim in socialnim pogojem, v katerih delajo in živijo afriški rudarji. Naj na kratko povzamemo poglobitvene zahteve črnih rudarjev in njihovih sindikalnih predstavnikov, ki so jih postavili rudarskim družbam v rokah zahodnega velekapitala:

- afriški rudarji terjajo 30-odstotno povečanje plač, ker so njihove plače, ki so v širših afriških razmerah visoke, v južnoafriških pa ne (po najnovejših podatkih se sučejo okrog 245 dolarjev na mesec), saj so petkrat do šestkrat nižje od plač belih rudarjev
- rudarske družbe morajo izboljšati delovne pogoje črnim rudarjem, med njimi zlasti varnostne. Znano je namreč, da so južnoafriški rudniki med najbolj nevarnimi na svetu, saj je v pol stoletju v rudniških nesrečah umrlo več kot 40.000 rudarjev (v veliki večini črncev, kar malodane potrjuje mnenja kritičnih analitikov razmer v Južni Afriki, kakor da bi v rudnikih potekala državljanska vojna
- rudarske družbe naj sprejmejo zahtevo velike večine afriških rudarjev, ki živijo v samskih rudarskih naseljih, da lahko s seboj pripeljejo družine

- rudarske družbe naj se zavežejo, da v sporih med delavci in delodajalci ne bodo klicale na pomoč rudarske policije, ali celo vladnega vojaško-policijskega represivnega aparata.

Očitno je, da so bili organizatorji stavke, nacionalna zveza rudarjev, ki med afriškimi sindikati velja za predstavnic najbolj militantnega krila sindikalnih organizacij, sami presenečeni, ko so spoznali, da se stavki niso pridružili samo tako rekoč vsi člani tega sindikata (članstvo NUM ocenjujejo na nekaj več kot 200.000 rudarjev), temveč je dobila veliko širše razsežnosti. Gotovo je, da so se z množičnostjo stavke okrepile tudi pogajalske pozicije vodstva nacionalne rudarske zveze.

Stavko spremlja val spopadov in nemirov, pred katerimi je nacionalna zveza rudarjev pred začetkom stavke svarila rudarje in dala s tem vedeti, da hoče organizirati mirne delavske proteste. Zaradi spopadov in nemirov, ki so se razširili tudi v nekatera najbolj eksplozivna črnska predmestja, je bilo ranjenih več kot 300 rudarjev, policija pa je aretirala blizu 300 rudarjev in sindikalnih aktivistov pod obtožbo, da so se ukvarjali s »prevratniško« dejavnostjo. Očitno je, da so se z neuspešnimi pogovori med sindikati in delodajalci vrata nasilju in nemirov še bolj na široko odprla, kar bi utegnilo biti nevarno za obe strani, za stavkajoče in za rudarske družbe. Za prve predvsem zato, ker bi nemiri v zelo zaostrenih socialnih, gospodarskih in političnih razmerah v Južni Afriki lahko postali neobvladljivi za afriške sindikate. Množični nemiri bi bili po drugi strani dobrodošla prilika za manjšinsko vladno v Pretoriji, da bi proti stavkajočim podobno ukrepala, kakor so pred več kot pol stoletja, ko so bili zaradi množične stavke belih rudarjev in nemirov razglasili vojno stanje in s posredovanjem vojske in policije krvavo zadušili stavko.

Glede »afere Scalfaro«

Večina drži z opozicijo

RIM — Dne 3. septembra se bo komisija za ustavna vprašanja pri poslanski zbornici odločila, ali naj za-
prosi ali ne predsednico Jottijevo za dovoljenje, da razižče vprašanja, ki so prišla na dan z intervjujem bivešega notranjega ministra Scalfara milanskemu Il Corriere della sera. Kot znano, naj bi po ministrovem zatrdilu nekdo zaman zahteval od tajne službe zasebne informacije o političnih nasprotnikih.

Včerajšnja seja predsedstva omejenih komisij, na kateri so bili tudi zastopniki vseh parlamentarnih skupin, je pokazala, da so preiskavi naklonjeni tako komunisti, neodvisna levica, radikalci, demoproletarci in zeleni kot republikanci. Ti so celo ostro kritizirali ministrskega predsednika Gorio, ker je 12. avgusta navedel predsednikoma obeh vej parlamenta pismo, v katerem zavrača napoved preiskave, ki jo je dal nekaj dni poprej novi notranji minister Fanfani. Gorio je pisal Jottijevi in Spadoliniju, da je Scalfaro hotel samo poudariti doslednost tajne službe, češ, četudi bi jo kdo skušal zlorabiti, bi svojega namena ne dosegel. Nobenega dosjeja torej in nobenega pritiska pa tudi ne zahteve po tajnih informacijah... To stališče sta ožigotali tako opozicija kot večina, razen seveda KD, ki meni, da bo moč govoriti o parlamentarni preiskavi šele potem, ko se bo o zadevi izrekla vlada.

G. R.

Protest književnikov

LJUBLJANA — Društvo slovenskih pisateljev je včeraj poslalo organizatorjem in udeležencem Struških večerov poezije sporočilo, v katerem poziva pesnike, ki so se zbrali v Strugi, naj se ob vžigu svečanega festivalskega ognja pridružijo njihovemu protestu »proti kršenju elementarnih človekovih pravic in človekovega dostojanstva« mladih v Vevčanih v neposredni bližini Struge, ki so se odločili za glodovno stavko. V sporočilu slovenski književniki pravijo, da so ogorčeni nad nasilnim obnašanjem milice. V imenu Društva slovenskih književnikov je sporočilo podpisal predsednik Rudi Šeligo.

DUNAJ — Čemu sicer, če ne množični histeriji, ki je pred poldrugim letom zajela Avstrijo, bi bilo sicer mogoče pripisati nenavaden dogodek, ki se mi je pred dnevi pripetil v moji dunajski postelji. V tej se mi je sanjalo, da plešem s Hitlerjem. Bil je črnobeli, kakršnega so mi kazali v povojnih šolskih čitankah. Ampak pravi shizofren, majčken, uniformiran. Vse naokrog, vključno z menoj, v barvah. Med množico ljudi v ne čisto do kraja definiranem okolju. Čeprav po občutku na neki veselici v mojem Mozirju.

V tej Avstriji, ki jo profesor Erwin Ringel, psihiater in mislec, kot je zapisal v razmišljanja o »avstrijski duši«, tako ljubi, da bi ne mogel nikjer druge živeti, ni nič lažjega kot mobilizirati javno mnenje v prid nekemu, ki se mu godi krivica. Hočem reči, da to, v zadnjem času, ni bil le dr. Kurt Waldheim, ki ga je ostali svet »s skrbno načrtovano kampanjo« hotel uničiti, ampak se je val podobne množične histerije, konec koncev utrgal tudi v letu 1972, ko so na zimskih olimpijskih igrah v Sapporu diskvalificirali tukajšnjega smučarskega matadorja Karla Schranza. Tedaj so se Schranzu, ki se mu je zgodila krivica, v podporo zljili Avstrijci na dunajski Heldenplatz v sto in stotisočih, dobesedno čez noč so se pojavile popevke o ubogem smučarju, in lep čas ni nihče kupoval sena Mautner-Markoff, ker je ta firma sodelovala v smučarskem poolu, Karl Schranz bi, ko bi kandidiral, po vsej verjetnosti tedaj zlahka postal predsednik republike.

Ampak natanko iz ljubezni do te dežele, pravi ringel, »se moramo očitati z resnico, moramo napraviti pošteno diagnozo, da bi lahko z njo omogočili zdravljenje.«

Trenutno najbolj akutna diagnoza bi veljala marcu 1988, petdeseti obletnici Anschlusa. Ali, kako obeležiti spomin na marec 1938, ko so se Avstrijci v pozdrav Hitlerju in v navdušenju nad priključitvijo k nemškemu Reichu v stotisočih zljili na dunajski Heldenplatz. S tem zoprnim terminom se intenzivno ukvarjajo politiki vseh strank, z njim se ukvarja rdeče-črna koalicijska vlada. Obrambni minister Robert Lichal (OEPV) je prišel celo na idejo, da bi na tisti dan na Heldenplatz prikorakal Bundesheer. »Samo, prosim lepo,« se je oglašil nekdo od članov nedavno ustanovljenega komiteja za »Anschluss-obletnico«, »kako bomo pa v tem slučaju oddaljili našega predsednika?« (ki je tudi vrhovni poveljnik oboroženih sil).

Pravzaprav se imajo, je nekdo od kolegov v dunajski »Auslandsprese« pripomnil, zahvaliti Waldheimu, da se je tu sploh začelo razpravljati o preteklosti, oziroma kot to sami imenujejo, »o premagovanju preteklosti«, zoper »odiranje te preteklosti« in razčiščevanju dilem, ali je bila Avstrija tedaj prva žrtve Hitlerja ali njegova pomembna sodelavka v drugi svetovni vojni, kajti dr. Kurt Waldheim, ki ne pomeni nič drugega kot identifikacijo sto in stotisočev Avstrijcev njegove generacije (čeprav nihče izmed ostalih ni kandidiral za šefa države), je dobil volitve ne le zato, ker je bil dolga leta ugleden diplomat, ampak v prvi vrsti zato, ker se je ostali svet začel vtikati v tukajšnje zadevščine, posebej še nedobrodošli v celi aferi so bili Zidje v svetu. Takšnih, kot je njihov zdajšnji predsednik, imajo tu vendarle na pretek, o čemer nenazadnje priča tudi spisek oseb in osebnosti, ki se podpisujejo na listo »Kameradschaftsbunda« v želji, da bi jim Američani prepovedali vstop v njihovo (objubljeno) deželo. Čisto majčkenih, nepomembnih oficirjev, ki niso imeli prav nobenega opravka z vojnimi zločini, ki po možnosti za slednje niso niti vedeli, niti niso kaj takšnega nikoli niti videli, niti od blizu doživeli.

Vse to zdaj, v zadoščanje in olajšanje preminogih, stoji tudi v beli knjigi, angleški verziji Waldheimove resnice, ki sodi - poleg misije treh posebnih odposlancev po zahodnem svetu in zdaj že ustanovljeni mednarodni komisiji vojaških historikov - v široko zasnovano svetovno razbremenitveno ofenzivo. Oziroma, kot se temu tukaj pravi, »negovanje avstrijskega imaga v svetu«. Bela knjiga, ki je v imenu vlade za nobeno ceno noče izdati in založiti kancler Vranitzky (»saj menda ne moremo odgovorjati za ne-

kaj, kar nismo sami skupaj spravili«), in pri sestavi katere je, iz nepojasnjenih nagibov, sodeloval tudi Waldheimov sin Gerhard, je zelo natančno in temeljito opravila z vsemi očitki (menda jih je enajst) Waldheimovih kritikov. In skoraj hkrati z njenim rokopisanim izidom (za prvo silo) je, zahvaljujoč se tudi nepojasnjenim nagibom, Brunu Kreiskemu, je takorekoč čez noč postal krivec številka ena za te očitke predsednik socialistov Fred Sinowatz, ki da je v svoji strankarski zlobi in maščevanju nad tekmovalno stranko OEPV za predsedniško mesto, poskrbel za to, da je zbirka dokumentov o tedanjem predsedniškem kandidatu ljudske stranke prišla v prave roke.

Bela knjiga ugotavlja, da ni bilo vse skupaj nič drugega kot skrbno načrtovana kampanja. Da je, seveda Kurt Waldheim, ki beleži izrazito protinacionalnocialistično družinsko pokrelo, ob zavračanju nacionalnocialistične ideologije in pritiska nacional-socializma, pač postal štabni oficir v Hitlerjevi armadi na Balkanu, ki jo je vodil general Alexander Löhr. In kot takšen, zaposlen samo s štabnimi nalogami (opravljal je posle ordinančnega oficirja, oficirja za zveze in prevajalca za italijanščino), ni imel prav nobenega pojma, kaj se na fronti dogaja. Tam se je - to mi je ostalo v spominu še iz lanskega leta, ko je dr. Kurt Waldheim, predsedniški kandidat nastopil na televiziji »veste, streljajo iz vseh strani.« Temu streljanju »z vseh strani« se je Waldheim, zahvaljujoč se beli knjigi, uspešno izognil. Tako da je pravzaprav tisto, kar je v svojo obrambo, ko se je boril za svojo zdajšnjo funkcijo, »skorajda v celoti potrjeno«. Tisti »skoraj« je namenjen edinole eni sami netočnosti. Čas njegovega zadrževanja v zahodni Bosni in Črni gori v letu 1942 je zdaj malce drugačen. Da o deportacijah Židov iz nekaterih predelov Grčije resnično ni vedel ničesar, se je zdaj dokončno potrdilo, saj je, ravno ob tistih dogodkih užival enkrat študijski, enkrat drugačen dopust.

V dokumentacijskem gradivu na petstotih straneh je do podrobnosti obdelan vsak dogodek iz takomnove balkanske vojne (s to je misljena vojna v Grčiji in v Jugoslaviji), ki se je pripetil nadporočniku Waldheimu, od »lakoimenovanega incidenta na cesti Stip - Kočani« (z incidentom je mišljen masakr nad civilnim prebivalstvom in požig vasi) do odločitve povojnih jugoslovanskih oblasti za tolikokrat citirani »odluka-akt«, ki da je »poln napak in netočnosti«, in ki je služil kot temeljni dokument kasnejši komisiji za vojne zločine OZN. Zdaj se je, zahvaljujoč se beli knjigi, tudi razjasnilo, zakaj je dr. Kurt Waldheim leta 1947 sploh na ta »odluka-akt« prišel. Ali, kot je to v svoji zadnji številki in zdaj že drugi zapisal dunajski tednik Wochenprese: »Osvetljenje je, zakaj je bil »odluka-akt« o tedanjem sekretarju zunanjega ministra Karla Gruberja sploh izdelan. V decembru leta 1947 sta se Gruber in njegov sekretar Waldheim v Londonu pogajala z Jugoslovani o preprihu za mejo.«

Tudi fotografija, ki je zahvaljujoč se načrtovalcem umazane kampanje obšla svet, in ki kaže štabnega oficirja Waldheima z nekim italijanskim in nekim nemškim generalom Waffen-SS v letu 1943 v Podgorici (današnjem Titogradu), ni prav nič drugega kot zgovoren dokaz za nemško-italijansko prevajalsko službo prevajalca Waldheima.

Vse skrbno dokumentirano. Dokončno. Manjka morda le postranski podatek: da je v Hitlerjevih časih nekdo opravil posle štabnega oficirja povsem prostovoljno in v nasprotju z običajnimi soldati Wehrmachta, ki jih nihče ni vprašal, ali si želijo tja, kamor so jih odvlekli.

Nič čudnega ne bo, če bo moj naslednji nočni obiskovalec lesení konj Alfreda Hrdlicke, ki predsednika Waldheima, kamorkoli že gre, zvesto spremlja, in ki se te dni nahaja na turneji z »Novo Avstrijo« v zgornjeavstrijskem Atterseeju, kjer ima dr. Kurt Waldheim počitniško hišo. Pa dunajski Žid Sigmund Freud, ki nima v svojem rodno mestu niti ene ulice. Gor ali dol.

Pomembne so sanje.

BARBARA GORIČAR

Janez Pavel II. pozval Poljake, naj ne bežijo

Ena od velikih skupin poljskih beguncev v Latini.

(Telefoto AP)

RIM — Problem poljskih beguncev postaja vsak dan kočljivejši. Od začetka januarja do 5. avgusta je zaprosilo za zatočišče v Italiji 5.100 tujcev in od tega je bilo kar 4.531 Poljakov, sprejetih pa je bilo samo 4 od sto prošelj. Vatikan je svetoval rimski vladi, naj izdaja poljskim beguncem manj vstopnih vizumov, kar je izzvalo oster protest socialdemokratov in radikalcev, notranje ministrstvo pa je v smislu ženevske konvencije sklenilo dati zatočišče izključno političnim pribežnikom, kar pomeni, da bi se morali »turisti« vrniti v domovino.

Največ poljskih beguncev je v Latini, tako jih je npr. 370 v župnijskih prostorih, od koder se jih je te dni 271 izselilo v poslopje Rdečega križa v Levicu Terme blizu Trenta. Nadaljnjih 51 Poljakov, ki so bili prej v Latini, je dospelo včeraj ponoči v begunsko taborišče pri Capui (Caserta), kamor jih bo dopotovalo v naslednjih dneh še 250.

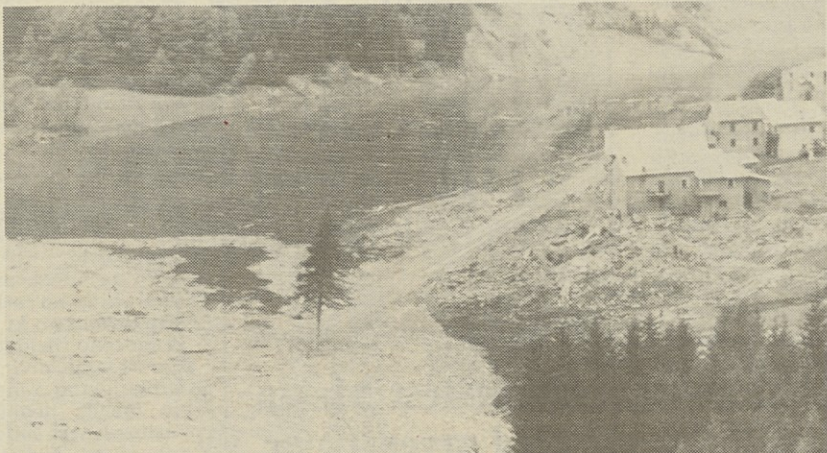
V Levicu pa tudi drugje je navzočnost tolikšnega števila beguncev precej razburila krajevno prebivalstvo, češ da utegnejo priseljenci skvariti družbeno ravnotežje. Marsikdo meni, da se za takšnimi stališči skriva »plazeči rasizem«, sicer pa niso s prišleki zadovoljni zlasti trgovci in turistični delavci, ki na primer v Levicu tožijo, da jim utegnejo Poljaki povzročiti osip tujih letoviščarjev in s tem zmanjšanje zaslužka.

Značilno je, da se je o vsej zadevi posredno izrekel tudi papež. Ko je v Castelgandolfo sprejel kakšnih sto Poljakov, jih je opozoril, da jim mora biti obisk v Italiji priložnost za duhovno prenovitev, v isti sapi pa dejal, da si je treba vsako zmago priboriti s trdom. Gre za niti ne tako prikrit poziv Poljakom, naj ne bežijo iz domovine, ampak naj se na domačih tleh borijo za pravičnejšo bodočnost. Janez Pavel II. jim je to jasno povedal že med obiskom na Poljskem junija letos.

Pomembna arheološka najdba v Jugoslaviji

SARAJEVO — Skupina jugoslovanskih arheologov, ki v avgustu raziskuje predilirske in ilirske razvaline na Kadiču Brdu, 10 kilometrov severozahodno od Sokoča, je prišla do pomembnega odkritja v bližini starega naselja (okoli 4.000 let), na katerem so v dosedanjih raziskovanjih arheologi odkrili celo vrsto elementov, ki dopolnjujejo dosedanja spoznanja o življenju prebivalcev Glasinca. Popolnoma po naključju so odkrili vhod v pečino, kjer je dobro ohranjena risba velikosti 104 x 68 centimetrov, stara okoli 15.000 let. Po besedah magistra Blagoja Govedarice, arheologa iz centra za balkanološke raziskave Akademije znanosti in umetnosti Srbije in voditelja strokovnega teama, gre za zelo pomembno najdbo iz starejše kamene dobe oziroma iz časa srednjega in mlajšega paleolita. Posebej veliko vrednost imajo gravure, vrezane v steno. V jugovzhodni Evropi je do sedaj znana le še ena takšna arheološka najdba.

Gozdno bogastvo v jezeru

Na gladini jezera, ki je nastalo pri usadu v Valtellini, plava ogromno hlo-dov, ki jih bodo morali čimprej odstraniti.

(AP)

Čemu prosta prodaja mamil?

RIM — Marco Pannella in Muccioli, vodja centra za rehabilitacijo narkomanov pri San Patrignanu, sta si v sredo javno skočila v lase med televizijsko oddajo, ki jo je oddajala v neposrednem prenosu RAI 2. Osnova ostre debate, ki objektivno ne zasluži blažilnega pridevnika »civilne«, se je razvnela, potem ko je Muccioli pisмено odgovoril na Pannellovo »provokacijo« o uvedbi proste prodaje mamil v Italiji.

Pannellovo senzacionalistično plat je zadnje čase precej zakrila plavalasa poslanica Stallerjeva, zato pa je njegova zvezda pridobila nekaj dvoumnega blišča s pobudo novoustanovljene Mednarodne protiprobicijske lige proti kriminalu in mamilom, ki se bori, da bi v Italiji, in tudi drugod po Evropi, sprostili prodajo mamil. Njegova logika sloni na trditvi, da bi prosta prodaja mamil pretrgala povezavo med kriminalnim svetom in narkomani, obenem pa naj bi tako onemogočila prodajo »rezanih« mamil.

Muccioli mu je odgovoril, da se mu blede in da je zato družbeno nevaren. Pannella pa ga je včeraj pozval na javno debato v Montecitorio, ki naj bi jo neposredno oddajal Radio radicale. Vse to pa naj bi potekalo, medtem ko se v Rimu še mudi delovna skupina ameriške komisije predstavnikega doma, ki preučuje mednarodno skladnost strategij proti širjenju mamil.

KD se strinja s PSI: odločajo naj volivci

VIDEM — Kljub temu da smo še v polnem počitniškem obdobju se politična razprava o najbolj aktualnih problemih na deželni ravni nadaljuje. Začela se je takoj po junjskih parlamentarnih volitvah, ki so med drugim občutno okrepile socialistično stranko tudi na deželni ravni. Ponovno je prišlo takrat v ospredje vprašanje vodenja Dežele oziroma takoiimenovane »alternance«, potem ko so socialisti poudarili nujnost, da bi v duhu enake dostojnosti med strankami deželne večine predsedniško mesto F-JK moral sedaj prevzeti socialistični predstavnik. To zahtevo so nato postavili ob stran in zagotovili polno podporo in lojalno sodelovanje v sedanji deželni večini do izteka mandatne dobe in pri tem dodali, da morajo o predsedstvu Dežele odločati samo volivci. Volitve novega deželnega sveta F-JK bodo prihodnje leto.

Tako stališče je v imenu socialistične stranke pred dnevi potrdil podpredsednik deželnega odbora socialist Carbone, sedaj pa mu je odgovoril načelnik svetovalske skupine KD v deželnem svetu Carpenedo. Predvsem se mu je zahvalil za jasne izjave in se v imenu svetovalske skupine KD strinjal z ugotovitvijo, da morajo le volivci na prihodnjih volitvah odločati o tem, kdo ima pravico do predsedstva Furlanije-Juljske krajine. Potem ko se je zaustavil ob sedanjem volilnem sistemu, ki ne dopušča, da bi sami izidi volitev že določili večino in opozicijo ter razne vodstvene vloge v izvršnih organih, se je Carpenedo kritično obregnil ob sedanjo prakso, ob politiko »prostih rok«, ob »igro po vsem polju«, ki se sedaj vse bolj uveljavlja v državi.

Carpenedo je še izrazil željo, da bi se vse stranke predstavile volivcem z jasnimi stališči, tako glede programov kot tudi možnih zavezništev.

Predsednik deželnih svetovalcev KD je nato spregovoril tudi o programu, ki ga mora deželna večina uresničiti do izteka mandatne dobe. Strinjal se je s Carbonejevimi izjavami, da je treba uresničiti zastavljene cilje v polni lojalnosti med strankami. Carpenedo se je dotaknil tudi nedavno odobrenega zakonskega osnutka za gorata področja in ugotavljal, kako so socialisti med razpravo v deželnem svetu spremenili svoja stališča (potem ko je deželni odbor soglasno odobril omenjeni osnutek in potem ko je tako stališče potrdilo tudi junijsko preverjanje med strankami večine) in osvojili teze Komunistične partije, kar je privedlo do znanih posledic.

Carpenedo je v zaključku svoje izjave ponovno potrdil, da se morajo o predsedniku Furlanije-Juljske krajine v prihodnji mandatni dobi izreči najprej volivci in podpredsedniku deželnega odbora socialistu Carboneju zagotovil, da bo Krščanska demokracija lojalno sodelovala v sedanji večini do izteka mandatne dobe.

vesti iz koroške - vesti iz koroške

Bodo Haiderju vendar sodili?

CELOVEC — Najnovejši izpadi vodje avstrijske svobodnjaške stranke dr. Haiderja proti zvezni strokovni komisiji za dvojezično šolstvo na Dunaju — imenoval je člane te komisije »polit-gangsterje« — pomenijo samo to, da je Haider proti vsaki skupni rešitvi šolskega problema na Koroškem in da s takimi izpadi noče zaostriti klime samo na Koroškem, temveč v vseavstrijski politiki! To je izjavil predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dipl. inž. Feliks Wieser v razgovoru s »Slovenskim vestnikom« in istočasno poudaril, da je skrajni čas, da veliki stranki v avstrijskem parlamentu končno razmišljata o tem, ali se osebam, ki tako eklatantno izrabljajo zaščito imunitete, te zaščite ne odvzame. Splošno k šolskem problemu je Wieser poudaril, da poteka delo v komisiji konstruktivno in pozitivno in da je ZSO za skupno rešitev. Jasno pa je, da taka skupna rešitev ne sme vsebovati ločevanje otrok pri pouku.

Haiderjeve izjave je ostro zavrnilo tudi zvezno ministrstvo za pouk na Dunaju. »Prizadevamo se za nadaljevanje dela v komisiji v stvarni in konstruktivni klimi in brez vsakega pritiska od zunaj«.

Solidarnost z Glasbeno šolo

GLOBASNICA — 10 narodnozabavnih ansamblov iz Slovenije in Koroške je prejšnji petek brezplačno igralo na dobrodelnem koncertu v korist Glasbene šole na Koroškem, ki se nahaja v hudih finančnih težavah.

Koncert je vsestransko uspel, saj je pritegnil preko 1.500 poslušalcev; ni pa bil le lepa priložnost za poslušanje priljubljenih melodij, ampak predvsem nepreslišen klic odgovornim oblastem na Koroški in v Avstriji, da bi s podporami prišle na pomoč Glasbeni šoli.

Za glasbeno izobraževanje mladine v Avstriji gre milijone šilingov, na Koroškem za uradno šolo 70 milijonov, na nižjem Avstrijskem 20 milijonov. Za Glasbeno šolo, ki deluje na južnem Koroškem in ki je bila od vsega začetka pobuda slovenskih staršev, pa niti 1 šilinga uradne podpore, čeprav bi potrebovala le majhen delček denarja, ki gre za uradno koroško šolo.

Koncert v Globasnici je močno podčrtal potrebo po ohranitvi te ustanove; obenem je tudi poudaril, da ne sme okrniti svojega delovanja.

Kljub izkupičku globske prireditve in dobrodelni predstavi Miklove Zale '87 pa stari dolgovi Glasbene šole še niso kriti.

Černo in Marinig o možnostih razvoja goratih predelov

TIPANA — Na sestanku socialističnih predstavnikov predalpskega območja in občin goratih predelov v Tipani je občinski svetovalec iz Barda in svetovalec Gorske skupnosti Terskih dolin prof. Viljem Černo v svojem razčlenjenem posegu govoril tudi o možnostih razvoja teh krajev. Govorec o tem problemu je prof. Černo individualiziral možnost razvoja tega področja v priznanju in obrambi slovenskega jezika in kulture, tudi za prebivalstvo iz videmske pokrajine in v privilegiranju produktivnih in zaposlitvenih posegov v goratih predelih.

Sestanek socialističnih predstavnikov je sicer služil za vzpostavljanje tesnejših odnosov med strankinimi politiki in upravitelji in za vsklajevanje raznih pobud na tem področju, ki čakajo na konkretne rešitve za kulturni in gospodarski preporod teh krajev.

Na tipanskem sestanku je spregovoril tudi špetrski župan Giuseppe Marinig, ki je član strankinega deželnega vodstva, in svoj poseg osredotočil na pomen prisotnosti Občinskih list na teritoriji. Marinig je dejal, da te liste predstavljajo »edini trenutek politične agregacije in kovačnico novih idej za razvoj teh krajev«. Poleg tega je Marinig priznal tem listam in političnim strankam, ki jih podpirajo, zaslugu za številne zakonske osnutke, ki čakajo na odobritev v parlamentu; med temi je omenil zakonske osnutke o obmejnem področju, o mednarodnem gospodarskem sodelovanju, o zaščiti etnično-jezikovnih manjšin, o razvoju goratih predelov in o dokončni obnovi od potresa prizadetega področja.

V razpravo so posegli še drugi socialistični predstavniki, sklenil pa jo je pokrajinski odbornik za kulturo in občinski svetovalec v Čenti Giacomo Cum, ki je predvsem pozitivno ocenil volilne izide, ki jih je stranka zabeležila na junijskih parlamentarnih volitvah. Strinjal se je z raznimi predlogi, ki so izšli iz razprave, in nakazal možnost o razpustitvi sedanjih Gorskih skupnosti in za njihovo drugačno razmejitve.

Miklova Zala privabila 8.000 ljudi !

CELOVEC — Miklovo Zalo, letošnje osrednje gledališko predstavo koroških Slovencev, si je ogledalo 8.000 gledalcev iz Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine!

To izredno pozitivno bilanco je poudaril v nedeljo po zadnji predstavi organizator te uspele gledališke igre, Slovenska prosvetna zveza.

Rekordni obisk je doživela Miklova Zala v soboto, ko je igri prisostvovalo okrog 4.000 gledalcev, večina iz Slovenije. Tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle se je v pogovoru s »Slovenskim vestnikom« zahvalil igralski ekipi iz Koroške in Slovenije za vztrajno trimesečno delo ob Miklovi Zali '87, ki je s svojo angažiranostjo dala velik doprinos k temu velikiemu uspehu.

Miklovo Zalo '87 bodo letos igrali še dvakrat. Občina Celje je namreč povabila Miklovo Zalo '87 na gostovanje na celjski grad dne 11. in 12. septembra letos. Prireditelji Miklove Zale '87 pričakujejo tudi na teh dveh predstavah več tisoč obiskovalcev.

Uspelo prireditev sta — kot znano — po Sket-Spicarjevi dramaticaciji te priljubljene igre za sedanje čase prilagodila Messner in Hartman, režiral pa jo je Peter Militarov.

Bogat program prireditev ob prazniku občine Sežana

SEŽANA — Kot je že običaj bodo tudi letos prebivalci občine Sežana praznovali svoj občinski praznik — 28. avgust — v spomin na prihod prve partizanske skupine na Kras nad vse slovesno in množično. Zvrstile se bodo številne kulturne in športne prireditve, svojemu namenu bodo predani gospodarski in komunalni objekti.

PROGRAM PRIREDITEV

PETEK, 21. avgusta 1987:

- ob 18.uri otvoritev ceste Kazlje-Ponikve v Dobravljah
- ob 19.uri mednarodni rokometni turnir v Hrpeljah

SOBOTA, 22. avgusta 1987:

- ob 9.uri šahovski turnir - posamično, v Sežani
- ob 17.uri otvoritev ceste Sela-Stomaž

Praznik terana in pršuta v Dutovljah

NEDELJA, 23. avgusta 1987:

- ob 14.uri letalski miting na letališču pri Divači (v primeru slabega vremena bo miting v nedeljo, 30. 8. 1987)

Praznik terana in pršuta v Dutovljah

TOREK, 25. avgusta 1987:

- ob 14.uri otvoritev razstave »občinska uprava некоč« v avli občine Sežana

ČETRTEK, 27. avgusta 1987:

- ob 19.uri otvoritev razstave akademskega slikarja Klavdija Tutta iz Trsta v Mali galeriji v Sežani

PETEK, 28. avgusta 1987:

- ob 8.uri republiško prvenstvo v streljanju na glinaste golobe na strelišču v Kazljah
- ob 13.uri otvoritev novih skladiščnih prostorov DO Preskrba - TOZD Grosist Sežana
- ob 14.uri Boljši trg na sejmišču v Sežani
- ob 17.uri otvoritev spominskega obeležja NOB v Merčah
- ob 17.uri Igre brez meja na sejmišču v Sežani — nastopajo ekipe OO ZSMS občine Sežana
- ob 20.uri nastop otroške akrobatske rock skupine iz Doline na sejmišču v odmoru otvoritev prenovljenega sejmišča v Sežani in predstavitev mladega kantavtorja Roberta Nemaniča
- ob 21.uri zabava s plesom na sejmišču, igra skupina EKSOTIK iz Sežane

SOBOTA, 29. avgusta 1987:

- ob 8.uri tradicionalno tekmovanje v streljanju z vojaško puško M 48 za prehodni pokal »28. avgust« na strelišču v Divači
- ob 9.uri začetek tradicionalnega kraškega sejma v Sežani
- ob 9.uri ženski in moški košarkarski turnir na odprtem igrišču v Sežani
- ob 9.uri občinsko prvenstvo v tenisu v Lipici
- ob 9.30 promenaadni koncert godbe na pihala iz Divače v Sežani
- ob 19.uri slavnostna seja zborov skupščine občine Sežana
- ob 10.30 risanke v Kinodvorani Sežana
- ob 13.uri otvoritev vodovoda na Kozini
- ob 16.uri 40-letnica LD Sežana — razvije praporja na sejmišču
- ob 17.uri nastop mažoretk iz Logatca v Sežani
- ob 18.uri lovski srečelov v Sežani na dvorišču Mohorčič
- ob 18.uri nastop Godbe na pihala iz Proseka — Italija na sejmišču
- ob 19.uri javna radijska oddaja Radia Koper-Capodistria na sejmišču
- ob 20.uri modna revija UTOK-a Kamnik na sejmišču
- ob 21.uri zabava s plesom, igra ansambel PRIZMA

NEDELJA, 30. avgusta 1987:

- ob 9.uri nadaljevanje tradicionalnega kraškega sejma v Sežani
- ob 9.uri občinsko tekmovanje v balinanju v Sežani
- ob 13.uri 8. turnir »Jožeta Bentiča« v malem nogometu v Vrhpolju
- ob 16.uri 2. srečanje harmonikašev Primorske v Senožečah
- ob 19.uri gledališka predstava »VOZEL« KUD »KLASJE« KS Štanjel na sejmišču v Sežani
- ob 20.30 ples — igra ansambel »NON STOP«

SOBOTA, 5. septembra 1987:

- ob 17.uri otvoritev vodovoda v Slivju

DANIELLE STEEL

45.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Frelih

Faye Price Thayer je z bledim obrazom, napetimi mišicami, z gubo med očmi poslušala, kar so ji imeli povedati; zdelo se je, kot da je v šoku. Na določen način je bila res v šoku. Ko so odšli, se je skoraj opotekla iz sobe. Ko se je Ward pozno popoldne vrnil domov, jo je našel na stolu v knjižnici, kjer je molče čakala nanj.

»Zdravo, punca. Kaj pa počneš tako zgodaj tu doli? Mar ne bi morala počivati?« Počivati? Počivati? Kako naj počiva, ko pa jima ni ostalo nič denarja, ko bi si morala iskati službo? Ostali so jima samo še dolgovi. Ko je končno dvignila pogled k njemu, je v hipu vedel, da se je zgodilo nekaj strašnega. »Faye? ... Ljubica, kaj je narobe?« V očeh so se ji nabrale solze in še vedela ni, kako naj začne. Solze so se ji ulile po licih in začela je ihteti. Le kako je lahko igral takšno igro? Le kaj je mislil? Če je pomislila na vse dragulje, ki jih je bil kupil, na avtomobile, krzna, hišo v Palm Springsu, ponije ... spiska ni in ni hotelo biti konca

... in bog ve, kako veliki so bili dolgovi. »Ljubica, kaj je?« Pokleknil je k njej, ona pa je še naprej hlipala; šele čez dolgo časa je globoko dihnila in se z roko nežno dotaknila njegovega lica. Kako naj sovraži tega človeka? Doslej se tega ni zavedala, toda Ward je bil samo otrok, fantek, ki se pretvarja, da je mož. Pri šestintridesetih je bil manj zrel kot njun šestletni sin. Lionel je bil že praktičen in moder ... toda Ward ... Ward ... v Fayinih očeh se je risala žalost za življenjem, ki se je končalo. Poskušala se je pomiriti in se pogovoriti z njim o vsem, kar je bila slišala popoldne.

»Bill Gentry in Lawson Burford sta bila tu, Ward.« V njenem glasu ni bilo nič grozečega, samo žalost zanj in za vso družino, in Ward je bil v hipu slabe volje. Ves popoldan do zdaj se je imel lepo. Čez ramo je pogledal svojo ženo in poiskal njen pogled.

»Nikar ne dopusti, da te tadva spravita v slabo voljo, Faye. Oba sta stara tepca. Kaj sta hotela?«

»Mislim, da sta ti hotela vtepti nekoliko zdrave pa meti.«

»Kaj naj to pomeni?« Živčno jo je pogledal, ko je sedla. »Kaj sta rekla?«

»Vse sta mi povedala, Ward.« Njegov obraz je prebledel enako kot njen pred nekaj urami. »Povedala sta mi, da nimaš prebite pare več. Ladjedelnico so morali zapreti, to hišo bodo prodali, da bodo plačali naše dolgove ... vse se bo moralo spremeniti, Ward. Morala bova odrasti in se nehati pretvarjati, da živiva v pravljčni deželi, kjer naju ne

morejo doseči iste težave, ki tarejo ves svet.« Edina razlika med tem svetom in Wardom je bila v tem, da v svojem življenju ni delal niti en sam dan ter da sta imela pet otrok, ki jih bo treba preživeti. Ko bi bila vedela! Nikoli ne bi bila rodila tega zadnjega otroka. Ob tej misli je ni spreletel niti najmanjši občutek krivde, pa naj je bil dojenček še tako ljubeč. Njihova življenja so bila na kocki in globoko v sebi je vedela, da Ward ne bo ukrenil ničesar. Tega ni bil sposoben, zato pa je bila sposobna ona sama. Če on ne bo mogel priveslati s čolnom do brega, bo to storila ona, to je bilo vse. »Ward ... o tem se moramo pogovoriti ...«

Skočil je pokonci in zakoračil čez sobo. »Kdaj drugič, Faye, utrujen sem.« Ne meneč se za svojo slabost je planila na noge. Slabost je bila pozabljena, slabost je bila razkošje, ki si ga ni smela več privoščiti.

»Prekleto, poslušaj me že! Kako dolgo se boš še igral te igrice? Dokler te ne vtaknejo v zapor zaradi dolgov? Dokler nas ne vržejo iz te hiše? Lawson in Bill trdita, da nimamo niti pare več. Ali pa vsaj zelo malo.« Bila sta grobo iskrena. Povedala sta ji, da bosta morala prodati vse svoje premoženje, da bosta poravnala svoje dolgove. In kaj potem? To vprašanje si je zastavljala vedno znova.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Pred današnja okroglo mizo »Opčine in okolica - občina zase. Kako in zakaj?« Med ljudmi se uveljavlja mnenje, da bi manjša občina nedvomno boljje upravljala javne zadeve

Openska sekcija KP Italije prireja danes ob 20.30 v Prosvetnem domu okroglo mizo z naslovom "Opčine in okolica — občina zase. Kako in zakaj?". Ob tej priložnosti bodo razni javni upravitelji, predstavniki krajevnih društev in organizacij ter občani razpravljali o možnosti, da bi se vasi vzhodno- in zahodnokraškega predela ločile od Tržaške občine in same ustanovile novo občino. Dolfi Wilhelm, ki bo vodil današnjo razpravo, nam je povedal, da so se prireditelji odločili za to temo, ker je postalo že povsem očitno, da tržaška občinska uprava povsem zanemarljivo krške vasi. »Med prebivalstvom je dokaj razširjena prepričanje,« pravi Wilhelm, »da smatra Tržaška občina naše vasi za neke vrste kolonijo, kamor lahko izvaža smeti, ki jih proizvaja mesto, nabira davke, ne da bi kaj naredila za javno korist prebivalstva itd... Ko gremo Openci in okolici na izlet v bližnje občine, vidimo, da tamkajšnje uprave zelo skrbijo za svoje občane. Občina Repentabor je na primer zgradila več modernih športnih objektov. Mladina vzhodnokraških vasi pa nima niti enega primerne objekta (igrišča, ki so jih zgradila naša društva, so seveda izmuzla, kjer bi lahko gojila kako športno dejavnost. Openci že dalj časa zahtevamo, naj Tržaška občina postavi na križišče med Narodno in Proseško ulico semafor. To križišče je zelo nevarno. Občina pa do danes ni nič naredila. Če bi še naprej naštevali, bi žal lahko napisali cel roman. Naši predstavniki v Vzhodnokraškem rajonskem svetu pa so dokazali, da domačini sami znamo imenitno upravljati naše javne zadeve. Na današnji okrogli mizi želimo preveriti, če bi bilo res smotno ustanoviti novo občino, ker so se pač manjše občine — po mojem zaradi brezvestnega upravljanja vlade — znašle v hudih finančnih težavah. Nadalje moramo pri tej odločitvi upoštevati interese vse slovenske manjšine, ki živi v mejah tržaške občine. Ponavljam: danes bomo razpravljali o vseh teh vprašanjih. Lepo

bi bilo, da bi se okrogle mize udeležilo čimveč vaščanov.«

V uredništvu nas je zanimalo, kaj o tem mislijo ljudje. Odpravili smo se na Opčine in v Križ ter začeli izpraševati mimoidoče kar na cesti, v trgovinah ali gostilnah.

Federico Germetti z Opčin nam je povedal: »Seveda soglašam s predlogom, da bi ustanovili novo občino. Mi plačujemo samo davke, oni tam doli (tržaški občinski upravitelji op. ur.) pa za nas ne storijo ničesar. Samo pogledajte, kako so pri nas umazane ceste. V repentabski ali zgonski občini pa bi človek lahko jedel kar na cesti. No, morda malce pretiravam. Vsekakor pa je več kot očitno, da manjše občine bolj skrbijo za potrebe občanov.«

»Končno se je kdo zbudil,« nam je dejala zgovorna Trebenka, ki ni hotela povedati svojega imena. »To bi morali storiti takoj po vojni. Tržaška občina nas res zanemarlja. Če bi imeli svojo občino, bi lahko v uradih brez skrbi govorili v slovenščini.«

Mario Križman ni posebno navdušen: »Že dvajset let govorijo, da bodo ustanovili novo občino. Iz te moke pa ni bilo kruha. Sicer bi manjša občina nedvomno boljje upravljala javne zadeve kot Tržaška.«

Optik Milko Malalan pa se zelo ogreva za ustanovitev nove občine. »Jaz bi bil takoj za to. Trst je preveliko mesto, da bi lahko občinska uprava skrbela še za predmestje. S samostojno upravo pa bi verjetno lahko res razvijali naše gospodarstvo.«

»Opčine in ostale vasi so zadosti velike, da bi se same upravljale,« nam je dejala Mira Hrovatin. »Mislim tudi, da imamo dovolj sposobnih ljudi, ki bi to lahko odlično opravljali.«

Alma Guštin meni: »Če bi priredili referendum, bi se gotovo velika večina prebivalcev izrekla za ustanovitev nove občine. Ne verjamem pa, da se bo to res kdaj zgodilo. Tržaška občina po mojem res zavira gospodarski razvoj Opčin. Mi trgovci moramo

na primer plačevati iste davke, kot če bi imeli trgovino na Korzu ali kje v središču mesta. To pa seveda ni prav.«

»Kaj sploh sprašujete,« nam je dejal Vojko Devetak iz Križa, »jasno je, da velika večina Kržanov soglaša s predlogom, da bi ustanovili novo občino. Jaz sicer sedaj bivam v Nabrežini, ampak lahko mirne duše trdim, da Križ in ostale vasi ne bi izgubile prav ničesar, če bi se ločile od Tržaške občine, prej obratno!«

»Tržaška občina,« meni Maria Grazia Dilenardo, »se do Križa vede prav po mačehovsko. V vasi ni ene pametne telovadnice, ceste so take, da je joj, in še bi lahko naštevali. Verjetno bi manjša občina že poskrbela za vse te stvari.«

Bogdan Kralj je izjavil: »Z urbanističnega vidika je ustanovitev manjših občin smotrna poteza. V vasi bi se s tem nedvomno okoristile.« Sestra Damjana pa ga dopolnjuje: »Da, seveda, ampak moramo paziti tudi na interese Slovencev, ki živijo v mestu.«

Walter Škerk

Javna posojila in prispevki za kmetijstvo

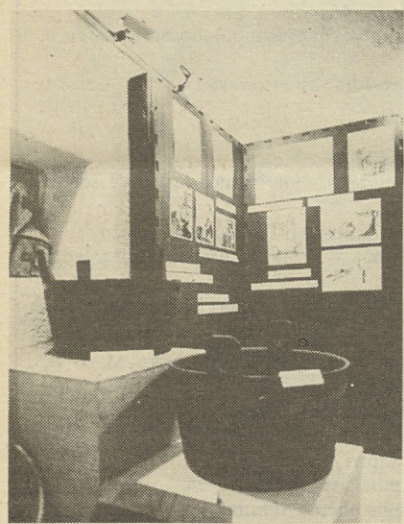
Na osnovi odloka ministra za kmetijstvo št. 96 z dne 3. marca 1987 in na osnovi odloka predsednika deželnega odbora Furlanije-julijske krajine št. 221 z dne 10. junija 1987 lahko kmetovalci zaprosijo za posojila, namenjena nabavi traktorjev in drugih kmetijskih strojev. Kmetijski podjetniki in zadrage imajo možnost, da dobijo posojila na glavnico za zamenjavo traktorjev, frez in drugih motornih prekopalnikov ter inovativnih strojev. Posojila krijejo od 20 do 30 od sto stroškov. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 30. septembra letos. Kmetovalci, ki so za to zainteresirani, se lahko obrnejo na Kmečko zvezo, kjer bodo dobili vse potrebne informacije in pomoč.

Na osnovi najnovejših zakonskih oziroma upravnih ukrepov imajo možnost, da najamejo posojila tudi vinogradniki in živinorejci. Vinogradniki, ki nameravajo urediti namakalne sisteme v svojih vinogradih, in živinorejci, ki nameravajo opremiti hleve in nakupiti živino, lahko prav tako do 30. septembra zaprosijo deželno upravo za brezobresna posojila. Tudi ti se lahko obrnejo za nasvete in pomoč na Kmečko zvezo.

■ V okviru praznika sindikalnega tiska »Il pensionato d'Italia« bo krajevno tajništvo Sindikata upokojencev—CGIL za vzhodno cono priredilo srečanje upokojencev z delavci in študenti v Kulturnem domu A. Ukmarja pri Domju v soboto, 22., in v nedeljo, 23. avgusta, s pričetkom ob 10. uri.

V pokrajinskem Kraškem muzeju v Repnu

Nad 850 ljudi si je ogledalo razstavo »Človek in trta«

V pokrajinskem Kraškem muzeju v Repnu se v teh dneh nadaljuje razstava Človek in trta. Razstavo, ki jo je priredila Tržaška pokrajina s sodelovanjem Zgodovinskega odseka Narodne in študijske knjižnice v Trstu, si je v dobrem mesecu ogledalo preko 850 obiskovalcev. V razstavnih prostorih Kraškega muzeja so pripravljavci, predvsem raziskovalci Odseka za zgodovino pri NSK, namestili vinograd-

niško orodje, delovne noše in druge predmete, ki so jih naši predniki uporabljali pri obdelovanju vinogradov, ob trgatvi in v vinarstvu. Vsi razstavljeni predmeti so opremljeni z zgodovinskimi podatki in opisom običajev, ki so spremljali kmete pri njihovem delu v vinogradu in v kleti. Poleg tega si obiskovalci lahko ogledajo gradivo, ki so ga zbrali raziskovalci s pomočjo leksikalne vprašalnice in označuje dialektološke značilnosti v tržaški pokrajini. V muzejskih prostorih je razstavljena tudi vrsta dokumentov, med katerimi je seznam lastnikov vinogradnikov v Križu po katastru iz leta 1777, prikazana je izraba tal v Križu na osnovi iste katastrske mape ter druge zanimivosti.

Pri razstavi Človek in trta so sodelovali Aleks Kalc, Kristina Kovačič, Živa Pahor, Martina Repinc, Daniela Ruppel, Dragica Ule Maver in Sandi Volk. Risbe so delo Liane Drašček, Žive Pahor, Giuliane Gerdol in Sandija Volka, slike so posneli Mario Magajna, Andrej Furlan in Davorin Križmančič, diapozitive je pripravil fotograf Halupca, simbol razstave pa je izdelala Liana Drašček. Ob razstavi je Tržaška pokrajina s prispevkom Hranilnice in posojilnice na Opčinah izdala bogato in zanimivo brošuro, ki jo je uredil Milan Pahor, in vsebuje prispevke različnih strokovnjakov.

»Ledih stan« gre proti koncu

Do začetka Kraške ohceti, največje etnografsko-folklorne prireditve na Tržaškem, nas loči le še trije dnevi. Poročnemu paru gre torej zares, tako kot gre zares prirediteljem, Zadrugi Naš Kras in KD Kraški dom. Pa ne samo njim. Tako velika prireditev, pomembna ne samo iz spektakularnega temveč tudi iz kulturnega vidika, ki privlači iz leta v leto več obiskovalcev, prinaša obilico dela vsem domačinom Repna in Cola.

Zadnje mrzlične priprave so še v teku, toda natančni program letošnje 13. kraške ohceti je že dokončen. Kot rečeno, se prireditev začne v torek, 25. avgusta, s koncertom mešanega pevskega zbora »Milan Pertot« pod vodstvom Aleksandre Pertot, ki bo nastopil ob 20.30 na dvorišču Kraškega muzeja v Repnu.

V sredo, 26. avgusta, bo ob 20.30 na dvorišču Kraške hiše v Repnu slovesno odprtje manifestacije 13. kraška ohcet s priložnostno besedo in odprtje razstave umetnostne obrti. S svojimi izdelki se bodo predstavili Gabrijela Ozbič, Silva Bogatec, Aleksij Gulič, Peter Malalan in Galerija Bor. Večer bo sklenilo predvajanje filmske dokumentacije o prvih kraških ohcetih, ki jo je posnela ljubljanska Radiotelevizija.

Četrtek večer, 27. avgusta, je namenjen kar vrsti značilnih prireditev: ob 20. uri bo na Colu dekličina, na Repnu pa fantovska, ob 20.30 pa se bo v Repnu začel ples ob zvokih ansambla Taims. Ob 23. uri se bodo dekleta in fantje srečali na plesišču in se vrteli po njem še pol ure čez polnoč in nič več, kajti nekaj moči si bodo morali prihraniti za naslednji dan.

To bo petek, 28. avgusta, ko bo ob 20.30 spet ples, tokrat z ansamblom Lojze Furlan. Najbolj uglaseni fantje se bodo ob 21.30 podali pod nevestino okno v Repnu in ji zapeli podoknico. Nato si bodo vsi skupaj ogledali še nekaj filmov o prvih kraških ohcetih, pol ure čez polnoč pa spet vsi v posteljo.

Sobota, 29. avgusta, je namreč namenjena "praktičnim" opravkom pred poroko, od katerih je najpomembnejši prevoz bale. Ob 20.30 jo bodo prepeljali s Cola v repensko Kraško hišo. Ob isti uri bodo ostali udeleženci in obiskovalci spet zaplesali, tokrat ob zvokih Celjskega instrumentalnega kvinteta.

In že smo pri "usodnem dnevu", nedelji, 30. avgusta, ko se bo zaročencema "šlo zares". Ob 8.45 bo svatovska povorka krenila iz Repna na Col. Narodne noše se bodo ob 9.30 zbrale pri cerkvi na Repentabru, ob 9.45 pa bo svatovska povorka krenila s Cola na Repentabor. Ob 10. uri bo svečana poroka v repentabski cerkvi, takoj po njej pa bo ob 11.15 takojimenovani "žvacet" za narodne noše v restavraciji Furlan na Poklonu. Ob 12.30 bo šla povorka svatov s Poklona v Repen, kjer bodo v tamkajšnji Kraški hiši ob 13.30 "predali" nevesto (tašči ali "Veliki materi"). Ob 14.30 bo poročno kosilo v restavraciji Križman v Repnu, ob 17. uri pa bosta novoporočenca otvorila ples, ki bo ob glasbeni spremljavi Celjskega instrumentalnega kvinteta trajal do polnoči.

Naj dodamo, da bo v času Kraške ohceti v Kraškem muzeju v Repnu odprta razstava "Človek in trta", v Kraški hiši razstava umetnostne obrti, medtem ko bodo obiskovalcem na voljo tudi številne osmice in kioski s pristno domačo hrano in pijačo.

Vabilo narodnim nošam

Zadruga Naš Kras vabi vse lastnice in lastnike narodnih noš, da se v kar največje številu udeležijo letošnje, 13. kraške ohceti. Zborna mesto za vse noše je v nedeljo, 30. avgusta, ob 10.30 pred cerkvijo na Repentabru.

Vode pri nas ne manjka

V Istri se te dni srečujejo z dokaj običajno poletno ujmjo: s pomanjkanjem vode. Zaradi preskromnih vodnih rezerv so prisiljeni omejiti dobavo vode, kar povzroča dokaj preglavic predvsem turistom v tamkajšnjih kampingih.

Na Tržaškem vsaj zaenkrat na srečo nimamo takih nevarnosti. Ko smo včeraj telefonirali v Nabrežino, da bi se pozanimali o vodnih rezervah v vodovodu Randaccio, nam je uslužbenec odgovoril, da vode ne manjka. »Še na pretek je je; poraba vode v tem času ni prav velika, zato so "posli" našega vodovodnega podjetja kar malce slabi,« je dodal pikro.

Spremenjena proga avtobusov št. 30

Mestno prevozno podjetje obvešča, da zaradi cestnih del v ulicah Monfort in Bonaparte pelje avtobus št. 30 po nekoliko spremenjeni progi. V smeri proti Drevoredu Campo Marzio je njegova pot naslednja: Ul. Mazzini - Nabrežje - Ul. Campo Marzio - Ul. Hermet - Ul. Franca - Drevored III. armata - Ul. Ciamician in nato kot običajno. Na odseku med glavno ribarnico in Ul. Ciamician ne ustavlja. V nasprotni smeri (od Drevoreda Campo Marzio proti železniški postaji) pa je proga nespremenjena.

Ne samo zaščitno sredstvo, pač pa tudi modni dodatek

Velika večina sončnih očal je brez garancije

Sončna očala so od nekdaj tudi modni dodatek in ne le sredstvo, s katerim si zaščitimo oči pred premočnim sevanjem sonca ali kakega drugega vira svetlobe. Če je res, da v poletnih mesecih uporaba očal razumljivo skokovito naraste, je prav tako res, da jih — posebno mladi — radi nataknejo na nos tudi takrat, ko to zaščito oči ni prav nič potrebno. V tem primeru gre zgolj za modno uporabo očal najrazličnejših vrst in oblik. Kaki dve, tri leta so spet v modi zelo temna, črna očala, ki temeljito spremenijo naravne barve okolja, lastni-

kove oči pa popolnoma skrijejo. In takih modelov, katerih cena gre od manj kot deset tisoč v stotine tisoč lir, so polne ne samo police prodajalnih optičnih izdelkov, temveč tudi veleblagovnic, drogerij in parfumerij ter celo sejemskega stojnika.

Večina, posebno mladih ljudi, pri nakupu sončnih očal upošteva predvsem tri kriterije: ceno, ki mora biti prenosorazmerna z razpoložljivim denarjem, aktualnost modela in ugotovitev, da očala kupčevemu obrazu pristojajo. Pri njihovi kakovosti, zlasti

pri kakovosti leč, se ustavi le malo potencialnih kupcev, nam je povedala prodajalka v veliki blagovnici na Korzu Italia. Kako bi se tudi mogli, ko pa večino cenejših modelov ne spremlja nikakršna garancija ali podatki o materialu, iz katerega so očala izdelana. Nekatera so namreč popolnoma iz plastičnih mas, druga imajo steklene leče, nekatera prilagajajo stopnjo zatemnitvenosti leč moči svetlobe v okolju, druga pa so tako temna, da je še tako zagorel obraz skoznje videti bledejak.

Nekoliko pozornejši in predvsem "premožnejši" kupci se po sončna očala napotijo k optiku in ga tudi vprašajo za nasvet. Pri njem namreč najdemo širšo kakovostno izbiro: od najpreprostejših naočnikov brez vsake garancije, do tistih, ki jih jamčijo ugledni proizvajalci, in tistih, katerih cene gredo celo do milijona lir, že samo zato, ker je izdelek podpisal eden od vidnih modnih oblikovalcev. Tako najdemo očala z imeni znanih kozmetičnih hiš, modnih kreatorjev in celo filmskih igralcev, pevcev ali športnikov, ki so svoje popularno ime znali vnovčiti z raznimi komercialnimi pobudami.

Če se ozmemo po drugih evropskih državah, kjer je vsekakor uporaba sončnih očal manjša kot v sredozemski Italiji, hitro ugotovimo, da smo pri nas tudi na tem področju v zaostanku. V Franciji morajo imeti zaščitna očala

že od leta 1973 priloženo informativno etiketo, na kateri so navedene kontraindikacije in navodila za uporabo, povrh pa še garancija. V Veliki Britaniji bo nekaj podobnega obvezno s prihodnjih letom, medtem ko je v Italiji še vse pod vprašajem. Strokovno združenje optikov trdi, da je od osem do deset milijonov očal, kolikor jih vsako leto nakupijo Italijani, komaj 40 odstotkov kakovostno sprejemljivih. Res je, da ta odstotek sovpada z odstotkom očal, ki jih v povprečju letno prodajo optiki, kar bi pomenilo, da je vse ostalo blago dvomljive kakovosti, vendar nimamo elementov, da bi v to trditev dvomili. Res je, da visoka cena sama po sebi ne jamči kakovosti, vendar je tudi težko verjeti, da bi za samih, denimo, osem tisoč lir mogli kupiti kakovostne sončne naočnike.

Največje tveganje pri nakupu sončnih očal predstavljajo seveda leče. Njihova filtracijska moč in barva morata biti namreč prilagojeni pogojem v okolju, kar pa še ne pomeni, da zelo temno pobarvana stekla zaščitijo pred močnim sevanjem. Če so potem še stekla slabe kakovosti, lahko uporaba takih neprimernih naočnikov pripelje do raznih očesnih obolenj. O tem smo se pogovarjali z dvema strokovnjakoma, njuno mnenje pa vam bomo posredovali v naslednjih številkah.

Nostalglična retorika

Nazadnjaški in nacionalistično usmerjeni del mesta ima v teh dneh spet temo, ob kateri se lahko joka in obenem daje duška svoji protislovenski in protijugoslovanski nastrojenosti. Najbrž je k »aktualnosti« argumenta pripomogla tudi poletna suša, ki očitno ne pusti samo novinarjev in časopisov, pač pa tudi poklicne objo-kovalce »lepe preteklosti«. Vprašanje je sicer prišlo na dan že konec junija, v teh dneh pa ga pogrevajo tudi na straneh videmskega lista, ki posveča nekaj pozornosti tudi Trstu.

Za kaj gre? Gre za prisotnost vojske v Trstu in za obrambo mesta pred morebitnim sovražnikom (Kdo je lahko neimenovani morebitni sovražnik, bralci lahko uganemo sami).

No, konec junija je župan Staffieri odločno posegel pri vseh pristojnih forumih, da bi protestiral zaradi hipoteze o zmanjšanju vojaške prisotnosti v Trstu, o premestitvi vojaške bolnice in o spremembi vojaškega okrožja v neke vrste informativni urad. Kdo bi lahko branil mesto pred morebitnim sovražnikom, se je tedaj vpraševal župan. Kaže, da so v teh dneh prišla zagotovila poveljnika glavnega staba vojske, ki je poudaril, da prisotnost vojske v Trstu ne bo okrnjena, medtem ko bo vojaška bolnica premeščena v Videm in bo tudi vojaško okrožje premeščeno v furlansko glavno mesto.

V omenjenem listu M.Ma v tej zvezi ugotavlja, da so morda razumljivi razlogi za premestitev bolnice, premestitev okrožja pa bo najbrž povzročila nekaj problemov z upravljanjem okoli 20 tisoč kartotečnih listov današnjih jugoslovanskih državljanov, ki so služili v italijanski vojski. Še bolj zaprepaden pa je pisec zaradi koncepta obrambe Trsta, za katero skrbi brigada Vittorio Veneto. Če pride do napada, kaj bo branila brigada? Trst ali Gorico? Ali bi bila obramba našega mesta zaupana le policiji in karabinjerjem? Čeprav je spodbudno in pozitivno, da je brigada Vittorio Veneto okrepila svojo operativno sposobnost s protiletalskim orožjem, zakrbljenost ostaja. Trst namreč, ugotavlja pisec, potrebuje iluzije, da lahko preživi, vendar je velika razlika med dejanskim upanjem in sterilnim izgovorom.

Ton je sicer bolj umirjen kot v preteklosti, bistvo pa ostaja: nevarnost za Trst prihaja z vzhoda. Zato je potrebna ustrezna vojaška prisotnost. Kako se to lahko usklajuje s politiko dobrososedskih odnosov, z odpiranjem meje, z vse večjim sodelovanjem z Jugoslavijo, je seveda vprašanje. Morda v krogih nostalgikov pozabljajo, da je v teh letih nevarnost za Italijo vedno prišla le z juga, da je država edine probleme imela z Libijo. Predvsem pa pozabljajo, da se politika miru in sodelovanja ne gradi z vojaško prisotnostjo, še zlasti pa ne v odnosu s sosedo, ki si prizadeva, in to dokazuje tudi z dejanji, za odpiranje in tesnejše gospodarsko povezovanje.

Predvsem pa je objokovanje nad morebitno krnitvijo vojske v Trstu absurdno, če pomislimo na vse ostale probleme, ki tarejo mesto: od hitrega staranja do ukinjanja delovnih mest in zapiranja proizvodnih obratov. Ali bo večja vojaška prisotnost lek za te krvaveče rane?

Ob prebiranju nekaterih izvajanj bi človek najraje skomignil z rameni in jih odpravil z: »Ali jim res ne pride na misel kaj bolj pametnega?«. Vendar bi bilo to preenostavno, saj je tarnanje o obrambi mesta pred morebitnim sovražnikom odraz tiste globoko zakoreninjene miselnosti in prav tako globoko zakoreninjenih predsodkov, ki sili-jo Trst, da se zapira v vse bolj sterilno in osamljeno samozadostnost brez perspektiv, kar je eden od razlogov njegovega propadanja, pomanjkanja vitalnosti in podjetnosti.

Obenem pa se mi zdi tako tarnanje žalitev za vojsko samo, ki je in želi biti dejavnik miru in demokratičnosti, ne pa predmet nostalgične retorike.

V. T.

Vsi trije so imeli nož pri sebi

Tržčanom bodo sodili v Grčiji

Trem mladim Tržčanom, ki so jih pred nekaj dnevi aretirali na otoku Mykonos, bodo še to sredo sodili v Grčiji. Najhujša obtožba bremeni 25-letnega Guida Aghema: pred sodiščem se bo moral zagovarjati zaradi fizičnega napada in povzročitve nevarnih poškodb 21-letnemu turistu iz Emilije Romagne Dariu Bassoliu. V pretepu mu je namreč Aghemo zasadil nož v trebuh. Ostala dva Tržčana, 22-letni Cristiano Marcuzzi in 23-letni Roberto Dapingente, pa sta obtožena prepovedane posesti nožev. Pretep, v kate-rega so se trije mladeniči tako nepremišljeno vmešali, se je pripetil v luksuznem lokalu Kankinavia na otoku Mykonos. Grška policija je posegla šele, ko je Dario Bassoli že bil obležal v mlaki krvi. Kljub temu pa se je pretep nadaljeval. Roberto Dapingente

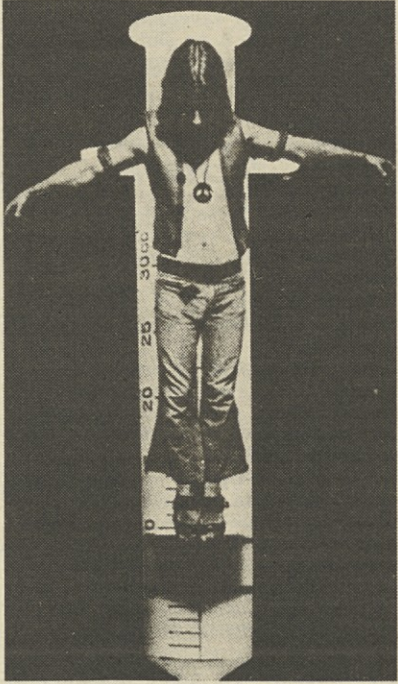
se je s pestmi in brcami uprl enemu od policistov. Na zatožni klopi bo moral torej obrazložiti svoje dejanje. Fantom bodo torej po vsej verjetnosti sodili v Syrosu. Obtožence bo branil tamkajšnji odvetnik Dimu Aleca, ki ga je imenovalo sodišče.

■ V Miramarskem drevoredu v bližini št. 56 se je včeraj okrog 11.30 pripe-tila nesreča, v kateri se je ranil 43-letni Giuseppe Gozzi iz Nabrežne št. 60. Moški je z motornim kolesom vozil proti Trstu, ko mu je z mercedesom zaprl pot Mario Gorlato (Ul. Rossetti 60), ki je neprevidno obračal. V neizogibnem trčenju si je Gozzi hudo poškodoval nogo, tako da se bo moral zdraviti mesec dni. Sprejeli so ga na ortopedskem oddelku.

Kaj menijo tržaški izvedenci o predlogu radikalnega prvaka Pannelle

Deljena mnenja o liberalizaciji mamil

Tudi v Trstu so dokaj globoko odjeknile polemike, ki so se v vsedržavnem časopisju in drugih občilnih razvile okrog predloga radikalcev, naj bi liberalizirali prodajo mamil. Kaj je boljše, točneje, kaj je manjše zlo: razpečevanje in uživanje mamil na črno ali pa njih prodaja na prostem trgu? Med ljudmi, ki se v Trstu iz poklicnih in drugih razlogov ukvarjajo z vprašanjem narkomanije, so mnenja precej

deljena, podobno kot na vsedržavni ravni, kjer se je na čelo "protiprobih-cionistov" postavil radikalni prvak Marco Pannella, medtem ko so se nasprotniki legalizacije zgrnili okrog Vincenza Muccioliya, znanega vodite-lja Skupnosti sv. Patrignana za rehabilitacijo narkomanov.

Radikalna stranka se je v prid liberalizacije mamil zavzela že pred leti. Njeno stališče je tedaj dvignilo nekaj prahu, ki pa se je kaj kmalu polegel, in zadeva je spala praktično do današnjih dni, ko je nepomirljivi Pannella presenetil počitniško razpoloženo javnost z ustanovitvijo "Mednarodne antiprobihcistične lige za boj proti kriminalu in mamilom". »Prodaja mamil mora postati zakonita,« pravijo privrženci lige, »podobno kot je že razpečevanje alkoholnih pijač, cigaret in zdravil za duševne bolezni. S tem bi organizirani kriminalci izgubili izredni vir nezakonitega bogatenja, po drugi strani pa bi narkomani ne bili prisiljeni postati kriminalci za to, da bi si priskrbeli denar, ki je potreben za nabavo mamil.«

Muccioli je ostro nastopil proti takšnim izvajanjem. »Mamila niso isto kot vino ali cigarete,« pravi. »Če spiješ nekaj kozarcev vina ali pokadiš paket cigaret na dan, si kvariš zdravje, a ne zgubiš razsodnosti. To pa se zgodi, ko si vbrižgaš heroin. Življenjska doba se je v naših družbah podaljšala, kljub razširjenosti alkoholnih pijač in toba-ka, ki so vsekakor zlo, in samo družbeno tkivo ni bilo bistveno načeto od teh razvad. A kaj bi se zgodilo, ko bi uživanje mamil postalo legalno in torej splošno?

Izdajo omogočili slovenski denarni zavodi

Tudi letos v pripravi Galebov šolski dnevnik

Do začetka šolskega leta manjka sicer še cel mesec, kljub temu pa se zlasti starši pripravljajo na nove, predvsem finančne obveznosti. Kupiti bo treba knjige, zvezke, torbe in druge šolske pripomočke, pa čeprav je uradno obvezno šolstvo brezplačno. Za otroke se hitro iztekajo (za nekatere celo prehitro) brezskrbni počitniški dnevi. Prvošolčki že sprašujejo, kaj jih čaka; po eni strani so ponosni, da zapuščajo vrtec, po drugi strani jih pa prevzema določena negotovost pred novo preizkušnjo. Sicer pa pustimo takšna poletna razmišljanja ob strani in preidimo na resnejše teme.

Tudi letos se je uredništvo revije Galeb potrudilo, da bi pravočasno izdalo Galebov šolski dnevnik. Starši, ki imajo šoloobvezne otroke, že poznajo to knjižico. V njej je šolski koledar, navedeni so prazniki in še drugi zanimivi podatki. Njegove vsebine in oblike zaenkrat ne moremo in tudi ne bomo razkriti, da bi ne skvarili presenečenja šoloobveznim otrokom, ki ga bodo tudi letos, prvi dan pouka, prejeli brezplačno.

Izdajo Galebovega šolskega dnevnika so omogočili slovenski denarni zavodi v Italiji, ki so ponovno dokazali, da se zavedajo pomembnosti šole, a predvsem dejstva, da je za slovenske otroke važna predvsem slovenska publi-kacija. Starši torej že vedo, da jim vsaj tega pomembnega pripomočka ne bo treba nabaviti. (ZK)

Vinske trte in oljke dobro obetajo

Gojenje vinske trte ali oljk je za kmečkega človeka izredno naporno delo, ki je poplačano z letnim pridelkom. Na količino in kakovost pridelka v veliki meri vplivajo talne in podnebne razmere. Lanska poletna vročina in suša sta povzročili našim kmetovalcem precejšnje neveselosti. O tem, kakšna bo letošnja letina, smo se pozanimali pri agromonu Vitjanu Sancinu.

»Vse kaže, da bo boljša od lanske. Letos vinske trte niso trpele zaradi pomanjkanja vode. Med junijem in avgustom sicer ni bilo veliko padavin, vendar je bilo to kratko obdobje, ki ni pustilo vidnih posledic. Le mlajše trte na bolj ocednih tleh so pokazale znake pomanjkanja vlage. Avgustovsko deževje pa je položaj bistveno izboljšalo. Suša ne predstavlja več nevarnosti, saj se dnevna temperatura niža, zemlja se vse počasneje suši in zelenje izhlapeva manjše količine vlage. Deževno vreme pa ima lahko tudi neprijetne posledice. Vlažno vreme je ugodno za razvoj bolezni, ki napadajo vinsko trto in močno zmanjšujejo količino groz-dja. Tudi gniloba je odvisna od obilice padavin. V deževnem vremenu se hitro razvija siva grozdana plesen ali botritis. Plesen napada grozdje, če so jagode ranjene od toče, deževja ali škodljivcev. Dozorevajoče jagode postanejo sivo-rjave in so obdane s plesnivo prevleko. Gniloba se hitro širi in lahko zajame večji del grozda. Učinkovit način obrambe pred botritisom je pravočasno škropljenje. Med bolezni vinske trte sodi tudi bela grozdana plesen ali oidij, ki lahko povzroči precejšnjo škodo. Proti oidiju so zelo

učinkovita žvepla. Eden najhujših sovražnikov vinske trte je zajedalska gliva peronospora, ki je še posebej nevarna v deževnih letih. Vendar so možnosti, da se peronospora po-javi v letošnjem poletju, znatno manjše. Zelo pomembno je torej, da vinogradniki pravočasno škropijo. Vinogradništva brez ustreznega varstva vinske trte pred boleznimi si ne moremo niti predstavljati.«

Potem se je pogovor zasukal na oljke. Te so odporne in lažje prenašajo tudi daljša suha obdobja, zato letošnja julij-ska vročina ni poškodovala oljčnih nasadov. Nekaj škode so lahko utrpela mlajša drevesa, ki niso še dozorela in potrebujejo več vode kot starejše oljke. Podobno kot vinsko trto tudi oljko ogrožajo razni škodljivci. Še nedozorele oljke napada oljna muha, ki je nekoliko manjša od hišne in je rjavo-rumene barve. Konec junija in julija odlaga muha jajčeca v plodove oljk. Avgusta in septembra se pojavijo mreže drugega in tretjega rodu, ki odlagajo jajčeca v že bolj zrele oljke. Napadeni črvivi plodovi množično odpadejo. Škodo, ki jo povzroči oljna muha, lahko preprečimo z rednim škropljenjem. Lani kmetje v septembru in oktobru niso škropili, tako da so se muhe razmnožile in povzročile ogromno škodo. »Gojilci oljk naj bodo zato pozorni na vbo-de, ki jih muha napravi na plodovih, in naj pravočasno ukrepajo,« je opozoril agronom.

Upajmo torej, da do konca poletja ne bo več velike vročine, ki bi se spremenila v sušo, in tudi ne čezmernega deževja, tako da bodo trte in oljke bogato obrodile.

Tri tisoč tržaških dijakov si je ogledalo pristanišče

Z mesecem avgustom se je zaključil ciklus poučnih obiskov študentov in dijakov v tržaškem pristanišču, ki so ga bili programirali za šolsko leto 1986/87. Skupaj si je pristaniške naprave ogledalo okrog 3000 šolarjev nižjih (ki so se udeležili pobude "Aulabus" prevoznega podjetja ACT) in višjih sred-njih šol ter univerzitetnih študentov.

V teku teh obiskov so se mladi podrobno seznanili s primarnimi funkcija-mi pristanišča in z njegovim prome-tom, kar sodi hkrati v okvir dejavnosti urada za poklicno usposabljanje Avto-nomne pristaniške ustanove. Med nje-govimi nalogami je tudi organizacija in vodenje specifičnih zunanjih in not-ranjih pripravljalnih tečajev za lastno osebe ter pripravljanje seminarjev za dijake poklicnih zavodov Irlof in San-drinelli, s katerimi se ustvarja koristna

mnenja, da bi bila nadzorovana legali-zacija mamil pravilna. Do tega stališča prihajamo na osnovi vsakdanjih izku-šenj. Danes narkoman živi na robu za-konitosti in v stalni nevarnosti, da ta rob prestopi. Ko pa se to zgodi, ko si enkrat obsojen in mogoče celo zaprt v kaznilnici, si v slepi ulici, iz katere se težko izmotaš. Zaznamovan si za vse čase. Seveda sprostitev prodaje mamil še zdaleč ne reši vseh problemov, pač pa bi najbrž omogočila nov pristop do njih, tako kot se je zgodilo z legaliza-cijo splava. Sicer pa moram poudariti, da nisem za popolno, marveč za ome-jeno in nadzorovano liberalizacijo.«

Voditelj skupnosti za invalide "Dru-žina" z Opčin Karel Kalc je tudi imel izkušnje z narkomani. Nekoč so jih namreč sprejemali na rehabilitacijo. Takole pravi: »Kot invalid, kot človek, ki se mora vse življenje truditi, da ohrani vsaj del svojih fizičnih sposob-nosti, nisem mogel nikoli in ne morem razumeti, zakaj se mladi in zdravi ljudje predajajo tistemu strupu. Mami-la je treba iztrebiti, kaj šele, da bi jih svobodno kupovali.«

Psihoanalitik Hektor Jogan, ki se je z narkomanijo srečeval na oddelku za hitro psihiatrično pomoč tržaške bol-nišnice, je previdnejši: »Težko je za-vzeti enoznačno stališče do liberaliza-cije. V sami strokovni literaturi so mnenja deljena. Rekel bi, da bi spro-stitev prodaje mamil najbrž rešila mar-sikateri problem, ki je povezan z uživanjem mamil, npr. odvzela bi vir bo-gatenja organiziranemu kriminalu ipd. Kako bi to vplivalo na samo uživanje mamil, pa je odprto vprašanje.«

povezava med delom in šolo, ki jo je predsedstvo Pristaniške ustanove že pred leti vključilo v svojo politiko.

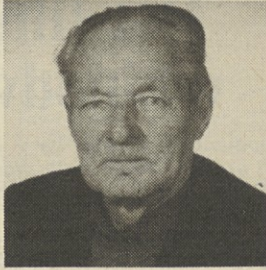
V tovarni Iret skupščina delavcev

Delavci v režimu dopolnilne blagaj-ne tovarne Iret so se včeraj popoldne zbrali na skupščini, na kateri so jih člani tovarniškega sveta seznanili s trenutnim položajem v podjetju. Dobi-li so tudi navodila glede svojega polo-žaja v dopolnilni blagajni in prejem-ku, ki jim bodo izplačani. Žal pa niso izvedeli nobene spodbudne vesti o rešit-vi proizvodnih problemov in še zlasti od odpravi vzrokov, ki so to do nedavnega uspešno podjetje spravili na kolena.

† Dne 20. avgusta nas je zapustil naš dragi

Guerrino Husu

(KAMNOSEK)

Pogreb bo jutri, 22. avgusta, ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnice v cer-kev na Prosek.

Žalostno vest sporočajo žena Dor-ka, sinovi Edi, Darko in Sergij, sna-he, vnuki, sestra Pina, brat Gigi in drugo sorodstvo.

Prosek, 21. avgusta 1987

Ob izgubi očeta Guerrina Husuja izreka iskreno sožalje svojemu pod-predsedniku Darju in svojcem

FC Primorje

Skupnost vrtnarjev in vinogradni-kov - Podlonjer izreka iskreno sožalje druž-i ob smrti Line Petaros po. Čedín.

Ženski pevski zbor KD Prosek-Kontovel izreka iskreno sožalje svo-ji pevki Marti ob smrti drage mame.

Najstnica pobegnila od doma: po šestih dneh so jo našli

Agenti letечеge oddelka so včeraj ponoči našli 16-letno Raffaello F., ki je zaradi prepira s starši pred sedmimi dnevi zbežala od doma. Z brisačo, kopalka-mi in 5 tisoč lirami v žepu se je odpravila na kopanje v Barkovlje, potem pa so se za njo izgubili vsi sledovi. Roberta je torej šest dni lačna tavala po mestu, spala je kar na plaži v Barkovljah, kljub temu pa se ni hotela vrniti domov. Zaskrbljeni starši so pred nekaj dnevi izvedeli, da je deklica še živa, kazalo pa je, da je zašla v slabo družbo. Ta vest se je kasneje izkazala za neresnično. Okrog treh ponoči so policisti opazili mlado dekle, ki je v družbi prijateljev hodilo po Galdonijevem trgu. Mladoletnico so pospremili na kvesturo, kjer so jo nato objeli starši.

V zaporu mladoletni tat

Zaradi kraje in vožnje brez vozniskega dovoljenja so agenti letечеge oddel-ka aretirali mladoletnega P. M., ki se je na vespi 50 vozil po Ulici deli Macelli. Ko je fantič zagledal policiste, je skušal pobegniti. Agenti so mu zato sledili vse do Valmaure, kjer je pa je zapustil svoje vozilo in pobegnil.

Čez nekaj dni se je javil na kvesturi in povedal, da je motor njegov. Izkazalo pa se je, da je bila vespa ukradena. Mladega P. M. je zato policija izročila sodniku za mladoletne.

Srečanje z izseljencem Borisom Košuto, članom društva »Triglav«

Pol srca se bo vrnilo v Argentino pol pa ga bo ostalo v teh krajih

»Polovico srca puščam tukaj, s tiho željo, da bi se morda le vrnil v svoj rojstni kraj. Polovica srca pa odhaja z menoj v daljino Argentino, kjer imam družino in kjer sem si ustvaril tudi krog prijateljev in znancev in kamor me vleče tudi dejavnost našega društva »Triglav«.

Tako mi je povedal Boris Košuta ob najinem srečanju v Križu. Po rodu je Križan, ki se je leta 1939, star komaj 15 let, s svojo mamo izselil v Argentino.

»Ni nam bilo lahko. Kar 11 otrok nas je bilo v družini — sam sem deseti brat. Oče je moral že leta 1927 v emigracijo, ker je bil komunist in ga je fašistični režim preganjal. Spomnim se še, kako so na našo hišo vrgli bombo, ki pa je na srečo padla na vrt. Tako sva z materjo odpotovala v Argentino, medtem ko so moje sestre ostale v Križu. Takrat še nisem razumel politike, niti nisem poznal razmer v Argentini. 1. maj v Buenos Airesu je bil zame pravo doživetje. Videl sem množico ljudi, veliko naših, ki so vzklikali delavskemu prazniku in zahtevali pravice. Tistega praznika nisem pozabil, saj sem se, prvič v življenju, najedel banan.«

Mladi in neizkušen fant, se je Boris v Argentini kmalu spremenil v zavednega in naprednega mladince, ki je razumel in uvidel, da se bodo Slovenci, tako daleč od svoje domovine, ohranili le, če bodo čim bolj enotni, če bodo imeli svoja društva, svojo šolo, če se bodo povezali tudi z drugimi jugoslovanskimi narodi, če bodo čim bolj povezani tudi s svojimi rojstnimi kraji in matično domovino.

»Ko smo ustanovljali tam prva društva so bila to v glavnem delavska društva. Intelektualcev v njih bi lahko prešteli na prstih ene roke. Starejši ljudje so se znali svoj jezik, dialekt v glavnem, mlajši so se že zvižljali v nove razmere in, ker ni bilo šol ali tečajev slovenščine, tudi svojega materinega jezika niso več dobro obvladali. Vedeli smo zato, da je treba čim prej začeti s poukom slovenščine. Tudi svojega materinega jezika niso več dobro obvladali. Vedeli smo, da je treba čim prej začeti s poukom slovenščine. Tu se s hvaležnostjo spominjam nekdanjega jugoslovanskega konzula v Argentini Mitje Štruklja, ki nam je pomagal organizirati in voditi prvo šolo slovenskega jezika, v kateri je imel že na začetku okrog 50 učencev. Še danes smo mu hvaležni za vse, kar je za nas in za naše otroke napravil.«

Sam se je Boris vključil tudi v sindikalno dejavnost in ustanovil tudi prvi sindikalni odbor plastičarjev. Bil je aktiven tudi v odboru tamkajšnjega Ljudskega doma, nekdanjega osrednjega slovenskega društva v Argentini, ki je imelo svoj mladinski pevski zbor, pa tudi mladinsko organizacijo. »Iz domovine je prispel klavir, ki ga imamo še sedaj v našem sedanjem društvu Triglav.«

»Ko so prispele iz domovine novice, da se je začela narodno osvobodilna

Boris Košuta (drugi z desne) z ženo med Beneškimi Slovenci

borba, da so se jugoslovanski narodi postavili v boj proti fašizmu, da so Primorci v tem boju močno aktivni, so se, nam je povedal Košuta,» tudi Slovenci v Argentini zbrali in ustanovili posebno organizacijo za pomoč osvobodilnemu gibanju. Organizacija se je imenovala »Svobodna Jugoslavija« in štela je okrog 16.000 podpornih članov. Ljudje so dali eno dnevno svoje mesečne plače in tako zbrali denar za zdravila, oblačila, za bolnišnice. V pakete raznega blaga smo vtikali listke, ker smo želeli vedeti, če bodo le-te prišle v prave roke. Pa so res prišle, ker smo prejeli številna pisma z zahvalo. Organizirali so tudi vrsto prireditve, katerih izkupiček je šel v korist osvobodilnega boja.«

»Leta 1943 smo ustanovili tudi mladinsko organizacijo, v kateri je bilo okrog 3000 članov, ki so zastopali 24 slovenskih društev v Argentini. Organizirali smo kongres in pripravili knjigo o našem delovanju. Leta 1947 smo pripravili tudi festival, ob zaključku katerega smo dobili tudi čestitke pokojnega predsednika Tita. Ob tisti priložnosti smo poslali v domovino tudi spominsko ploščo za znanega borca — mladince Lolo Ribarja — ki je padel. Ta plošča je še danes v zgodovinskem muzeju v Beogradu.«

Leta 1948 so Slovenci v Argentini izgubili vsa svoja društva in organizacije. Vse so nam vzeli, pokradli ali uničili, požgali knjige in arhive. Vse to je trajalo do leta 1957. Pa ne mislite, da smo v tem času počivali. Zopet smo se hoteli združiti, zopet smo hoteli delati, zopet smo se želeli predstaviti kot Slovenci, povezani tudi z drugimi jugoslovanskimi narodi.«

Misli so se Borisu ustavile pri društvu »Zarja«, ki je bilo predhodnik sedanjega društva Triglav. »Prvi predsednik je bil Angel Hrovatin, doma iz Briščikov. Imeli smo dober pevski zbor in toliko članov, da smo lahko

pripravili celo predstavo operete »Kovačev študent«, ki je zelo lepo uspela.« Ob obujanju spominov sva tako prišla do leta 1974, ko so v Buenos Airesu ustanovili društvo »Triglav«, v katerem je bil Boris Košuta nekaj časa tajnik, pa tudi predsednik. »Danes odgovorjam o društvu za kulturo. Mladi imajo sedaj v rokah društvo, na katerega smo resnično ponosni in ki predstavlja za nas veliko pridobitev.«

Letos je že petič, ki pride Boris s svojo ženo Marijo Jursinovič, po rodu iz Pregarij, v svoj rojstni kraj.

»Moram povedati, da smo s strani matične domovine deležni velike pomoči in da so tudi sicer pozorni na našo dejavnost. Več razgovorov sem imel v teh dneh, da bi jugoslovanski tisk, radio in televizija še več poročali o nas in našem delovanju. To bi si želeli tudi s strani našega dnevnika, ki je posredno tudi naš. Vaš dnevnik redno prejemamo in ga tudi pozorno prebiramo. Prav zaradi tega sem te dni, v imenu argentinskih Slovencev, izročil vašemu uredniku Vojmirju Tavčarju plaketo z grbom našega društva in z napisom — V zahvalo Slovenci v Argentini.«

Zelo je bil vesel, da se je ob tem obisku sestal tudi s predstavniki društev in organizacij Beneških Slovencev. »Med nami smo imeli namreč tudi Benečane, ki pa so se družili bolj s Furlani. Sedaj smo jih pritegnili v naš krog in moj tokratni obisk v Čedadu bo te stike prav gotovo še okrepil.«

Še marsikaj mi je povedal, a dogovorila sva se za drugi članek, v katerem naj bi spregovorili o mnogih Slovincih, potomcih prvih izseljencev, ki so se v Argentini uveljavili kot inženirji, arhitekti, zdravniki, celo člani vlade.

Čez nekaj dni bo šel ponovno na pot v daljino Argentino. »Pa pozdravite vse Slovence in ostanite tako trdni kot doslej.«

Neva Lukeš

razne prireditve

V nedeljo, 23. t. m., bodo Barkovljani počastili svojega patrona sv. Jerneja. Ob 8. uri bo slovesna maša, po maši pa procesija. Vabljeni!

ŠD Primorje priredi na Proseku 21., 22. in 23. t. m. ŠPORTNI PRAZNIK v prostorih kulturnega doma Na Balancu s sledečim programom: danes ob 17. uri odprtje kioskov; jutri ob 16. uri odprtje kioskov, ob 16.30 turnir v briškoli in ob 21. uri ples z ansamblom Pomlad; v nedeljo ob 10. uri odprtje kioskov, ob 16. uri tradicionalna nogometna tekma stari - mladi in ob 20.30 ples z ansamblom Pomlad. Vabljeni!

Župnija sv. Jerneja na Opčinah vabi v nedeljo, 23. avgusta na slovesno praznovanje svojega zavetnika. Ob 8.30 bo pritrkovanje, ob 9. uri slovesna sv. maša, ob 20. uri pa glasbeni večer s sodelovanjem Aleksandre Pertot, Simone Slokar, Andreja Pegana, Marka Ozbiča in Mitje Pernarčiča.

razstave

V prostorih bivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je odprta grafična razstava domačih umetnikov.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Replu bo odprta do 16. oktobra. Urniki: ob ponedeljku do petka - 17.00-20.00, v soboto in nedeljo - 11.00-13.00 in 17.00-20.00.

SKD Tabor - Opčine — v Prosvetnem domu je odprta razstava SPORT DESIGN IN PROSTI ČAS. Oblikovalca Anka in Boris Selan.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 21. avgusta
ZDENKO

Sonce vzide ob 6.12 in zatone ob 20.04 - Dolžina dneva 13.52 - Luna vzide ob 2.32 in zatone ob 19.04.

Jutri, SOBOTA, 22. avgusta
MARIJA

PLIMOVANJE DANES: ob 3.13 najnižje -50 cm, ob 10.13 najvišja 31 cm, ob 15.30 najnižje -4 cm, ob 20.46 najvišje 32 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 26,8 stopinje, zračni tlak 1018,2 mb rahlo narašča, veter 14 km na uro severovzhodnik, vlaga 60-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Federica Cernivani, Giulia Bacchia, Jessica Puntini, Marco Moro, Francesco Mazzolini, Giulia Visovich, Giulio Cappellari, Francesco Cappellari.

UMRLI SO: 56-letna Dusana Starc por. Briscech, 51-letna Graziana Radin por. Sparaviero, 72-letni Renato Cini, 86-letni Carlo Beltrame, 57-letni Roberto Vittori, 80-letna Maria Bunz, 84-letna Lina Pahor, 73-letna Clara Torricelli.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. avgusta

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 299751) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 299751) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 299751).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

20. 8. 1987

Ameriški dolar	1320.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	721,50	Švicarski frank	870,50
Francoski frank	214,50	Avstrijski šiling	102,50
Holandski florint	640.—	Norveška krona	195.—
Belgijski frank	34,30	Švedska krona	204,50
Funt sterling	2135.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski sterling	1920.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	185,50	Avstralski dolar	900.—
Grška drahma	9.—	Debeli dinar	1,55
Kanadski dolar	980.—	Drobni dinar	1,60

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 67001 - 68881
Agencija Domjo 831-131

Emporio
FIORENTINO

TRST - Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) - Tel. 794669

POPUSTI POPUSTI POPUSTI

NA VSEH ARTIKLIH:

obleke, krila, bluže, halje, nočne srajce

Obv. občini 13.7.87

Pet filmskih premier v kinodvorani Ariston

Kinodvorana Ariston bo v kratkem predstavila svojim obiskovalcem pet filmskih premier italijanskih producentov. Prvi bo od 23. do 25. t. m. na sporedu film »La famiglia« režiserja Ettore Sciole, ki so ga letos predstavili na festivalu v Cannesu.

Dan kasneje, točneje 26. t. m., pa si bo mogoče ogledati »Il caso Moro« Giuseppe Ferrare. Na Berlinskem festivalu je bil kot najboljši igralec nagrajen nosilec glavne vloge Gian Maria Volontè.

Na vrsti bo nato film »Hotel Colonial« režiserke Cinzie Torrini, ki je doživel svojo krstno izvedbo na prireditvi v Benetkah. Film si bo mogoče ogledati 27. avgusta.

»I Love You« pa je naslov filma, ki ga bodo v kinodvorani Ariston predvajali 28. avgusta. Režiser Marco Ferreri je film predstavil na festivalu v Cannesu lansko leto.

Zadnji bo na vrsti »Ultimo tango a Parigi« Bernarda Bertolucci. Film, ki ga je cenura končno le sprejela, bodo predvajali dvakrat, točneje 29. in 30. t. m.

Vse predstave se bodo pričele ob 21. uri. Predvidoma se bodo odvijale na prostem, v primeru slabega vremena pa bodo filme predvajali v kinodvorani. V Aristonu se obenem že pripravljajo na 8. izvedbo septembrskega Festivala festivalov. Vse kaže, da se bo filmska prireditev pričela z delom režiserja Petra Del Monteja »Julia e Julia«, ki so ga lansko leto snemali v Trstu. Nositelja glavne vloge sta Kathleen Turner in pevec Sting. Pomembno je predvsem dejstvo, da gre za prvi film, ki ga je italijanska RAI snemala s posebno precizno tehniko, imenovano »high definition«. Prav s filmom »Julia e Julia« se bo po vsej verjetnosti pričel tudi Beneški festival.

Od 24. avgusta do 5. septembra poletni tečaj »Oceanest 1987«

Od 24. avgusta do 5. septembra bo v centru pod Križem študijski tečaj oceanografije, ki ga prireja laboratorij za morsko biologijo v sodelovanju z deželno ustanovo IRRSAE. Poletni tečaj »Oceanest 87« bosta vodila ravnatelj laboratorija za morsko biologijo prof. G. Bressan in predstavnica IRRSAE prof. Elide Catalfamo Favet. V ponedeljek bo prof. Feruccio Mosetti predaval o kemijsko-fizikalnih lastnostih morja in o osnovah oceanografije. Naslednji študijski dnevi bodo posvečeni proučevanju ekologije planktona in bentonskih alg in živali. Skupinsko delo, raziskovanje na terenu in analizo podatkov v laboratoriju bodo vodili prof. Giuliano Orel, prof. Guido Bressan in prof. Giorgio Honsell. 27. avgusta bo na sporedu predavanje kapetana Bussanija, ki bo spregovoril o biologiji in tehnologiji ribolova ter o izrabi morskega bogastva. 5. septembra bo zaključna prireditev, ko bodo ob prisotnosti deželnega odbornika za šolstvo in poklicno izobraževanje Daria Barnabe podelili udeležencem priznanja.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 21.15 La vedova nera, ZDA 1987, r. Bob Rafelson; i. Theresa Russell, Debra Winger.

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 Navigator, fant, ZDA 1986, r. Randal Kleiser; i. Joey Cramer, Veronica Cartwright.

EXCELSIOR II - 18.45, 21.45 Specchi del desiderio, dram., 100'; r. Di Drew; i. Rupert Everett, Hugo Weaving.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Mississippi Adventures, dram., ZDA 1986, 99'; r. Walter Hill; i. Ralph Macchio, Joe Seneca.

NAZIONALE I - 16.15, 22.00 La piccola gola di Annie, porn., □□

EDEN - 16.00, 22.00 Provocazione carnale animalesca, porn., □□

FENICE - 19.30, 22.15 I morti viventi sono tra noi, shr., ZDA 1986, 100'; r. John King; i. Kathryn Charly, Gabor Rassov, □

NAZIONALE II - 16.00, 21.30 Amadeus, dram., ZDA 1984, 157'; r. Milos Forman, i. Tom Hulce, F. Murray Abraham.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Pregled shriljivke - Le notti di Satana, □

MIGNON - 16.00, 22.15 Il bacio della donna ragno, dram., ZDA/Braz. 1985, 119'; r. Hector Babenco; i. William Hurt, Roul Julia.

EXCELSIOR I - 19.30, 22.15 Delitto alla moda, □

CAPITOL - 16.30, 22.00 Highlander, dram., Austral. 1986, 115'; r. Russel Mulcahy; i. Christopher Lambert, Roxanne Hart.

LUMIERE - zaprto za počitnice. VITTORIO VENETO - zaprto za počitnice.

RADIO - 15.30, 21.30 Invito al piacere, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

SPDT obvešča, da je zbirališče udeležencev enotedenskega avtobusnega izleta v Dachstein in Watzmann jutri, 22. t. m., ob 6.30 pred sodno palačo (Foro Ulpano).

filmi na tv zaslonu

kinoatelj

DOKTOR POPAUL - Docteur Popaul, 1972.
Režija: Claude Chabrol. Igrajo: Jean-Paul Belmondo, Mia Farrow, Laura Antonelli. TV Ljubljana, danes, 21. avgusta, ob 21.55.
S filmom Docteur Popaul se Chabrol vrača h komediji. Na videz zapletena zgodba, ki sloni na kriznem družinskem razmerju, je v bistvu zelo enostavna, le da jo gledalec odkriva postopno in jo v celoti razbere le ob koncu filma. Chabrol izenači gledalčevo začetno nevednost z nevednostjo glavnega igralca. Obema so prikrita nekatera dejstva, ki so Chabrolu pogoj, da pritegne gledalčevo pozornost, da gledalec aktivno sprejema film in da sočustvuje s protagonistom. Film vsebuje nekatere nepričakovane preobrate, ki so konstanta Chabrolovega sloga in pripomorejo k popes-tritvi dramaturškega razpleta.

RIFLESSI IN UN OCCHIO D'ORO - Reflections in a Golden Eye - Odsevi v zlatem očesu, 1967.
Režija: John Huston. Igrajo: Elizabeth Taylor, Marlon Brando, Brian Keith. Canale 5, v nedeljo, 23. avgusta, ob 22.30.

Huston je z navdušenjem sledil javni polemiki proti vojski in v takem vzdušju je zrežiral Reflection in a Golden Eye. Obdelal je problem, ki sta ga pozneje Altman in Nichols načela v njunih filmih Streamers in Catch 22. Film obravnava dogajanje v vojaškem oporišču neke v Georgii, kjer se med vojaki širita živčnost in nasilje. Medtem se William zaljubi v majorjevo ženo Lenoro, ki pa že vara moža s sosedom, polkovnikom Langdomom. Varan major prikriva tudi samemu sebi svojo homoseksualnost in ljubezen do Williama. Zapleten niz odnosov sproži tudi številne konflikte, ki se zaostrujejo in dosežejo višek, ko pride do umora.

IL GIORNO DELLO SCIALCALLO - The Day of the Jackal - Dan Šakala, 1973.
Režija: Fred Zinnemann. Igrajo: Edvard Fox, Alan Badel, Cyril Cusak. RAI 1, v ponedeljek, 24. avgusta, ob 20.30.

Po desetletnem premoru se je Zinnemann pojavil s policijskim filmom The Day of the Jackal. Iz dnevene kronike je povzel dogodek, neuspeli atentat leta 1963 na predsednika De Gaula in ga filmsko predelal. Zinnemann je neprizadeto prikazal neusmiljeno odločnost profesionalnega morilca,

razkril je metode in ravnanje skrajnežev. Ne da bi se za koga opredelil, je postavil v isti kotel različne državne policije, katerih ravnanje je slično skrajnežem. Gre torej za neopredeljeni in neobčuten prikaz dogodka, ki sicer izpade lahko in spektakularno, obenem pa je pričevanje o svetu atentatov, nasilja, mučenja, telefonskih kontrol, ugrabitev.

LA MUMMIA - The mummy - Mumija, 1932.
Režija: Karl Freund. Igrajo: Boris Karloff, Zita Johann, Davia Manners. RAI 3, v torek, 25. avgusta, ob 21.45.

Karl Freund je bil direktor fotografije v filmu Toda Browninga Dracula. Še prej pa je sodeloval z mnogimi nemškimi režiserji, z Murnauom, Lubitschem, Rutmannom in si tako prisvojil slog nemških ekspresionistov in občutljivost za njihov pristop do filma. V Ameriki je zaslovel z grozljivkami, med katerimi je The Mummy gotovo vrhunec. Freund prepleta v svojem delu filmski slog nemškega ekspresionizma s stilom studia Universal, ki je bil takrat strokovno usmerjen v produkcijo črnih filmov in grozljivk. Freund doseže napetost grozljivke s tem, da se poslužuje neobičajnega kadriranja in dolgih, počasnih voženj. Prostor izmaliči in vselej opazimo prisotnost grozljivih senc. V vlogi mumije nastopa odlični Boris Karloff. Njegovo masko pa je oblikoval priznani mojster Jack Pierce, ki je Karloffa že maskiral, ko je igral vlogo Franksteina in Whalejevem filmu (1930).

PIRANA - Pirana - Piranha, 1979.
Režija: Joe Dante. Igrajo: Bradford Dillman, Heather Menzies, Kevin McCarthy. RAI 2, v torek, 25. avgusta, ob 20.30.

Joe Dante se je očitno zgledoval po Spielbergovem Jaws (Morski pes) in je upal, da bo s svojim Pirana dosegel vsaj tak uspeh in predvsem dobiček kot Spielberg. Morda je zaradi tega uporabil recept, po katerem mora biti v takem filmu veliko prizorov z vodo, v kateri svetijo grozeče luči, prizorov vodne gladine in še veliko podvodnih posnetkov lepih deklet, ki mirno plavajo in se ne zavejo, da prežnanje nevarnost. Dante je vse elemente pomešal in dodal bedast pacifističen motiv: ribe naj bi gojila CIA zato, da bi jih uporabljala kot orožje v vietnamski vojni. Zanimivo je, da je Dante uporabil majhne, hitre ribice, kot nadomestek mesojedih piran. Njihove napade pa je ozvočil z brenčanjem čebel.

SOTTO I PONTI DI NEW YORK - Winterset - Pod newyorškimi mostovi, 1936.

Režija: Alfred S. Santell. Igrajo: Burgess Meredith, Eduardo Cianelli, John Carradine. RAI 2, v četrtek, 27. avgusta, ob 0.15.

Uradna kritika je imela Winterset za zgled ekranizacije gledališke drame. V Ameriki je bila omenjena drama na sporedu v gledališčih kar dve leti. Nato jo je za film preuredil režiser Santell, ki je tudi celotno igralsko zasedbo našel v gledališču. Prizori so v celoti posnети v studiu, saj sestavljata scenografsko opremo le objekta: majhen trg in vlažna soba na obrežju reke Hudson (New York). Nenehni umetni dež in svojstvena osvetlitev ustvarjata nelagodno in moreče vzdušje newyorškega predmestja. Gre za zgodbo mladega Mia, ki sklene, da bo vrnil ugled in čast krivično obsojenemu očetu, vendar se bo pri tem soočil z marsikatero težavo.

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

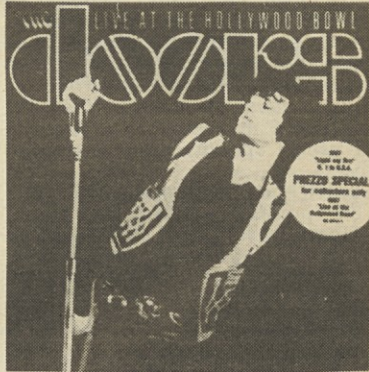
DOORS - LIVE AT THE HOLLYWOOD BOWL LP

Ansambel Doors — legenda, ki se obnavlja in neprestano nadaljuje. Mit Jima Morrisona, ki je s svojim glasom osvaja občinstvo vsega sveta, je še vedno prisoten. Vsi se še vprašujejo o vzrokih njegove aretacije med koncertom in o njegovi dramatični smrti, ki je presunila marsikatega privrčenca 68. leta. In prav v tem letu so Doorsi zajahali pravega konja, ki jih je popeljal na sam vrh vseh ameriških in tudi svetovnih top lestvic. Pesem *Light My Fire* je kmalu postala njihova himna. Skratka je bil to glasbeni, pa tudi politični simbol celotne generacije, tako v Ameriki kot tudi v svetu.

Diskografska hiša Elektra je pred kratkim poskrbela za izdajo ekskluzivne plošče, ki traja samo 18 minut. Če pomislimo na vse albume ansambla Doors, bi verjetno ta Live At The Hollywood Bowl »onesnažil«
njihovo diskografsko produkcijo.

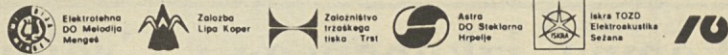
Kakorkoli že, vsaka stvar, ki zaveda Doorse, je vedno in povsod zelo dobro sprejeta. Tudi v tej plošči lahko prisluhnemo mojstrovinam Morrisonovega glasu, Hammondu

Raya Manzareka in električni kitari Robbija Kriegerja, vendar bo za nekatere 18 minut le premalo, da bi se zopet naučili agresivnega rocka ansambla Doors. Za ljubitelje videa pa naj povem, da bo v kratkem izšel tape celotnega koncerta.

Pesmi pa so naslednje: *Wake Up, Light my Fire, Unknown Soldier, A Little Game, The Hill Dwellers, Spanish Caravan.* (db)

Z nagradami sodelujejo:

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek:

Naslov:

Glasujem za:

Moj predlog:

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.55 Vremenska napoved 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Portomatto (1. del) 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: La carovana dei Mormoni (pust., ZDA 1950, r. John Ford, i. Ben Johnson, Joanne Dru) 15.35 Risanka: Rosaura 16.00 Nanizanka: Taxi 16.25 Dokumentarec: Il parco di Bharratur (pripravila Stanley in Belinda Breden) 17.20 Nadaljevanka: Appuntamento con il mistero - ESP (4. del) 18.30 Variete: Portomatto (2. del) 19.40 Almanah in vremenska napoved 20.00 Dnevnik 20.30 Film: Totò story (kom., It. 1968, i. Totò) 22.15 Dnevnik 22.25 Dnevnik - posebna oddaja 23.15 Šport: Mednarodni atletski miting (prenos iz Berlina), EP v vaterpolu, Italija-Spanija (prenos iz Strassbourga) 0.30 Dnevnik - zadnje vesti	12.00 Dok.: Emma e il nonno 12.10 Nadaljevanka: Una storia viennese (9. del) 13.00 Dnevnik - ob trinaestih 13.25 Dnevnik - šport 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec o živalih, risanka Dick Tracy in nanizanka Blondie 16.40 Film: I pericoli di Paolina (kom., ZDA 1967, r. Herbert B. Leonard, i. Pat Boone, Terry Thomas) 18.25 Športne vesti 18.40 Nanizanka: Perry Mason 19.30 Vreme in dnevnik 20.15 Športne vesti 20.30 Kabaret: Per chi suona la campanella 21.30 Glasbena oddaja: Improvvisando 22.30 Dnevnik 22.45 Aktualno: Poletni almanah 23.35 Dnevnik - zadnje vesti 23.50 Nočni film: La storia di Oliver (dram., ZDA 1978, r. John Korty, i. Ryan O'Neal, Candice Bergen, Nicola Pagetti)	17.25 Šport: Evropsko prvenstvo v plavanju (prenos iz Strassbourga) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.30 Glasbena oddaja: Special Savage (prenos iz dvorane Bussola Inn iz Chianciana) 20.00 Izobraževalna oddaja: Jadranje, tehnika in prireditve - Jadralna univerza (5. del) 20.30 Nanizanka: I Professionals - Due più due 21.30 Dnevnik 21.45 Film: Il dominatore del Texas (vestern, ZDA 1953, r. Nathan Juran, i. Audie Murphy, Susan Cabot, Paul Kelly) 23.30 Dokumentarna oddaja: Planetarij - Radoveden pogled med poletne zvezde (pripravila Giangi Poli in Biancamaria Pontillo, r. Sandra Quarra) 23.20 Dnevnik - zadnje vesti 23.50 Deželne vesti 23.35 Gledališka oddaja: Ploskanje - Album velike igralka Emme Grammatiche (7. del)	16.55 Poročila 17.00 Otroška nadaljevanka: Dr. Who - Ladja v vesolju (3. del) 17.25 Šport: EP v plavanju (prenos iz Strassbourga) 19.00 Risanka 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Nadaljevanka: Brezčasna dežela (4. del) 20.55 Dok.: Ljubitelji narave 21.35 Dnevnik 21.50 Zabavna oddaja: Poletna noč, nato film Doktor Popaul (dram., Fr. 1972, r. Claude Chabrol, i. Jean-Paul Belmondo, Mia Farrow, Laura Antonelli; nocoj je v okviru ciklusa Claudia Chabrola na sporedu film, ki je ob svojem izidu presenetil gledalce in kritike obenem. Značilnosti, ki ga ločita od ostalih, pa sta farsa in poseben humor. Zdi se, da ja novi ključ, s katerim Chabrol opazuje človeka in dogajanje, precej motil filmske kritike. Končna sodba pa naj ostane gledalcu...)	17.00 Otroški spored: Risanke 17.25 Šport: EP v plavanju (prenos iz Strassbourga) 19.00 Odprta meja V Odprti meji med drugim: TRST — KPI o deželni enotnosti in ureditvi F-JK RONKE — V kratkem nova letalska zveza z Münchnom VIDEM — O ekološkem bencinu GORICA — S poletnih prireditev na Gradu TRST — Razgovor z jadralko Arianobogatec REPEN — Košarkarski turnir Alpe Adria 19.30 TVD Stičiše 19.45 Nadaljevanka: Veronica 20.30 Koncert: Brahmsove simfonije z Leonardom Bernsteinom in dunajsko Filharmonijo 21.50 TVD Vsedanes 22.05 Večer z Royal Balletom (1. del) 23.00 Dokumentarec: Gradovi - Zgodbe v zgodovini
CANALE 5	ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Jutranja telovadba 8.40 Nanizanki: La grande vallata, 9.30 Alice 10.00 Film: Terza ragazza da sinistra (kom., ZDA 1973, r. Peter Medak, i. Kim Novak, Tony Curtis) 11.30 Nanizanki: Lou Grant, 12.30 Bonanza 13.30 Nadaljevanka: Colorado 14.30 Film: Il segno di Zorro (pust., ZDA 1974, r. Don McDougall, i. Frank Langella, Ricardo Montalban) 16.00 Nanizanke: Kate e Alice, 16.30 L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana 19.00 Nanizanki: I Jefferson, 19.30 Love Boat 20.30 Nadaljevanka: Ritorno a Eden 22.20 Nanizanke: Top Secret, 23.20 Lottery, 0.20 Sceriffo a New York	nere, 12.00 Due onesti fuorilegge 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Banana Split, Chappy, La corsa senza limiti, Masters 14.30 Nanizanke: Detective per amore, 15.30 Mary Benjamin, 16.15 I giorni di Brian 17.00 Dokumentarna serija: Quaderni della natura 17.30 Nanizanke: Il Santo, 18.30 Switch, 19.30 New York New York 20.30 Film: Gigi (glasb., ZDA 1958, r. Vincente Minelli, i. Leslie Caron, Maurice Chevalier) 22.50 Nadaljevanka: Peyton Place 23.50 Nanizanki: Mod Squad, 0.50 Banacek	14.00 Glasbena oddaja: Deejay Beach 15.00 Nanizanki: I forti di Forte Coraggio, 15.30 Furia 16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lotti, Flo la piccola Robinson, Nanà Supergirl 18.00 Nanizanke: Rin Tin Tin, 18.30 Flipper, 19.00 Chips 20.00 Risanka: Pollyanna 20.30 Film: Il texano dagli occhi di ghiaccio (vestern, ZDA 1976, r. Clint Eastwood, i. Clint Eastwood, Chief Dan George) 23.10 Šport: poletni nogomet 23.40 Nanizanke: Giudice di notte, 0.10 Ai confini della realtà, 0.40 Samurai	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Ne prezirimo; 8.45 Mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert v Mali dvorani gledališča Verdi v Trstu: sopranistka Jo Soo Kyong, pianist Corrado Gulini (Mozart, Meyerbeer, Verdi, Stravinski, Donizetti, Rossini); 11.00 Mozaik; 12.00 Na počitnice; 13.20 Oktet Vrtnica iz Nove Gorice; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Razmišljanja ob slovenskih ljudskih pravljicah; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni pregled; 18.30 Glasbene skice.	13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.20 Minuta za zdravje; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Mladi val Radia Koper; 14.40 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Slovenijales; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Glasbene prireditve; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek.
RETEQUATTRO	TELEPADOVA	TELEFRIULI	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanke: Gunsmoke, 9.15 Lancer, 10.00 Lobo, 11.00 La squadriglia delle pecore	8.30 Nanizanka: La strana coppia 9.00 Film: Il villaggio più pazzo del mondo (glasb., ZDA 1959, r. Melvin Frank, i. Leslie Parrish, Peter Palmer) 10.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 11.00 Ralph supermaxieroe, 12.00 L'uomo da sei milioni di dollari, 13.00 Hardcastle and McCormick	13.00 Risanki: Io sono Teppei, Judo Boy 14.00 Nadaljevanki: Happy end, 15.00 Signore e padrone 16.30 Risanke 19.00 Nanizanki: Sanford and Son, 19.30 Foxfire 20.30 Film: Niente vergini in collegio (kom., ZDA 1979, r. André Farwagi,	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00, Poročila; 4.30 Jutranji spored; 7.25 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dober dan z...; 8.35 Mladina poje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Komorna glasba; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Melodije; 14.05 Mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Savinjskih sedem; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 23.05 Literarni nohtur; 23.15 O morju in pomorščakih.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.40 Summers ago; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Prirčno vaši; 8.40 Po vašem izboru; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka; 10.05 Hit parade; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovni pogovori; 11.15 Lepi Rovinj; 11.30 Reportaže; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasba; 14.45 Plesna glasba; 15.00 Kultura in umetnost; 15.45 Sintonizirani; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 17.33 Summers ago; 18.00 Pulj kliče Koper.
		TELEQUATTRO		RADIO OPČINE
		(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi		10.30 Za vsakogar nekaj; 20.30 Nočni val; oddaje podnevi in ponoči povezuje glasba.

Predvidoma že septembra začetek del za prenovno vodovodnega omrežja CAFO

Nove vrtine pri Fari in vkopavanje cevi v strugi Soče

Čez kakšen teden, predvidoma že v septembru, bodo pri Fari začeli vkopavati cevi v strugo Soče, po katerih bodo iz novega zajetja dobavljali vodo za kraški del vodovodnega omrežja Cafo. Istočasno bodo začeli tudi z vrtanjem novih vodnjakov. Dela bo opravilo podjetje Vidoni iz Vidma, ki je zmagalo na licitaciji.

Sklep o zakupu del sicer še ni bil dokončno potrjen s strani nadzornega organa, do tega naj bi prišlo v prihodnjih dneh, vendar so med naročnikom in izvajalcem že v teku pogovori za čimprejšnji začetek del, zlasti kar zadeva vkopavanje cevi v strugi. Za ta poseg naj bi namreč izkoristili ugodne vremenske razmere in nizek vodostaj, kar bi v marsičem olajšalo delo. Pri konzorciju Cafo računajo, da bodo ta dela uspeli opraviti pred jesenskimi nalivi.

Upravičeno je tako pričakovati tudi, da bo vprašanje oskrbe z zadostnimi količinami zdrave pitne vode, zlasti na kraškem delu vodovodnega omrežja, do prihodnjega poletja dokončno rešeno. Iz novih vodnjakov pri Fari bodo pošiljali vodo tudi v omrežje na desnem bregu Soče.

V pogovoru s predsednikom konzorcija, Ferrucciom Colombijem, smo izvedeli tudi, da so izgledi za ugodno rešitev vprašanja finansiranja posojila za izvedbo prve skupine del prenovne vodovodnega omrežja, kamor sodi tudi vrtanje novih vodnjakov in vkopavanje cevi v strugo Soče. Pri konzorciju so za omenjeni poseg najeli posojilo (pri zavodu Cassa depositi e prestiti), za 1,5 milijarde lir, ki pa je, vsaj na osnovi dosedanjih obveznosti, v celoti v breme Konzorcija.

Na Deželi pripravljajo, tako zagotovilo je namreč prejel predsednik Konzorcija s strani deželnega odbornika za javna dela, osnutek zakona po katerem naj bi zagotovili 5-odstotni prispevek Dežele na račun obresti. Seveda bo ta ukrep splošnega značaja, na podlagi katerega bodo prisrkočili na pomoč ne samo konzorciju Cafo, ampak tudi drugim podobnim ustanovam v deželi.

Medtem ko bodo v Fari v zelo kratkem času pričeli z deli, se je konec prejšnjega meseca začel postopek za izvedbo načrta 2. skupine del splošnega načrta prenovne vodovodnega omrežja. Pri konzorciju so namreč prejeli načelni prihanek za dodelitev posojila 1,2 milijarde lir pri Zavodu Cassa depositi e prestiti. Amortizacijo posojila bo delno krila Dežela s prispevkom na račun obresti. Denar bodo porabili predvsem za gradnjo novega (osrednjega) vodnega zbiralnika na griču Fortin, nad Faro. Dograditev tega objekta bo v naslednji fazi omogočila vrsto posegov na omrežju in znižanje tekočih stroškov. Tako bo z novim rezervoarjem mogoče opustiti nekaj prečrpalnih postaj, predvsem tiste v Petovljah, od koder potiskajo vodo v zbiralnik na Debeli griži. Od-

večni bosta postali dve manjši dvizni postaji v Mošu in Koprivnem.

Z deli bo mogoče pričeti predvidoma v začetku prihodnjega leta.

Precej finančnih sredstev (okrog 800 milijonov lir) pa bo v prihodnjem letu predvidoma razpoložljivih tudi za razširitev plinskega omrežja. Tako je menda Dežela zagotovila enkratni prispevek 200 milijonov lir in pa prispevek na račun obresti za posojilo 600 milijonov lir.

Pri Konzorciju še niso sprejeli odločitve, kje uporabiti ta denar. Vsekakor bo o tem govor na prihodnji skupščini, v začetku septembra.

Sesedanje nasipa odpira razpoke

Usedanje tal na nasipih je naraven pojav. Prav tako prihaja sčasoma do večjih razpok na stičiščih železobetonskih konstrukcij in nasipov. Deževje prejšnjih dni je najbrž pospešilo sesedanje nasipa vozlišča na Tržaški cesti, kjer so se v zadnjem času spet poglabile razpoke in na enem mestu je nastala celo nekaj centimetrov visoka stopnišča. Že res, da velja na omenjenem odseku omejitve hitrosti in da poškodbe na cestišču ne predstavljajo neposredne nevarnosti. Kljub temu pa bi kazalo razpoke čimprej zakrpati in izravnati.

Goričani in tudi Štandrežci zadovoljni z ogledom Miklove Zale

Goričani, ki so se odzvali vabilu Društva slovenskih upokojencev in šli za veliki šmaren na Koroško, v Svatne pri Šentjakobu v Rožu, so bili s to pobudo društva zelo zadovoljni. Še zlasti so se zahvalili Zdenku Vogriču, ki je s svojim spisom in tudi drugače dal pobudo za izlet in ga tudi uspešno vodil in izpeljal. Skupina Goričanov je bila na prireditvenem prostoru že precej časa pred pričetkom predstave, tako da si je zagotovila najboljše prostore. Že samo odrsko prizorišče, takrat še tiho in prazno, je dajalo gledalcu občutek velikega gledališkega dogodka. Se je že temnilo, ko so ljudje še vedno prihajali in polnili travnatno areno. Ob žarometih, ki so osvetljevali zdaj ta, zdaj oni prostor dogajanja, je zgodovinska drama živela v vsem svojem razpletu. Scenarij, hladna noč, zvezdno nebo, kresovi, vse to je osvajalo gledalca in ga pritegnilo v razplet dogajanja.

Medtem ko so gledališki kritiki že veliko napisali in bodo še napisali o sami predstavi, se pri nas na Goriškem, največ v Štandrežu, precej govori o tisti Miklovi Zali, ki jo je postavila na oder dramska družina Kulturnega društva Oton Župančič, to že dvakrat. Prvič, v Zajčevi režiji, leta 1950 na dvorišču Lutmanove gostilne, drugič, v režiji Draga Marušiča, leta 1970 v Prosvetni dvorani v Gorici.

Nobeno drugo društvo, tako na Goriškem kot na Trzaškem, ni v povojnem času vpriporilo to zahtevno delo. Takratni izvajalci se še živo spominjajo vaj in nastopov, zakulisnega življenja in marsikateri nosi v sebi skri-

to željo po ponovni vpriporitvi in sodelovanju, morda v vlogi, ki jo je že enkrat ali celo dvakrat že odigral. Če bi društvo Oton Župančič hotelo biti dosledno, bi moralo seveda misliti že na tretji podvig, menijo nekateri v Štandrežu. Tudi mladina, ki danes vodi delovanje društva, je že večkrat dokazala, da ji odrska umetnost ne dela težav.

Taka ugotovitev daje upati, da se lahko uresniči pregovor »v tretje gre rado« (v pozitivnem smislu seveda).

Od 1. septembra urejeno za fiskalne preglede

Pokrajinsko ravnanje zavoda za socialno skrbstvo INPS obvešča, da bodo od 1. septembra letos pričeli izvajati fiskalne preglede na domu, v smislu ministrskega dekreta z dne 15. julija 1986. Delodajalci lahko zaprosijo za fiskalni pregled v okviru in na način, ki je bil določen z okrožnico 3/87 z dne 12. junija letos.

Zavod bo poskrbel za redno telefonsko dežurno službo, bodisi v Gorici, v okviru centralnega sedeža, kakor tudi pri operativnem centru v Trzinu. Dežurna telefonska služba bo ob delavnikih od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure ter ob praznikih od 9. do 11. ure. Ob sobotah dežurne službe ne bo.

V vsakem primeru bodo morali delodajalci telefonski nalog za fiskalni pregled na domu odsotnih zaposlenih takoj potrditi tudi v pisni obliki.

prispevki

Za dograditev kulturnega in športnega centra na Vrhu je Emil Cotič s Foljana daroval 50 tisoč lir.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamlje priredi v nedeljo, 13. septembra, ob 15.30 pri Jordanu Semoliču v Jamljah tradicionalni piknik. Do 7. septembra vpisujeta Etore Moro in Marijan Semolič.

Razširjena seja članov Gospodarske zadruge Vrh in KD Danica bo v torek, 25. avgusta, ob 20. uri v novem domu. Dogovarjali se bodo o odprtju novega kulturnega in športnega objekta.

izleti

SPD Gorica priredi 23. avgusta vzpon na Veliko Ponco. Vodi Ivo Berdon, ki nudi tudi podrobnejša pojasnila o izletu. Odhod ob 7. uri s Travnika. Prevoz z lastnimi sredstvi.

Društvo nadalje obvešča, da bo v nedeljo, 6. septembra, delovna akcija v dolini Lepene oziroma pri Domu pri Krnskih jezerih. Podrobnejša navodila bodo sporočili v prihodnjih dneh.

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da bo avtobus, namenjen v Karnijo in v Režijo, odpeljal izletnike v nedeljo, 23. avgusta, ob 7. uri iz Podgore. Na vrsti bodo postajališča v Pevmi, pri gostilni Primožič v Gorici, na Travniku, v Štandrežu in v Sovodnjah.

Javni večnamenski socialni center priredi jutri, 22. avgusta, avtobusni izlet v Verono združen z ogledom baletne predstave Hrestač. Odhod ob 14.45.

Iz kamna, izkopanega v Grojni večina starih goriških hiš

Pred nekaj dnevi so na tej stavbi v Drevoredu 24. maja odstranili slab omet. V doglednem času bodo fasado ponovno prekrili. Pogled na stavbo nam dokazuje, da je bila ta zgrajena ob koncu prejšnjega stoletja ali vsaj v začetku tega, saj je zidovje iz kamna. Večina goriških starih hiš je namreč zgrajenih iz kamna, ki so ga pridobivali v kamnolomih pri Podgori in v Grojni, ob vznožju Kalvarije. Sicer so v času ob obratu stoletja v Gorici hiše že gradili z opeko, izdelano v slovenskih opekarnah v Spodnji Vipavski dolini. Z opeko so hiše v glavnem gradili slovenski podjetniki, ki so običajno bili tudi solastniki opekarn. Med temi je izstopalo podjetje bratov Mozič (poleg številnih zasebnih stavb je zgradilo Trgovski dom, Šolski dom in druge slovenske šolske stavbe), ki je imelo poslovne prostore v današnji Ulici Mattioli. V tem podjetju je delalo 400 načrtovalcev in delavcev. Poskrbeli so za vse, od načrta in opeke pa do popolne gradnje stavbe. Zaradi tega so lahko tudi večnadstropno stavbo zgradili v borih šestih mesecih.

Še vedno mit o avstrijskem cesarju na vsakoletnem prazniku v Krminu

Cesarskih vojakov in mornarjev ni več veliko med nami, saj bi ti morali biti že pri devetdesetih. Lahko pa se vsi, ki to dokažejo, požurijo konec tega tedna v Jasih pri Krminu, vasi na obrežju Idrije, torej nekdanjih meja avstroogrskega cesarstva. Tam se namreč v teh dneh odvija vsakoletni cesarski praznik. Stari vojščaki, ki so prisegli zvestobo Francu Jožefu ali Karlu, bodo seveda imeli prost vstop na prireditveni prostor. Obljubljajo tudi, da jim bodo tam izročili diplome. Seveda, resnici na ljubo, nihče med preživelimi vojščaki nima lepega spomina na cesarja, saj ga je poslal v Galicijo, v Srbijo ali pa na Piavo, da je tam čepel v jarkih, v katerih so mnogi umrli za cesarjevo slavo. Vendar pa se vsi radi spominjajo tistih časov, najbrž pa iz drugega razloga: ker so takrat imeli 18 let. To pa je lepa življenjska doba.

V Jasihu bo torej tudi letos cesarski praznik. V nekdanji Avstroogrski je bil 18. avgust, dan cesarjevega rojstva, seveda državni praznik. Franc Jožef je ta dan dobival od vsepovsod čestitke. Na slavnostnih sejah so se sestajali župani in odborniki in, kot je razvidno iz časopisnih poročil in iz ohranjenih arhivov naših občin, župani so imeli ognjevitve govore o presvitem cesarju. Leto za letom so se cerimonije ponavljale, pa čeprav se je cesar prav malo brigal za potrebe preprostih ljudi.

Kljub temu pa je cesarski praznik v današnjem času postal pravi mit. V Jasih te vabijo črnožolti lepaki s cesarjevo sliko in s programom v več jezikih, med katerimi je seveda tudi slovenščina. Prireditve se pričenejo že danes, nadaljevale se bodo jutri in v nedeljo. Danes zvečer ob 18. uri bo godba iz Doberdoba igrala po krminskih ulicah, zvečer bo imela koncert v Jasihu. Danes bodo v dvorani bivše kinodvorane Italija odprli tudi zgodovinsko razstavo. Jutri pride v Krmin godba avstrijske žendarmije iz Koroške. Spet sviranje po krminskih ulicah in večerni koncert v Jasihu. V nedeljo pa bosta v Jasihu igrali koroška godba in Refolo iz Trsta.

Na prireditvenem prostoru bodo seveda na voljo razne pijače in jedi, od domačega vina pa do avstrijskega piva in dunajskih klobas. Na voljo pa bodo razni spominki, tudi taki s cesarjevo sliko.

Zapora na cesti Ronke-Štarancan

Pokrajinska uprava je izdala odlok o začasni prepovedi prometa za vsa vozila na odseku pokrajinske ceste Ronke-Štarancan, zaradi gradnje oziroma vkopavanja cevi za tržaški vodovod. Cesta bo zaprta od 8. ure 25. avgusta do 18. ure 27. avgusta. Promet bodo usmerjali po obvoznicah.

Obisk pri mladem goriškem slikarju

V Gorici, v ulici Favetti 18, ustvarja svoja dela eden izmed obetavnih goriških slikarjev mlade generacije, Aldo Fabbro. Njegovo umetniško zavzetost potrjujejo številne nagrade in uspeh dveh razstav v Gorici in Vidmu, ki ju je opremil s svojimi najboljšimi deli. Kljub svoji mladosti — star je namreč 25 let — je dobil že precej priznanj, povedati pa moramo, da to ni le konjček, ampak poklic, s katerim se preživlja. Alda Fabbra smo obiskali v njegovem ateljeju, kjer je trenutno za ogled na razpologo malo slik, ker je večino pred kratkim prodal. Na mizici vidimo razne barve, čopiče in radio, ki je nujen element pri delu, kot sam pravi. Ob zvokih moderne glasbe smo se pogovorili o njegovem pogledu na umetnost, o prejšnjih uspehih in o bodočih načrtih.

Najprej nekaj besed o šolah, ki si jih obiskoval. Ali si se po končanem študiju takoj začel poklicno ukvarjati s slikanjem?

Že od mladih nog sem rad risal in barval; vedno sem imel v sebi težnjo, da sem povedal svoje misli v obliki podob. Ta je bil moj način izražanja in, ko sem pri štirinajstih letih izbral višjo šolo, sem se vpisal v zavod za likovno umetnost v Gorici. Pred tem leti pa sem odšel v tovarno. Januarja letos, ko bi se moral po praznikih zopet

vrniti v službo, sem odločil, da se bom raje ukvarjal s tem, kar mi je najbolj pri srcu. V začetku je bilo nekaj težav, kmalu pa sem se v delo vendar vpeljal.

Tvoje slike spominjajo na ekspresionistična dela preteklih časov...

Ko sem se lotil slikanja, si nisem zastavil cilja, da bi iznašel kak novi stil: do sedaj so se vrstili številni umetniški tokovi, ki so izumili dovolj črk, s katerimi lahko danes sestavljamo novo abecedo, tako, ki odgovarja našemu svetu in čustvom današnjega človeka. V osnovi mojega umetniškega ustvarjanja je želja po vrnitvi k neki vrsti humanizma, potreba po novem ovrednotenju človeka, ki je sam gospodar okolja, v katerem živi. Na podlagi zgledov iz preteklosti, predvsem ekspresionizma, hočem podati v svojih slikah novo vsebino. Ta je namen mojega dela: originalnost v sporočilu in ne v obliki. Vsaka stvar ima v sebi skrite lastnosti, ki jih želim odkriti, osvetliti in prikazati na platnu. Danes živimo v dobi, ko smo navajeni vizualizirati vse, ne sprejemamo pa več naravnih figur. To je prava odtujitev človeka. Moj predlog je ta, da se povrtno k pravi vrednoti. Ta je tudi cilj moderne umetnosti.

Kakšne tehnike najraje uporabljaš? V začetku sem se ukvarjal z grafiko, potem pa sem jo opustil. Zanimam me risanje, ker ima veliko moč v sebi. Slikanje je v bistvu sredstvo, ki naredi risbo solidno. Povezovalni člen je luč, ki se razliva po sliki in razkriva stvari. Zaradi tega najraje uporabljam

tempero, ki je najbolj naravna tehnika in tudi najbolj prikladna za prodajo. Jaz namreč slikam tudi po naročilu, čeprav se okusi kupcev ne ujemajo vedno z mojimi. Poleg pokrajini, ki dandanes nimajo velike vloge v slikarstvu, je veliko povpraševanja po ikonografijah, predvsem po Marijinih podobah. V tem se veliko navezujem na Giotto, ki je bil mojster na tem področju.

Povedal si, da je cilj tvojega ustvarjanja nova vsebina. Kakšno je njeno sporočilo?

V našem življenju primanjkuje umirjenosti, vse preveč je živčnosti in tesnobe. Poleg tega smo se navezali na preveliko materialnih stvari, ki bolj škodujejo kot koristijo. V svojih slikah bi rad pokazal prave vrednote in podal recept mirnega življenja. Iz skromnosti si ne upam izpovedati še naprej svojih želj, ker se nekatere zelo približujejo utopiji. V tehničnem pogledu skušam ujeti neko skladnost med slogom in jezikom ter najti osebni način slikanja.

Poleg tega, da se s slikanjem ukvarjaš poklicno, se udeležuješ tudi raznih likovnih tekmovanj. Katere nagrade so te najbolj zveselile?

Največ zadoščenja sem imel marca in maja letos, ko sem pripravljaval razstavi v Gorici in v Vidmu. Najpomembnejše nagrade, ki sem jih dobil, pa so: nagrada Città di Gorizia za slikarstvo, druga nagrada v Špetru v Benetijah, priznanje v Abano Terme in pa nagrada, ki sem jo prejel v Pordenonu.

ALENKA FLORENIN

V sredo popoldne v Podgori

Še zmeraj nevaren vojni material Eksplozija jeklenke s fosforom

Opeklina prve in druge stopnje je na levi roki in prsnem košu zadobil 50-letni Italo Čebokli v sredo popoldne na gradbišču v Podgori v ulici 4. novembra 39, v neposredni bližini železniškega nasipa. Nesreča, ki bi lahko imela znatno hujše posledice, se prvi trenutek zdi skorajda neverjetna. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi namreč Čeboklija opekli plameni, ki so švigili iz jeklenke, ki je ležala v starem, razpadajočem zidu, med listjem in zemljo. Zdi se, da gre za posodo s fosforno spojino, vsekakor pa za vojni material. Ni znano, če je nevarna ostalina iz prve ali druge svetovne vojne in če je del takojmenovanih zažigalnih bomb, ali pa so jo uporabljali kot saržer za metalce ognja.

Upoštevat je treba obe možnosti. V prvi svetovni vojni je bila prav tu, ob nasipu, prva bojna črta. V drugi svetovni vojni pa je bil bližnji železniški most pogostoma cilj letalskih napadov zavezniških bombnikov. Most pa je samo nekaj 100 metrov stran od kraja, kjer se je nesreča zgodila.

Čudno so tudi okoliščine. Po nepotrjenih vesteh naj bi iz posode prišel najprej uhajati dim, ki je pritegnil pozornost ponesrečenega Čeboklija, ki je hotel ugotoviti, kaj pravzaprav tli. V trenutku, ko je skušal odstraniti zemljo, listje in drug material, skozi

katerega je pronical dim, je iz jeklenke butnil velik plamen in ga ožgal po levi roki in zgornjem delu telesa. Morda je zob časa načel jekleni ovoj posode, v kateri je bila nevarna in na zraku vnetljiva snov. V dotiku z zrakom je najprej pričelo tleti, ko pa je Čebokli odstranil zemljo in drug material in najbrž tudi premaknil jeklenko, so iz nje siknili plameni. V teku je preiskava.

kino

Gorica

CORSO 18.30-21.30 »Il camorrista«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Desiderando Daniela«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30-20.30 »Poroka«. **DESKLE** 19.30 »Superdeklet«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Marzini, Korzo Italia 89, tel. 84443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore, Ul. Rosselli 23, tel. 72340.

POGREBI

Danes ob 12. uri Pierina Zotter por. Visini iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Pija X. in na glavno pokopališče.

Slavistično društvo Slovenije tudi letos prireja strokovni seminar v Bohinjski Bistrici

1 Slavistično društvo Slovenije bo tudi letos organiziralo strokovno zborovanje, na katerem se bodo zbrali slavisti iz vseh delov slovenskega kulturnega prostora in s svojimi prispevki osvetlili izbrana poglavja okvirnih tem in problematike.

Zborovanje bo od 1. do 3. oktobra v Bohinjski Bistrici, okvirne teme osrednjega slavističnega srečanja pa bodo: Krst pri Savici Franceta Prešerna, Janez Mencinger in njegovo delo, slovenska planinska književnost, aktualni problemi slovenske in drugih slovenskih literatur ter literarne teorije, pereča vprašanja slovenskega in tudi slovenskega jezikoslovja ter metodike jezikovnega in literarnega pouka.

Kar se tiče našega zamejstva, je želja organizatorjev, da bi tako s Tržaškega, Goriškega in Benečije posredovali udeležencem zborovanja izčrpnije podatke ali študije o specifičnih dogodkih in pogledih, o katerih bi želeli biti matični prostor informiran temeljiteje in bolj poglobljeno. Poleg navedenih tem torej prikazi novjših ali manj znanih zamejskih avtorjev, prezentacije raznovrstnih literarnih edicij oziroma knjižnih izdaj in seveda vse tisto, kar bi prispevalo k živi prisotnosti zamejskega prostora v celokupni slovenski literarni in jezikoslovni problematiki.

Naslove referatov in referentov je treba dostaviti organizatorjem najkasneje do konca avgusta, zato Slavistično društvo Trst vabi vse svoje člane, kakor tudi sodelavce in privrženice, da pristopijo k vabilu osrednjega slovenskega slavističnega zborovanja. V tem smislu naj najkasneje do 20. avgusta sporočijo svoje predloge ali neposredno na predsednika Janeza Povšeta, tel. 0481/21169, tajnika Vero Ban Tuta 040/299632 ali pa pismeno na sedež Slavističnega društva, Via Petronio 4 - Trst.

Fotografska razstava Gina Turine Izražanje najintimnejših vzgibov

Gino Turina (doma iz Villafrance, VR) se je v Studiu PHI predstavil z barvnimi fotografijami iz treh pomembnih ciklov svojega ustvarjanja, ki jih je naslovil: pejzaži, tihožitja in robidovje. Fotografije so popolnoma »čiste«, t.j. napravljene brez kakršnihkoli intervencij tako v procesu snemanja kot izdelave slike. Fotografije tudi ne vzbujajo pozornosti s poudarjeno uporabo železnih pravil kompozicije (prevzetih iz slikarske tradicije, seveda), niti s preizkušeni in »učinkovitimi« zornimi koti snemanja, čeprav imamo pri prvih dveh temah že po naslovu sodeč opraviti z dvema najstarejšima zvrstema tako v slikarstvu kot v fotografiji. Kljub temu prikazano dosega učinek, po katerem bistveno prepoznavamo vsak umetniški izdelek: čutimo, da smo nekaj ugledali na nov način. Optika teh preprostih pejzažev (del negovane žive meje, drevo, dvojica razpetih rjuh, ki se sušita, park z »estetskimi« oblikovano vegetacijo, travnik z gozdom in veliko umetno cvetlico...) je v nekem čudnem razmerju do notranjega življenja, spominskih slik in marsikdaj v podzavest pokopanih, le slutenih miselnih in čutno-čustvenih doživetij.

Tudi Turinove parodizacije fotografskega tihožitja, njegovih predmetov in pravil prezentacije niso drugega kot refleksi nekega spomina,

plasma osebne doživetosti določenih predmetov v kontekst kanonizirane zvrsti, ki je nekoč prav tako zrasla iz pristnega notranjega življenja. Lesena konstrukcija in bel, na robovih zmečkan in natrgan papir, ki nosita tihožitja (umazan gumijast škorenj kot vaza za drevesno vejo, kos zapečene polente na mreži žara, roka, ki drži metlo itd.), vstopata v kader in s tem ne rušita le nekega svetlega pravila o načinu gradnje »lepega«, ampak pomenita suvereno gesto ustvarjalca v skladu z aksiomom, da vsako novo umetniško delo nanovo definira umetnost samo.

Najdlje v raziskovanju realne predmetnosti kot odtisa lastne psihe seže fotograf v ciklu naslovljenem Robidovje, kjer nam kaže brezoblično, na nepojmljive načine prepleteno bodikavo vejevje sredi in v tesni povezavi z določeneje členjeno vegetacijo.

Gino Turina, gotovo eden zanimivejših italijanskih fotografov (razstava, o kateri je tu govorila, je bila na ogled tudi v Cankarjevem domu v Ljubljani), dosledno uveljavlja čisto fotografijo kot avtonomen, osebni umetniški akt, v katerem so korespondence z avtorjevim notranjim življenjem izključni kriterij pojavljanja resničnosti.

Milan Stepanović

Angelos Baš

Oblačilna kultura med Slovenci

kor tudi vplive, ki jih je imelo zadevno razmerje na življenje teh družbenih skupin.

Tako bo v naslednjih izvajanjih beseda o oblačilni kulturi vsega prebivalstva na Slovenskem, torej ne samo o ljudski ali, natančneje, kmečki oblačilni kulturi, kakor je bilo do nedavnega pravilo v naši etnologiji, temveč tudi o oblačilni kulturi drugega prebivalstva. Kajti kulture »ni mogoče omejiti v vsaki ugotovljiva kulturna obzorja posameznih skupin, plasti, razredov«.

Stičišča oblačilne kulture na Slovenskem z drugimi oblačilnimi kulturami pojmuje ab novo. Na ozemlju, ki so ga naselili predniki današnjih Slovencev v 6. stoletju, je pomenila oblačilna kultura, ki so jo prinesli s seboj, prvino zase. Predniki današnjih Slovencev pa so se takrat naselili na ozemlju, ki ni bilo popolnoma izpraznjeno, temveč je bilo kljub vsem viharom, ki so šle čez med preseljevanjem narodov, deloma še naseljeno, čeprav o natančnejšem obsegu te naseljenosti pri sedanjem stanju raziskav še ni mogoče izreči določene sodbje. Vsekakor je ob naselitvi Slovanov na današnjem slovenskem ozemlju prišlo do stikov med njihovo oblačilno kulturo, ki je izvirala iz pradomovine v Zakarpatju, in oblačilno kulturo predсловanskega prebivalstva.

Temu stičišču so sledila v teku stoletij nadaljnja. Tu je šlo za stičišča z oblačilno kulturo madžarskih, nemških in italijanskih sosedov. Posebej pomembna so bila stičišča z oblačilno kulturo nemških sosedov v območju plemiške in meščanske oblačilne kulture na Slovenskem, saj to ozemlje nikoli ni moglo imeti lastnega središča oblačilne mode, temveč je bilo vse do 20. stoletja v tem pogledu praviloma

odvisno od Dunaja, se pravi središča oblačilne mode v Srednji Evropi. Vplive srednjeevropske oblačilne mode je sprejemala tudi naša kmečka oblačilna kultura, vendar so vse do najnovjšega časa ti vplivi prihajali vanjo v omejenem obsegu, posredno in z zamudo.

Oblačilni videz Slovanov ob naselitvi na današnjem slovenskem ozemlju je bil nedvomno takšen, kakršen je znan pri Slovanih v njihovi pradomovini v Zakarpatju ob razselitvi; nanj so pred tem vplivale številne sestavine oblačilnega videza pri turško-tatarskih in mongolskih ljudstvih. Poglavitni sestavni deli oblačilnega videza Slovanov ob razselitvi ali, z drugimi besedami, ob naselitvi v naših krajih so bili naslednji. Nosili so ogrinjala iz slame ali podobnega materiala in ogrinjala iz blaga, kakršna se v oblačilnih raziskavah imenuje s špansko besedo poncho, t.j. ogrinjala, ki so se oblačila čez glavo, ki torej niso bila spredaj prerezana po dolgem, temveč so imela samo odprtino za glavo. Nadalje so nosili jopiče, tudi take iz krzna, ki so bili tedaj najverjetneje brez rokavov, in hlače širokega in ozkega kroja. Pokrivali so se s turbanom podobnimi oglavnimi ovoji ali s krznenimi kapami, obuti so bili v usnjene podvezanke (Bundschuhe) in v čevlje iz lipovega ličja, vrbovega ali brestovega lubja.

Oblačilni videz predсловanskega prebivalstva na današnjem slovenskem ozemlju v 6. stoletju še ni preučen. Z gotovostjo pa domnevamo, da se v poglavitnem ni razločeval od oblačilnega videza drugega vzhodnoalpskega prebivalstva v istem času. V tem primeru se je oblačilni videz Slovanov ob naselitvi v naših krajih, če prevzamemo sodbo Viktorja Geramba, le malo razločeval od oblačilnega

videza prebivalstva, na katerega so Slovani tu naleteli. Kajti po Gerambvih ugotovitvah so v Vzhodnih Alpah do 6. stoletja nosili ogrinjala obeh opisanih vrst, jopiče, hlače, podvezanke in krznen kape. Če bi bile navedene sestavine v oblačilnem videzu predсловanskega prebivalstva na naših tleh vplivale na oblačilni videz slovanskih prišlekov, bi potemtakem ne mogle spremeniti njihovega temeljnega oblačilnega videza, temveč samo natančno izdelavo njegovih poglavitnih sestavnih delov. Ščasaoma pa se je predсловansko prebivalstvo pomešalo s Slovani.

Da izvirajo ogrinjala iz ločja iz alpskega oblačilnega izročila, sodi tudi

Kmetica iz okolice Gorice

Ponatis Krelja

V zbirki Monumenta Litterarum Slovenicarum je pri založbi Mladinska knjiga izšla faksimilirana izdaja Otrozhia Biblia Sebastijana Krelja. Mladi Vipavec (roj. leta 1535) se je s to knjigo, ki je izšla 1566. leta, pridružil Trubarju kot izdajatelj slovenske knjige. Knjiga je ohranjena samo v dveh izvodih (v Londonu in Rimu). Sedanja izdaja je kopija knjige iz vatikanske knjižnice Palatina.

Knjiga ima 3 dele. Prvi del obsega katekizem v petih jezikih: slovenskem, hrvatskem, nemškem, italijanskem in latinskem. Na uvodnem mestu je abecednik, ki se nekoliko razlikuje od trubarjevega, saj uvaja stalne znake za sičnike in šumnike. Katekizem je zasnovan v obliki dvogovora med očetom in otrokom.

Najobsežnejši del knjige predstavlja polemčno zasnovan razgovor med protestantom in papistom. Na koncu je še dolga »Pesam inu Molitev«, kateri sledi še faksimile znamenitega latinskega pisma v prepisu in prevodu, ki sta ga Trubar in Krelj avgusta 1565. leta poslala Adamu Bohoriču v Krško s prošnjo, da prevzame vodstvo stanovske šole v Ljubljani.

Milovan Gavazzi. (Pozneje so takšna oblačila nosili na Kobanskem, v okolici Črne, na Gornjegrajskem, v konjiški, brežiški in novomeški okolici, na Kočevskem, okoli Sorice in v Beneški Sloveniji kakor tudi na severnem in severozahodnem Hrvaškem). Nekateri izsledki Moszynskega in Gerambve izsledke je Gavazzi dopolnil za hrvaško ozemlje. Tamkajšnji bosenski in liški kožuhi, ki so jih nosili v prvi tretjini 20. stoletja, so nasledek oblačilnega videza Slovanov ob naselitvi na današnjih hrvaških tleh. Med delom kovinskega nakita, ki je bil v rabi pri dinarskih Hrvatih v prvi tretjini 20. stoletja, in zavednimi tamkajšnjimi najdbami iz predzgodovine je opaziti oblikovno skladnost. Konične rdeče kape Ličanov in Dalmatincev v prvi tretjini 20. stoletja so v oblikovnem pogledu blizu pokrivalom prebivalstva v delu Like v bronasti dobi. Za tetoviranje v delu Bosne v prvi tretjini 20. stoletja se ponuja razlaga, da ga je prispevalo prevzeto ilirsko izročilo.

Po raziskavah Jelke Radauš-Ribarić so moški telovniki s posebne vrste okrasom, kakršne so nosili dinarski Hrvati še v 20. stoletju, nasledek oblačilnega izročila, utemeljenega s tamkajšnjimi izkopaninami ilirskih grobov, ki sodijo na začetek 1. tisočletja pr. n. št. Podobna je njena sodba, da pomeni del nakita dinarskih Hrvatov v 20. stoletju preostanek nakita, izpričanega v grobovih bronaste dobe na tem območju.

Medtem ko Geramb in Gavazzi ne poznata nikakršnih vplivov rimskega oblačilnega videza na oblačilni videz slovanskih prišlekov v današnje slovenske in hrvaške kraje (vsaj v prvih je bilo prej le malo stalnega naseljenega rimskega prebivalstva, pa še to je povečini odšlo med preseljevanjem narodov), meni Radauš-Ribarićeva, da sta dve natančnosti pri sračkah slavonskih Hrvatov v 20. stoletju sorodni poznorimski tuniki. Prav tako meni, da del ženske pričeke v Slavoniji v 20. stoletju dokazuje na tem območju kontinuiteto prebivalstva od poznorimske dobe v 20. stoletje.

(se nadaljuje)

Na 18. evropskem prvenstvu v plavanju, skokih v vodo in vaterpolu

Včeraj padel »le« en evropski rekord

STRASBOURG — Tretji dan tekmovalni evropskega prvenstva v plavanju ni bil tako napet in zanimiv kot prva dva, ko so padali raznovrstni rekordi kot za stavo, vseeno pa so včeraj dosegli »le« eno najboljšo evropsko znamko. Seveda se niso Vzhodne Nemke hotele izneveriti tradiciji ter so se tudi danes izkazale. Na 400 metrov prosto je namreč Friedrichova za 46 stotink sekunde izboljšala prav svoj evropski rekord.

Premoč plavalci NDR je potrdila tudi odlična Ottova, ki je za las prehitela svojo »zahodno« rojakinjo Schlichtovo. Obe italijanki, ki sta se prebili v finale (Vigarani in Carosi), se nista najbolj izkazali, saj sta se uvrstili malo »nad dnom«.

Plavalci Sovjetske zveze so včeraj osvojili svojo prvo zlato kolajno. Zaslužil si jo je odlični Zabolotnov v kategoriji na 200 m hrbtno, ki je po hu-

dem in izenačenem boju le za dve stotinki sekunde prehitel rojaka Poljanskega. Za njima je zija skoraj prepad, saj je tretjeuvrščeni Vzhodni Nemec Baltrusch še kar zamudil za zmagovalcema.

Stafeta 4 X 100 metrov prosto ženske je seveda bila, in kako bi sploh lahko bilo obratno, domena izredno solidnih vzhodnonemških plavalk, ki so se dobesedno poigrale z nasprotnicami. Nizozemke so namreč zamudile za kar cele tri sekunde.

PLAVANJE
400 m prosto ženske: 1. Friedrich (NDR) 4'06"39; 2. Stranss (NDR)

4'07"71; 3. Pura (Rom.) 4'09"71; 5. Vanini (It.) 4'10"71.

100 m hrbtno ženske: Otto (NDR) 1'01"86; 2. Schlicht (ZRN) 1'02"21; 3. Zimmermann (NDR) 1'02"55; 6. Vigarani (It.) 1'03"33; 7. Carosi (It.) 1'03"35.

Stafeta 4 X 100 m prosto ženske: 1. NDR 3'42"58; 2. Nizozemska 3'45"93; 3. ZRN 3'46"49.

100 m prosto moški: 1. Lodziewsky (NDR) 49"79; 2. Caron (Fr.) 49"88; 3. Richter (NDR) 50"35; 4. Lamberti (It.) 50"55.

200 m hrbtno moški: 1. Zabolotnov (SZ) 1'59"35; 2. Poljanski (SZ) 1'59"37; 3. Baltrusch (NDR) 2'02"22.

VATERPOLO
Skupina B: VB - Nizozemska 4:10; Švedska - Grčija 9:12; **Ženske:** Belgija ZRN 6:11; Francija - VB 8:3; Norveška - Madžarska 9:14.

SKOKI V VODO
Stolp ženske: 1. Mirošina (SZ) 475,50; 2. Stasiulevič (SZ) 433,68; 3. Abicht (NDR) 408,09.

SINHRONIZIRANO PLAVANJE
Dvojice: 1. Francija (Hermine, Schuler) 184,608; 2. Švica (Boss, Singer) 178,342; 3. SZ (Titova, Zukova) 176,642.

KOLAJNE

NDR 8 zlatih, 4 srebrne, 6 bronastih; ZRN 2, 2, 3; Francija 2, 1, 0; VB 2, -, -; SZ 1, 4, 3; Romunija 1, 1, 3; Madžarska 1, 1, -; Nizozemska 1, 1, -; Švedska 1, -, 1; Avstrija -, 2, -; Italija -, 1, 1; Švica -, 1, 1; Belgija -, -, 1; Danska -, -, 1.

Košarka: turnir Alpe - Jadran za drugoligaše

Dober začetek Jadrana

Jadran - Mineral Slovan 87:90 (44:54)

JADRAN: Starc 11 (5:6), Persi 7 (1:4), Čuk 19 (5:7), Banello 9 (1:2), Sosič 2 (2:2), Štoka 4 (2:2), Rauber 13 (5:6), Ban 12 (3:4), Daneu 5 (1:3), Zobec 6 (2:2).

MINERAL SLOVAN: Lončar 2, Mržek 6 (2:2), Janžek 12 (4:7), Bačar 4, Madon 5 (1:2), Novina 6 (2:3), Brodnik 30 (4:6), Muha 16 (2:2), Ličan 9 (1:2).

SODNIKA: Cerebuch in Polh. PM: Jadran 27:38; Slovan 16:24. PON: Bačar (29), Mržek (32), Novina (39), Sosič (40). 3 TOČKE: Brodnik 4, Ban 1.

Priznamo, da smo včeraj, pred začetkom srečanja med Jadranom in Mineralom Slovanom, pričakovali popolnoma drugačen razplet, beri izdatno zmago ljubljanskih košarkarjev. Pa ni bilo tako. Čeprav je vsak začetek težak, so Brumnovi »borci« včeraj igrali popolnoma enakovredno Ljubljancem, ki imajo sicer mnogo mlajšo postavo od lanske.

Bila je to zelo borbeno tekma, v kateri sta bili v ospredju obrambi obeh moštev, ki nista štedili z močmi in zaigranostjo ter prikazali hitro in »moško« igro. Na obeh straneh je bilo tudi več napak, na vsak način pa menimo,

da so bili maloštevilni gledalci zadovoljni s tem, kar so videli.

Pri Jadranu so vsi dobro opravili svojo nalogo, čeprav ni nihče posebno izstopal. V drugi polovici prvega polčasa in sredi drugega dela tekme so si gostje priigrali precejšnjo prednost 16 točk, ki so jo pa »plavi« skoraj v celoti nadoknadili s požrtvovalnostjo in agresivnimi premiki na lastni polovici.

Jadranovi košarkarji so bili po obdobjih v težavah proti nasprotnikov napadalni obrambi, saj se šele uigravajo in niso še povsem osvojili nekaterih taktičnih avtomatizmov. Edina slaba stran »plavih« pa je bil pomanjkljiv skok v napadu.

Peter Brumen je po srečanju izjavil: »Bilo je prvič, da je Jadran res igral z vsemi petimi igralci. Nadaljevali bomo s svojo tipično hitro igro, toda moramo obvladati tudi nekaj kombinacij za premagovanje postavljenih obramb, zato nas še čaka mnogo dela.«

Jadranovci bodo danes odpotovali v Pulj, kjer bodo opravili prvi mikrociklus skupnih priprav. Odigrali bodo dve trening tekmi z istrskim prvoligašem Gradino ter s finskim prvoligašem, ki se v istrskem središču mudi na pripravah. Ob tem bodo opravili tudi dva kondicijska treninga in nadaljevali z uigravanjem. (Cancia)

Odbojka: ob zelo kakovostni zasedbi

Meblo že danes v Kopru na mednarodnem turnirju

Odbojkarice naše združene ekipe Mebla so v ponedeljek pričele s pripravami za prihodnjo sezono. Po opravljenih štirih treningih bodo že drevi igrale na dokaj kakovostnem mednarodnem turnirju v Kopru.

Prizadevni športni delavci OK Koper Cimos bodo s tem turnirjem dostojno slavili 15-letnico izredno uspešnega delovanja. Omeniti moramo, da Koprčanke že vrsto let nastopajo v 2. jugoslovanski zvezni ligi. Glede na jubilej, bližino igranja in ne nazadnje na prijateljske vezi med OK Koper Cimos in Meblom se vabilu ni bilo mogoče odreči, kljub temu da termin ni najbolj posrečen.

Turnir bo trajal dva dni. Ekipe so bile porazdeljene v dve skupini.

PRVA SKUPINA: OK Poreč, Spartak Čelakovice (ČSSR), kadetska reprezentanca Hrvaške in Meblo.

DRUGA SKUPINA: OK Koper Cimos, Teramo (Italija), OK Nova Gorica in Gradačac.

Danes se bo igralo v dveh telovadnicah istočasno s pričetkom ob 16. uri. V prvi skupini se bosta najprej srečala OK Poreč in kadetska reprezentanca Hrvaške, potem pa bo ob 17. uri na

sporedu drugo srečanje med češkoslovanskim drugoligašem Spartakom in Meblom. Zmagovalca se bosta potem spoprijela za prvo mesto v skupini, porazenca pa za 3. oziroma 4. Jutri pa bodo še tekme za končni vrstni red od 1. do 8. mesta, s tem da bosta igrala zmagovalca skupin za 1. mesto, drugouvrščena za 3., tretjeuvrščena za 5. in zadnji dve za 7. in 8. mesto.

V skupini naše šesterke Mebla je brzkone prvi favorit OK Poreč, ki je letos napredoval v 2. ZJL in se je povrh še močno okrepil. Že v lansk sezoni je igrala za Poreč dolgoletna članica Rijeke in jugoslovanske reprezentance Majda Novak, v letošnji sezoni pa bosta oblekli dres Poreča še Markovičeva in Latinovičeva, ki sta uspešno nastopali za Mladost Monter iz Zagreba, ki je letos odvil državni naslov Branik Palomi iz Maribora.

Prve nasprotnice Mebla, zastopnice Spartaka iz Češkoslovaške nastopajo v 2. ligi. To pa je več kot dobra vizitka in potrdilo za kakovostno ekipo, pa čeprav odbojka v tej državi ni več tako kakovostna, kot je bila v bližnji preteklosti. (G. F.)

Kolesarstvo: Coors Classic

Zmaga Paola Rosole

VAIL (ZDA) — Italijanski kolesar Paolo Rosola je osvojil zmago na petnajsti preizkušnji mednarodne dirke Coors Classic. Rosola je 80 km dolgo progo kriterijske dirke prevozil v 1 uri 49' 50" in se uvrstil pred Američanom Phinneyem in Zahodnim Nemcem Kappesom. Na skupni razvrstitvi še vedno vodi ameriški tekmovalec Jeff Pierce s 4' 33" prednosti nad drugouvrščenim, Mehikancem Alcalo.

V ženski konkurenci je prvo mesto na šesti etapi osvojila Američanka Maassova. Na skupni lestvici je še vedno prva Francozinja Jeannie Longo, pred Mario Canins (Italija).

Nogomet: prijateljske tekme

Milan in Juventus zmagala

Včeraj so spet odigrali vrsto prijateljskih srečanj. Turinski Juventus je v Bologni premagal tamkajšnjegadrugoligaša s 4:2. Za Juventus so bili uspešni dvakrat Rush, Magrin in De Agostini, za domačo postavo pa Stringara in Marocchi.

V Rimu pa je Milan premagal enajsterico Lazia z 2:1. Za Milan sta gola dosegla Van Basten, v 26. in Massaro, v 30. minuti, medtem ko je nogometaš Lazia Monelli omilil poraz svoje ekipe v 53. minuti.

Inter je na domačih tleh igral z evropskimi prvaki Porta. Srečanje se je končalo pri izidu 1:1, zadetka pa sta dosegla Altobelli in Gomes.

Nogometaši Torina, ki se mudijo na turneji po Španiji, so igrali neodločeno z Athleticom iz Bilbaa (1:1).

»Brezposelni« nogometaši, ki sestavljajo moštvo Supercup, so premagali moštvo Latine s 6:1.

Nekaj izidov: Sampdoria - Poggibonsi 4:4; Arezzo - Bibbiena 4:0; Pescara - Ascoli 2:2; Olympiakos - Avellino 1:0; Barletta - Ternana 2:0.

Atletika: svetovni rekord Wyludde

POTSDAM (NDR) — Na državnem prvenstvu NDR je metalka diska Ilke Wyludde postavila nov mladinski rekord v metu diska z znamko 71,64 m. Prejšnji rekord (70,58) je tudi pripadal Wyluddovi, ki ga je postavila na MEP v Londonu.

V okviru istega tekmovanja je bivši svetovni rekord v suvanju krogle, Udo Beyer, osvojil državni naslov z znamko 22,31 m.

Udinese: uspešna predprodaja abonmajev

VIDEM — Navijači Udineseja so z dejanji dokazali navezanost na svoje moštvo. Kljub temu, da je Udinese izpadel v B ligo, so doslej že prodali 11.000 abonmajev. Vodstvo furlanskega drugoligaša predvideva, da bodo v kratkem prodali še vsaj 4.000 abonmajev, kar je v tej konkurenci dokaj nenavadno.

Na poti v Rim...

Vse je že nared za sprejem 2500 tekmovalcev in 3500 novinarjev, ki bodo dospeli v Rim na svetovno prvenstvo v atletiki. Na mednarodnem letališču Da Vinci so organizirali posebno službo za sprejem tujih delegacij in časnikarjev, ki bodo že ob prihodu v italijansko prestolnico deležni posebne dobrodošlice in pozornosti.

Letošnjega atletskega SP se bo udeležilo kar 165 držav, oziroma atletske federacij. Na prvem SP v Helsinkih, leta 1983, jih je sodelovalo 147.

Na svečani otvoritvi SP, ki ji bo prisostvoval sam predsednik republike, bo poleg običajnih plesnih točk na sporedu tudi zanimiv spredv vseh italijanskih deželnih noš, mask in srednjeveških oblačil. Poleg tega bodo gledalci lahko videli osebnosti Comedie dell'arte, prisluhnili beneški baročni glasbi in pristni italijanski melodrami, si ogledali uprizoritev Ostrža in še vrsto drugih zanimivih stvari. Vse to bo vseboval program, ki ga je pripravila Stefania Barone, zato da bi navzočim predstavila del italijanske preteklosti in kulturne dediščine.

obvestila - obvestila

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZŠSDI obvešča, da bo odhod avtobusa za tečajnike v Puntizelo (Pulj) jutri, 22. t. m., ob 8. uri izpred Trga Ulpiano.

ŠD PRIMORJE organizira na Proseku v dneh 21., 22. in 23. t. m. Športni praznik v prostorih Kulturnega doma »Na Balancu« z naslednjim sporedom: danes ob 17. uri odprtje kioskov; jutri ob 16. uri odprtje kioskov, ob 16.30 turnir v briškoli, ob 21. uri ples z ansamblom »Pomlad«; v nedeljo ob 10. uri odprtje kioskov, ob 16. uri tradicionalna nogometna tekma »Stari - Mladi«, ob 20.30 ples z ansamblom Pomlad. Vabljeni!

PRIREDITELJI TENIŠKEGA TURNIRJA na Vrhu in v Štandrežu obveščajo, da so rok za vpis podaljšali do srede, 26. avgusta. Zanimirani se lahko prijavijo pri Borisu Cotiču (Vrh, tel. 882380), Bojanu Makucu (Štandrež, tel. 20734) in na uradu ZŠSDI v Gorici (tel. 33029).

SK DEVIN organizira drugi tečaj za kajake v Sesslanskem zalivu zadnji teden avgusta. Točen datum in uro bomo sporočili v soboto, 22. t. m. Za informacije tel. 200236 v večernih urah.

PRIMOTOR KLUB vabi člane, da se udeležijo sestanka, ki bo drevi ob 20.30 v Lonjerju. Govor bo o organizaciji tekme.

Mednarodni rokometni turnir v Hrpeljah

SEŽANA — Drevi ob 19. uri se bo začel v Hrpeljah mednarodni rokometni turnir, ki ga prirejajo ob prazniku občine Sežana. Na turnirju sodelujejo ESV Ingolstadt (Zah. Nemčija), Dinamo Pančevo, RK Ajdovščina in RK Jadran iz Hrpelj. Turnir se bo zaključil jutri.

danes igra za vas - danes igra za vas

Corrado Čuk

Corrado Čuk (letnik 1965) se ukvarja s košarko že vrsto let. Pri sedmih letih je začel igrati v Kontovelovi ekipi minibasketa. Nato je nastopal v kategorijah dečkov, kadetov in mladincev. Sedaj igra v članski Kontovelovi ekipi, ki nastopa v promocijskem prvenstvu. Med prostim časom se ukvarja še s tenisom, z deskanjem in pozimi s smučanjem. Corrada Čuka kot košarkarja odlikujejo predvsem skok pod košema, hitrost in dobra individualna tehnika in je seveda ključen igralec Kontovelove članske ekipe.

totocalcio

Arezzo - Sampdoria	2
Catania - Ascoli	1 x
Cosenza - Torino	2
Lecce - Juventus	x 2
Livorno - Udinese	2
Milan - Bari	1 x
Napoli - Modena	1
Padova - Fiorentina	1 x 2
Pescara - Genoa	1 x
Piacenza - Empoli	1 x 2
Pisa - Lazio	1
Sambenedett. - Avellino	x
Taranto - Inter	2

konjske dirke - konjske dirke

V Montegiorgiu poskusimo z Bruscolinom (sk. X), ki lahko uveljavi svojo prednost izhodiščnega položaja. Kot alternativo lahko omenimo Danmarka WH (sk. 1) ter Duel Gara (sk. 2), ki sta zelo solidna konja.

Na drugi dirki v Montegiorgiu lahko poskusimo bazo z Dinanom (sk. X), ki je pred kratkim osvojil podobno shemo. V sk. 2 omenjamo Ditreasa Mo, ki je v izredni formi, v sk. 1 pa bi omenili predvsem Endrivierja, ki ga dobro vodijo.

V Rimu je v sk. 1 verjetno najboljši Bukovsky, saj je vsestransko dober konj, pa čeprav nima dobrega izhodiščnega položaja. V sk. X ima nekaj možnosti za zmago Erszlo Del, v sk. 2 pa je Doramosa Hiter in z dobrim sprintom.

Na dirki v Tarantu verjamemo v sk. 1, ki ima v Assu Bi res vrhunškega konja. V sk. X dajmo paziti na Every Waya, ki je trenutno v izredni formi. V sk. X bi pazili na Brividogala, na čep rav ima nekaj težav na začetku.

V Montecatiniju je v sk. 2 dober Ebio, v sk. X pa je Gruling Epi zmagal v nedeljo na podobni tekmi. V sk. 1 bi

se spomnili na Bilinskega Gis, ki se bo prav gotovo boril za najvišja mesta.

V dirki v Livornu bi poskusili bazo v sk. 1, saj je Guareno soliden dikrač. V sk. X bi se spomnili na Navana, ki ima primerno težo. V sk. 2 bi lahko Cotton Spinner predstavil presenečenje.

Dirka tris

V Ceseni so naši favoriti sledeči: Arrapatore (3), Enzima (15) in Durk Hanover (16). Dodatek za sistemiste: Elemis (17), Rocher des Ajoncs (18) in Cilicium (2).

totip

1. — prvi	X
drugi	1 2
2. — prvi	X 2
drugi	1
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	1 X
drugi	X
5. — prvi	X 2
drugi	1
6. — prvi	1 2
drugi	X 2

V NEDELJO, 23. AVGUSTA

IGRAJ NA

Totocalcio

ČAKAJO TE NEVERJETNI NAGRADNI DOBITKI

NA TOTOCALCIO ŠTEVILKE GOVORIJO JASNO

Tudi odbojkarji štandreškega Vala so začeli s pripravami V članski ekipi več mladincev

Odbojkarji Vala s trenerjem Zvonkom Brožičem

V telovadnici goriškega Kulturnega doma so se te dni pričele priprave za odbojkarje štandreškega Vala, ki bodo drugo leto zaporedoma nastopili v C-1 ligi. Pod vodstvom Zvonka Brožiča in Ivana Markiča so se članski ekipi pridružili tudi mlajši igralci, ki bodo z Našim praporom nastopili v D ligi.

Program priprav predvideva do konca meseca 4 treninge tedensko v Kulturnem domu, kasneje pa bodo pripravam sledile še prijateljske tekme in sodelovanje na raznih turnirjih. V pogovoru s predsednikom združene ekipe Aleksandrom Corvo smo izvedeli, da bodo valovci svojo prvo "uradno" tekmo v novi sezoni odigrali na Vrhu ob priložnosti odprtja Kulturno-športnega središča. Za tem bodo igrali na Reki, na turnirju prijateljstva, prve dni oktobra pa bodo organizirali v Štandrežu 1. memorial Vilka Nanuta v spomin na preminulega predsednika štandreškega kluba.

Katero so letošnje novosti v ekipi?

»Kar zadeva igralce, naj povem, da večjih novosti ni. V glavnem smo potrdili vse igralce iz lanske sezone, z izjemo Grilanca. Za dobo enega leta pa smo podaljšali rok sodelovanja s

Stančičem in Palinom. Novosti pa prihajajo iz vrst mlajših igralcev. V prvo ekipo smo namreč vključili kar šest odbojkarjev, ki so v lanski sezoni igrali v D ligi. To so Andrej Vogrič, Valter Prinčič, Daniele Braini, Ivo Devetak, Marjan Zavadlav, Damjan Lutman in Livio Mučič. Ni odveč, če podčrtam, da od teh mladih pričakujem, da bodo kmalu zrastle v odlične odbojkarje. Namen naše združene ekipe je namreč prav ta, da bodočnost gradimo predvsem na svojih močeh. V tem smislu je treba gledati tudi odločitve, da smo za vodenje prve ekipe vprašali za sodelovanje Zvonka Brožiča, izkušenega igralca in trenerja. S tehnične vidika moram pristaviti, da bosta prvo ekipo in šesterko, ki bo nastopala v D ligi, skupaj vodila Brožič in Markič, čeravno bo prvi sedel na klopi članske vrste.

Te dni ste izvedeli, katere so ekipe, ki bodo sodelovale v prvenstvu. Ob lanskih, ki jih že poznate, so se vam pridružile tri nove iz Veneta (Volpato Technik, Pol. Cessalto in Prix Italia Mogliano) ter dve, ki sta napredovali iz C-2 lige. Kako oče-

njuješ kakovost letošnjih šesterk in katere imajo največ možnosti za napredovanje?

»Kot si sam povedal, bo v letošnjem prvenstvu nekaj novih ekip iz Veneta, ki jih ne poznamo in zato jih je tudi težko oceniti. Ostale ekipe pa so nam dobro znane, zato menim, da imajo največjo možnost napredovanja prav igralci videmskega Rangersa, ki so si lani, zaradi poraza, ki so ga utrpli proti nam v Vidmu, zapravili možnost nastopanja v B-2 ligi. Poleg Videmčanov pa ne gre spregledati ekipe iz Motte di Livenza. Kar zadeva nas, moram reči, da bi bil že uspeh, če bi ponovili uvrstitev iz lanskega prvenstva. Šesto ali sedmo mesto bi nam torej odgovarjalo, še posebej, če upoštevamo, da bo tokrat za prvo ekipo nastopilo več novih in neizkušenih igralcev.

Že lani ste imeli precej težav, kar zadeva telovadnice. Nezadovoljiva plastična površina štandreške telovadnice in še posebej nezadostna razsvetljava sta vam delali nemalo težav, tako da je federacija s težavo privolila, da ste tekme lahko igrali v domačem kraju. Bodo težave odpravljene pred pričetkom prvenstva?

»Glede tega smo razpravljali z občino, oziroma s krajevno skupščino, ki sta nam zagotovili, da bodo stvari urejene. Gre predvsem za slabo osvetlitev, ki nam dela nemalo težav. Z naše strani upamo, da bo občina poskrbela za potrebne izboljšave, drugače pa bomo morali poiskati kako drugo rešitev. V pošteb bi gotovo prišla telovadnica Kulturnega doma, oziroma kakšen drugi objekt v mestu.

Za konec naj povem, da se bo letošnje prvenstvo začelo 31. oktobra. Prvo srečanje bo Val odigral pred domačim občinstvom z ekipo Volpato Technik iz Trevisa. Glede sponsorizacije nam je predsednik Corva povedal, da so v stiku s predstavniki nekaterih podjetij, da bi ekipi priskočili na pomoč in bi ji zagotovili nemoteno nastopanje v prvenstvu, ki je dokaj zahtevno tudi s finančnega vidika.

RUDI PAVŠIČ

IGRA IN BISERI

Bogdan Biščak

37.

Povsem drugače je bilo dan prej, ko smo dnevno etapo zaključili v Čakpoju. Le malo odprav se tam zaustavi in domačini se jim še zmeraj izogibajo. Otroke smo videli le daleč nad nami, kjer so se preganjali za kozami, ki so jih imeli na skrbi. Čongo je, nasprotno, dnevna postojanka prav vsake odprave, ki je namenjena proti Baltoru in to se je, posebej na mulcih, presneto dobro videlo. Tečnari so in tečnari, dokler jim nisem dal prvega bombona. Bila je to seveda napaka — pravo obleganje, kjer tudi palica ni bila nikakršna pomoč, se je začelo šele takrat. Kasneje smo se vendarle pobotali — odkrili smo trgovino in sicer redkvice za bombone. Verjetno so dodobra opustošili njive svojih staršev, ampak prijatelji smo pa le postali. In to poslovni!

Ali pa tisti, ko sem, potem ko sva z Vikijem končno le odprla Broad Peak, sestopal z vrha in neke pod taborom 2 srečal Matevža, ki je šel spet gor in mi je čestital in sem mu jaz zaželel, naj se čimprej vrne z vrha in sva se nasmihala drug drugemu in oba vedela, da nekaj ni v redu. Dva dni prej sva se ločila dobrih 1000 metrov višje, ob majhnem šotorčku, ki nam je pomenil tabor 3. Snežilo je in pihalo, megla je zakrivala vse, kar je bilo le nekaj korakov od naju. Matevž je, prepričan, da z vremenom spet ne bo nič, sestopil v bazo. Sama sva z Vikijem odšla naprej in dan kasneje sva, v enkratnem vremenu, dosegla vrh. Prav takrat, ko tam pod Dvojko nisva prav vedela, kaj bi drug z drugim, je proti vrhu stopal Rado. Bilo nama je jasno, da bomo na koncu uspeli vsi trije, nisva pa si upala izreči tistega, kar naju je pri tem motilo — da trenutka, o katerem smo že doma toliko govorili, ne bomo doživeli skupaj, da bo zato Broad Peak nekaj povsem drugega, kot bi lahko bil. Počasi sva vstala in odšla vsak svojo pot. Ostal je še Gasherbrum 2, morda bo tam drugače.

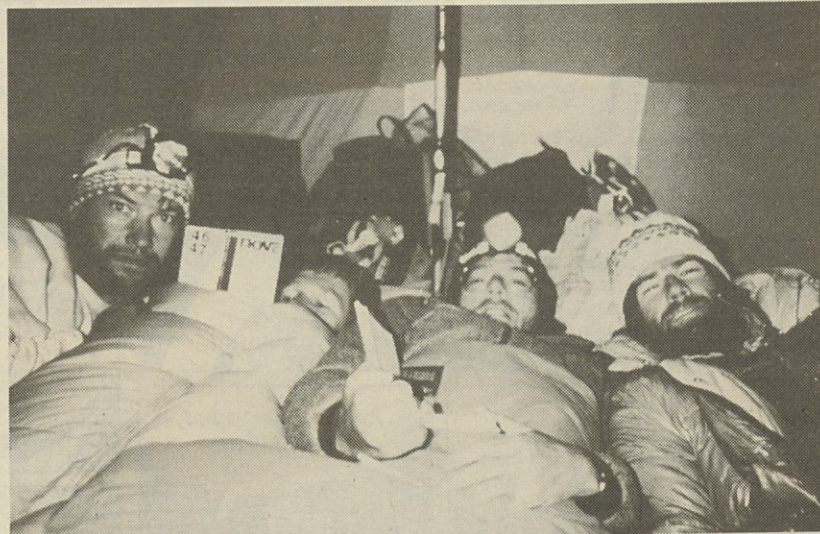
Ali pa tisti, ko smo sedeli spodaj v bazi in je med nas, kdo ve odkod, prišla novica, da je le nekaj ur hoda od nas, pri sestopu s K2, izgubil življenje Renato Casarotto. Veliko jih je umrlo v tistem mesecu na drugi najvišji gori sveta, dvanaest vseh skupaj, pa vendar me je zares prizadela le njegova nesreča. Človek, ki je bil sposoben preživeti 17 zimskih dni povsem sam, brez najmanjšega stika s človekom, v

nekaj najtežjih stenah Centralnih Alp, ki se je v desetih dneh, spet pozimi in spet povsem sam, pretolkel prek Cozolinove zajede v Malem Koritniškem Mangartu, alpinist, ki se je s tako fascinirano načrtnostjo in jekleno voljo lotil prav vsakega izmed vzponov, zaradi katerih ga je spoštoval ves svet, je našel svoj konec v neki nesmiselni ledeniški razpoki, uro nad baznim taborom. Še je uspel z walkie-talkiem sporočiti ženi, ki ga je čakala, kaj se mu je zgodilo. Ko so prišli do njega in ga povlekli ven pa Renato Casarotto ni več obstajal — to, kar je bil še uro prej on, so spustili nazaj v temo.

Ali pa tisti, ko je Rado zvečer, v šotoru baznega tabora, pol ure govoril en sam vic, ker smo se ves čas tako zvijali od smeha, da ga enostavno ni mogel dokončati. Bili smo perfektna družba, mi štirje, in tako smo že na začetku sklenili, da gremo vsi v en sam šotor, čeprav bo udobje zato trpele. V vseh drugih so prebivali le po dva ali trije skupaj, Rado, Matevž, Duško in jaz pa se nismo bili pripravljeno odpraviti sproščeno večerom in smehu, ki ni imel nobene prave podlage. Tisto noč so hodili k nam gledat, ali smo se zmeraj pri sebi, ali pa bi bilo morda dobro za te štiri norce poklicati helikopter. Ko je Rado končno povedal svoj vic, ni tega vedel prav nihče od nas — bilo je prav toliko smešno kot prej, ko ga je še govoril. In smo se pač smejali.

Ali pa tisti, ko sem, potem ko sem se poslovil od Rada, ki ga je zdelovala pokvarjena ribja konzerva, odhitel skozi meglo in sneženje z Vikijem, ga dohitel in v njegovem pogledu opazil komaj prikriti zadovoljstvo ob spoznanju, da vse gaženje le ne bo odpadlo nanj. Seveda, le slabo sva se poznala in prav nič ni vedel o tem, kaj bosta višina in globok sneg naredila iz mene. Odlično sem se počutil in zahajljal sem se sam pri sebi ob tem, kar sem videl v njegovih očeh. Stopil sem mimo njega, v nedotaknjeni celec, opravil svojo normo korakov in potem sva izmenično gazila in plavala ves tisti dan in še naslednjega, vse dokler nisva na vrhu Broad Peaka končala svoje ubijalsko garanje.

Ali pa tisti, ko sem se ponoči zbudil v Dassuju, ko me je dajala vročina in mi je bilo slabo in sem se tako neznanosko ustrašil, da bom moral domov, da se nisem zjokal le zato, ker je bil strah prehud.

Bili smo perfektna družba, mi štirje... Od leve Rado Fabjan, Bogdan Biščak, Duško Jelinčič in Matevž Lenarčič

Ob odličnem vzdušju Sloga na pripravah na Ravnah na Koroškem

Pri SZ Sloga so se na novo sezono začeli pripravljati tudi starejši igralci in igralke, točneje fantje ter dekleta prve in druge ekipe našega društva, ki so v nedeljo odpotovali na dvanajstdnevne priprave na Ravnah na Koroškem.

Na Ravnah je Sloga letos že sedmič zaporedoma, izbira prav tega koroškega mesta pa je vse prej kot naključna. V prvi vrsti bi tu omenili odlične stike, ki jih ima naše društvo že vrsto let z domačim športnim društvom Fužinar, s katerim je tudi uradno pobrateno. Stiki med obema društvoma se iz leta v leto krepijo, med pripravami pa nudijo ravenški športni delavci našim odbojkarjem vse pogoje za dobro delo. Slogašem so na voljo vsi športni objekti, ki jih je res veliko, kar pa je tudi razumljivo. Ravne že dolgo vrsto let slovijo kot prava kovačnica športnikov, vsem pa je tudi jasno, da športniki lahko dosegajo rezultate, le če imajo za seboj vse potrebne infrastrukture.

Slogašev je na Ravnah nekaj več kot 40, med pripravami pa bodo njihovi dnevi kar natrpni s programom. Trenerji Peter Devalderstein, Bruno Milčič, Pavel Morpurgo in prof. Ivan Peterlin so priprave razdelili v bistvu na dva dela. Prvi trije dnevi so posvečeni raznim turam in vzponom, nato pa bo stekla dvakratdnevna vadba v telovadnici. Poleg tega bodo slogaši imeli na programu še obisk trim steze in bazena, pa tudi razvedrilno kopanje v bližnjem Ivarčkem jezeru.

Po prvih dneh priprav je vzdušje med slogaši res odlično, vsi pridno vadijo, in vse torej kaže, da bodo tudi te letošnje priprave povsem uspešne. (Inka)

V okviru poletnih priprav Mladi nogometaši ŠD Breg v nedeljo potujejo v Kočevje

V okviru poletnih priprav, ki jih priredi nogometna komisija pri ZSSDI bo v nedeljo prispela v Kočevje druga izmena mladih nogometašev ŠD Breg, ki bodo tamkaj zamenjali mladince bazoviške Zarje.

Breg, ki bo letos nastopal v vseh kategorijah, odputuje v Kočevje z mladinci, ki bodo nastopali v letošnji sezoni v kategoriji cicibanov, začetnikov, najmlajših in naraščajnikov.

Odhod iz Doline je predviden ob 8.30, prihod v Kočevje ob 11.30, prihod v Dolino pa v soboto, 29. t. m., popoldne.

Skirolke: na tekmovanju v Žabnicah

Premoč tekmovalcev Grmade

V nedeljo so se rolkarji ŠD Grmada udeležili tekmovanja »Skiroll« sprint v Žabnicah. Tekmovanje je bilo na 1.200 m dolgi progi po centru Zabnic. Tega tekmovanja se ni udeležilo mnogo atletov, vendar je bilo vseeno zelo kakovostno. Rolkarji ŠD Grmada so se udeležili tekmovanja v okrnjeni postavi, in sicer z osmimi atleti. Ne glede na to so se predstavniki Grmade zelo dobro uvrstili in na društveni lestvici zasedli prvo mesto.

Naši predstavniki so bili prisotni v treh kategorijah in povsod so zasedli prva mesta. V kategoriji cicibanov, v kateri je bilo največ naših atletov, to je pet, so se vsi uvrstili na prva mesta. V tej kategoriji je zasedel prvo mesto Andrej Legiša, drugo Andrej Mervic in tretje Dean Peric. V kategoriji mlajših začetnikov sta se naša predstavnika Andrej Antonič in Rajko Zečević uvrstila na prvo, oziroma drugo mesto. V kategoriji mladincev se je naš predstavnik Ervin Iori uvrstil na 1. mesto. Tekmovanje je potekalo na enako dolgi progi za vse kategorije in atleti so startali v parih. Ob koncu tekmovanja je bil še odločilni dvoboj za doseg najboljšega časa proge, v katerem sta se pomerilanaš predstavnik Andrej Antonič, ki je tekmoval v kategoriji

mlajših začetnikov, in Gianni Rupil (ŠD Lussari), ki je nastopal v višji kategoriji. Dvoboj je bil zelo oster in kakovosten, saj sta si bilaskozi vso progo enakovredna in le nekaj metrov pred ciljem je Andrej z velikim zagonom premagal sotekmovalca za 3 desetinke. Prisoten je bil tudi Tržančan Oscar Teebner, ki je tekmoval v kategoriji superpionirji in zasedel 1. mesto.

VRSTNI RED
Cicibani: 1. Andrej Legiša (ŠD Grmada) 2'46"25; 2. Andrej Mervic (ŠD Grmada) 2'49"93; 3. Dean Peric (ŠD Grmada) 3'04"08; 4. Erik Iori (ŠD Grmada) 3'05"00; 5. David Širca (ŠD Grmada) 3'11"03.

Mlajši začetniki: 1. Andrej Antonič (ŠD Grmada) 2'15"75; 2. Rajko Zečević (ŠD Grmada) 2'30"36; 3. Pierpaolo Prezigen (SCM Lussari) 2'30"69.

Mladinci: 1. Ervin Iori (ŠD Grmada) 2'33"49; 2. Giorgio Mansutti (SCM Lussari) 2'35"58; 3. Gianni Morassi (US Camporosso) 2'39"33.

Superpionirji: 1. Oscar Teebner (SC Sportfull) 2'56"30.

Finalni dvoboj: 1. Andrej Antonič 2'11"59; 2. Gianni Rupil 2'12"02.

ERVIN IORI

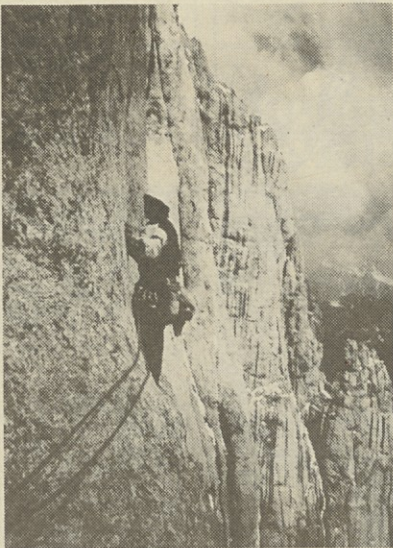
iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Jutri odhod planincev SPDT v Dachstein

Jutri se bo veliko število planincev SPDT odpravilo na enotedensko turo z avtobusom v pogorje Dachsteina in na Watzmann. Zbirališče udeležencev bo ob 6.30 pred tržaško sodno palačo (Foro Ulpiano). Tura pa ne bo le planinska, saj, če bo vreme naklonjeno, bodo prireditelji zadovoljili udeležence tedenskega tabora v Salzkammergutu v Avstriji in na področju Berchtesgadena v Zahodni Nemčiji tudi z ogledom najrazličnejših zgodovinskih in drugih zanimivosti v bližini krajev, kjer bodo potekali vzponi sami.

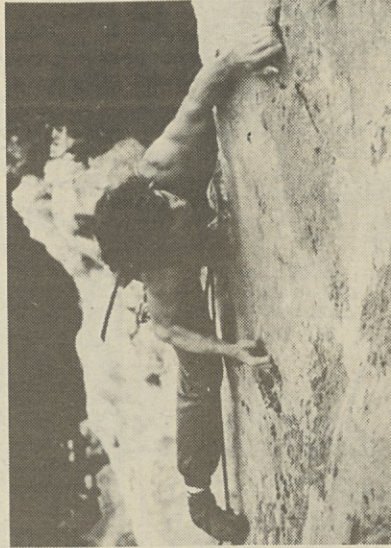
Izletniki bodo prispeli jutri v zgodnjih popoldanskih urah v Halstatt, prijazen kraj ob istoimenskem jezeru. Pred vzponom na Dachstein je naslednji dan predviden nekajurni sprehod na manjši vrh, Heilbronnerkreuze, in ogled znamenitih ledenih jam. Sreda bo namenjena turizmu, naslednjega dne pa je predviden vzpon na Watzmann v sosednji Nemčiji. Zadnji dan pa bo posvečen turizmu z ogledom Salzburga.

SPDT prireja v soboto in nedeljo, 12. in 13. septembra, dvodnevni izlet z

Ivo Kafol v smeri Gogna v Marmoladi

osebni avtomobili v skupino Schiara v Dolomitih, namesto programirane ture na Sernio in Creto Grauzario. Tura je le za izkušene planince s primerno opremo, saj je dolga in napor-

...ter med treningom na skalah nad tržaško Obalno cesto

na. Izlet vodi Angelo Kermec, vpisovanje pa je pri odbornikih društva Vojku Slavcu, Duško Jelinčiču ali Sandru Sirku na tel. št. 764832 ob uradnih urah.

Štiri izjemne smeri Iva Kafola v enem dnevu

Sedaj je že vsem jasno, da spada mladi zamejski alpinist Ivo Kafol v samo špico italijanskega in tudi jugoslovanskega alpinizma sploh. Njegovi podvigi so namreč res vrhunski in prav gotovo ne pretiravamo s superlativi. Pred kratkim je plezal v okolici Chamonixa v Blaitieru, julija je opravil nekaj podvigov v Marmoladi in širom po Dolomitih, prav gotovo pa bo v alpinistične anale šel podvig, ki ga je opravil 12. t. m.

Že navsezgodaj se je odpravil v Dolomite, pod Civetto, ter se »zagrizel« v Torre Venezia. V dveh urah in tri četrti je sam v stilu »free-climbinga« (torej le v plezalkah in z vrečko magnezija) prosto in brez varovanja preplezal štiri smeri. V 33' je »obračunal« s smerjo Livanos (300 m do VI. stopnje) ter se nato (v približno pol ure) spustil po smeri Castiglioni (težava do V. stopnje). Nato je v 33 minutah preplezal smer Andrich Faè (V+) ter se v slabi uri (seveda nenavezan in brez varovanja) spustil po izredno težki smeri Ratti Panzeri (VI. stopnja). Vse smeri so dolge okoli 300 metrov. Prava šola psihološke stabilnosti in mirnih živcev! (dj)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200 - din, naročnina za zasebne mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

21. avgusta 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maglio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaje
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V Nemčiji še razsaja polemika o smrti Hitlerjevega naslednika Hessa bodo pokopali v Wunsiedlu Neonacisti skrbijo občinsko upravo

WUNSIEDEL — Medtem ko v nemškem tisku razsaja polemika, ki jo je zanetil Hessov sin Wolf-Rüdiger s trditvijo, da si oče ni vzel življenja, se v Wunsiedlu, manjšem mestu na Bavarskem, pripravljajo na pogreb umrlega nacista.

Hess je namreč že pred leti izrazil željo, da ga pokopljejo v družinsko grobnico, ki se nahaja prav v Wunsiedlu pri Bayreuthu. Družina Hess ni bila iz tistih krajev, v bavarskem mestu pa hranijo mumijo, ki jo je Rudolf Hess ded izmaknil v Egiptu, kjer se je tudi rodil bivši Hitlerjev naslednik. Hessov oče Fritz pa je bil rojen v Trstu, mati Klara pa v nemškem mestu Hof.

V Wunsiedlu, ki ga je Hess obiskal le nekajkrat v svojem življenju, so vse prej kot zadovoljni nezaželenega pokojnega gosta. Sam župan Kurt Walter je izrazil skrb, da bi mestno pokopališče lahko postalo zbirališče neonacističnih nostalgikov, ki se že zbirajo v raznih nemških krajih. Nekateri skrajneži so celo ustanovili »žalni komite Rudolf Hess«, drugi pa bi najraje čistili vsako ped zemljo, ki jo je nacist teptal v Spandauu. Slednje jim ne bo uspelo, zato pa je toliko bolj nevarno, da si za kulturni kraj izberejo prav Hessov grob.

Kako se bodo v Wunsiedlu rešili neonacistične drhali, še ni znano, zaenkrat pričakujejo Hessove posmrtno ostanke in prepuščajo prve ukrepe dečim.

Na slikah (telefoto AP): Hessovi nostalgiki (zgoraj), prevoz trupla iz britanske bolnišnice na berlinsko letališče (spodaj)

Zaradi zamenjave dosedanjega župnika Verniki iz Orehovice se bodo pritožili papežu

ČAKOVEC — Niti najstarejši Medjimurci se ne spominjajo česa podobnega temu, kar se te dni dogaja v rimskokatoliški župniji Orehovice, v katero spadata tudi vasi Podbrest in Vularija: z dekretom zagrebškega nadškofa Franja Kuhariča je zamenjan, natančneje — suspendiran, dosednji župnik Stjepan Novinščak, na njegovo mesto pa je postavljen duhovnik Valent Halič, ki je do sedaj služboval v Čadjavici pri Podravski Slatini.

Razlog za suspenzijo župnika Novinščaka je njegova domnevna pregrešitev zoper cerkvene zakone. Sicer pa je Novinščak duhovnik v Orehoviči že sedemnajst let in vse do danes ni imel s svojimi župljani ali krajevnimi oblastmi nikakršnih nesporazumov in sporov. Zato so župljani Orehovice, Podbresta in Vularije plebiscitarno stopili v bran svojega župnika Novinščaka in osmega avgusta skoraj s silo preprečili nastop novonastavljenega župnika Haliča.

Župljani so poslali več delegacij na zagrebški Kapitol, da bi pri cerkvenih oblasteh izprosil spremembo odločitve, da mora župnik Novinščak zapustiti Orehovo. Niso uspeli. Odločnost cerkvenih oblasti in nadškofa Kuhariča (do katerega župljani niso uspeli priti) je samo še zaostriala situacijo, ki postaja vse bolj nepredvidljiva, še posebej po večeršnjih dogodkih, ko so verniki spet skorajda nasilno preprečili poskus nastavitve župnika Haliča.

Verniki v Orehoviči, Podbrestu in Vulariji so odločni v svoji zahtevi, naj jim pustijo dosedanjega župnika. V neljubih dogajanjih vidijo zakulisne igre, ki bi naj bile povezane z dejstvom, da je Orehoviča ena izmed najbogatejših katoliških župnij v severozahodni Hrvatski.

Verniki ključev cerkve in župnijskega dvora (ki so ju zgradili sami) ne predajo nikomur. Ni jih prestrašila niti izjava nadškofa Kuhariča, ki je zagrozil, da bo izobčil duhovnika Stjepana Novinščaka, če ta ne bo pomiril duhov v župniji. Odločili so se, da bodo pri diplomatski misiji v Beogradu zaprosili za sprejem pri papežu, da bi mu izrazili svoje stiske in težave. Upajo, da bodo v Vatikanu naleteli na več razumevanja, kot so ga bili deležni v Zagrebu.

Anconska ribiča sta videla NLP

ANCONA — Ribiča iz Ancone trdita, da sta videla predsinonim neznani leteči predmet. Ko sta se z ribiško ladjo vračala v pristan, se je kakšnih 7 milj daleč od obale dvignil iz morskih globin približno 20 metrov dolg kovinast predmet rjavkaste barve z belima žarometoma na zadnji strani: nekaj časa je letel nizko nad morsko gladino, potem pa je z velikansko hitrostjo odletel proti Portonovu. Ribiča sta s tem seznanila center za ezoterične raziskave Aratron, ki je o zadevi obvestil pordenonskega preučevalca NLP Antonia Chiumenta.

Uro pozneje je lastnik časopisnega kioska v kraju Torrette di Ancona opazil, kako se vzporedno z obalo izredno hitro premika zelena luč: zagotovo je, da ni šlo za gliser ali letalo.

KRALJICA UAT

Riše in piše NIKOLA MITROVIĆ III. epizoda — št. 8

Nacisti našli varno zavetje pri Angležih

LONDON — Leta 1947 se je priselilo v Veliko Britanijo okrog 9.000 vojnih ujetnikov iz Ukrajine in držav ob Baltiku, ki so bili zaprti blizu Riminija v Italiji. Med njimi je bilo tudi veliko esesovskih oficirjev in vojnih zločincev. Britanska vlada je to vedela, a jih je vseeno sprejela na lastnem ozemlju, da le ne bi prišli v roke jugoslovanskih in sovjetskih oblasti, ki so zahtevale njihovo izročitev.

Novico je objavil londonski Times s pripombo, da so nacisti pozneje dobili britansko državljanstvo. Med njimi je tudi Antanas Grecas, ki ga znameniti lovec na nacistične krvnike Simon Wiesenthal obtožuje, da je kot pripadnik 10. bataljona litovske policije zakrivil pokol tisočev Židov. Grecas, ki mu je 71 let, upravlja zdaj gostišče v Edinburghu: priznava, da je bil častnik v omenjenem bataljonu, zanika pa pomor Židov.

Po pisanju Timesa je diplomat Fitzroy Maclean takrat šel v Rimini, da bi razkrinkal nacistično, a so mu to iz Londona onemogočili.

Vzrok stavke revščina

PRISTINA — V Prištini že tretji dan poteka stavka več kot tisoč delavcev gradbenega podjetja »Ramiz Sadiku«. Zahtevajo stodontno povečanje plač.

Zaenkrat stavkajoči delavci zaslužijo od 35 do 50.000 dinarjev na mesec. Koliko je to, nam pove podatek, da štiričlanska družina na Kosovu potrebuje za golo preživetje 125.855 dinarjev na mesec. Tako je vsaj po naročilu vlade izračunal zvezni komite za delo, zdravstvo in socialno varstvo. V poročilu istega komiteja pa je mogoče najti tudi podatek, da ima povprečna družina na Kosovu 7,07 člana.

Uprava podjetja je delavcem ponudila 32-odstotno povečanje plač. To pa je še vedno več kot premalo in delavci vztrajajo pri svojih zahtevah. Drugi dan stavke se je vodstvo podjetja sestalo tudi s predsednikom predsedstva pokrajinske konference Zveze komunistov Kosova. V sporočilu s tega sestanka piše, »da je poboljšanje materialnega položaja zaposlenih potrebno iskati v maksimalnem angažiranju notranjih potencialov in v pomoči širše družbene skupnosti, a le v okviru sedanjih realnih možnosti.« Delavci si tega gotovo ne morejo namazati na kruh.

Stavka meče na znano situacijo na Kosovu prepogosto pozabljeno luč. Delavci namreč opozarjajo, da s svojim delom ne morejo preživeti sebe in družine. Pravo ime za takšno stanje je revščina. In pogosti protesti na Kosovu v luči le-te dobijo novo, največkrat zamolčano dimenzijo.

DEJAN VERČIČ

Letalsko nesrečo je v Detroitu baje povzročila človeška napaka

Razbitine letala DC-9, last letalske družbe Northwest Airlines. Letalo se je v ponedeljek malo po vzletu zrušilo na tla in je povzročilo smrt 158 oseb (Telefoto AP)

DETROIT — Člani posebne komisije za preiskavo okoliščin hude letalske nesreče, ki se je pripetila v ponedeljek v Detroitu, vedno resneje upoštevajo možnost, da je katastrofo povzročila človeška napaka in odklanjanje domneve, da je do tega prišlo zaradi tehnično pomanjkljivega letala.

Do tega so prišli člani komisije ob ugotovitvi, da je letalo skušalo vzleteti, ne da bi povečalo površino kril. To je potrebno za varen polet, kot tudi sicer za pristanek, pri letalih DC-9 pa je tak vzlet možen le ob določenih okoliščinah. Neverjetna nemarnost posadke letala je bila tudi ta, da niso pred vzletom opravili običajnega pregleda letala; če bi to storili, bi se namreč sigurno zavedali hude napake.

S temi ugotovitvami je komisija delno utišala hude polemike, ki so se razvile, češ da letal v ZDA redno več ne vzdržujejo, zaradi tega pa poleti naj ne bi bili več tako varni.